

ORIMATTILAN KAUPUNKI TILINPÄÄTÖS 2022

Kaupunginhallitus 27.3.2023
Kaupunginvaltuusto 12.6.2023

Sisällysluettelo

I Toimintakertomus	5
I.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
I.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus	5
I.1.2 Kaupunginhallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
I.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	12
I.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa 2022	19
I.1.5 Kaupungin henkilöstö	26
I.1.6 Ympäristöasiat	28
I.1.7 Muut ei taloudelliset asiat	29
I.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä	29
I.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	31
I.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	33
I.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	36
I.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	36
I.3.2 Toiminnan rahoitus	37
I.3.3 Tase	38
I.3.4 Kokonaistulot ja -menot	39
I.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous	40
I.4.2 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	40
I.4.3 Konsernin toiminnan ohjaus	40
I.4.4 Olennaiset konsernilla koskevat tapahtumat	40
I.4.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	41
I.4.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	41
I.4.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	42
I.5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottaminen	45
2 Talousarvion toteutuminen	45
2.1 Kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen	45
2.1 Käyttötalouden toteutuminen	46
Konsernihallinnon toimiala	46
Toiminnalliset tavoitteet	47
Henkilötyövuodet	49
Suoritteet ja tunnusluvut	49
Valtuusto	50
Päätöksenteko ja yhteistoiminta	51
Hallinto- ja tukipalvelut	52
Työllisyyspalvelut	53
Ateria- ja puhtauspalvelut	54
Maaseututoimi	55
Hyvinvointitoimiala	56

Toiminnalliset tavoitteet	58
Henkilötyövuodet	59
Suoritteet ja tunnusluvut.....	59
Hyvinvointipalvelut	60
Liikuntatoimi	61
Osallisuuden edistäminen	62
Sivistystoimiala	63
Toiminnalliset tavoitteet	65
Henkilötyövuodet	67
Suoritteet ja tunnusluvut.....	67
Hallinto	68
Varhaiskasvatuspalvelut.....	69
Opetuspalvelut.....	70
Aikuiskoulutus	71
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	72
Nuorisotoimi	73
Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	74
Toiminnalliset tavoitteet	77
Henkilötyövuodet	78
Yhdyskuntatekniikka.....	79
Suoritteet ja tunnusluvut.....	80
Kaupunkikehitys- ja maankäyttö.....	81
Suoritteet ja tunnusluvut.....	82
Tilapalvelu.....	83
Suoritteet ja tunnusluvut.....	84
Lupa- ja valvontapalvelut (Ympäristövaliokunta).....	85
Toiminnalliset tavoitteet	86
Henkilötyövuodet	86
Suoritteet ja tunnusluvut.....	86
Vesilaitos, taseyksikkö	87
Toiminnalliset tavoitteet	88
Suoritteet ja tunnusluvut.....	88
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	89
2.2 Tuloslaskelman toteutuminen.....	90
2.3 Investointien toteutuminen	91
2.4 Rahoitusosan toteutuminen.....	95
2.5 Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen seuranta.....	96
Orimattilan Asunnot Oy	96
Orimattilan Lämpö Oy.....	98
Orimattilan Vesi Oy	100
3 Tilinpäätöslaskelmat.....	102

3.1 Tuloslaskelma	102
3.2 Rahoituslaskelma	103
3.3 Tase	104
3.4 Konsernilaskelmat	106
4 Tilinpäätöksen liitetiedot	109
5 Taseyksiköiden erillistilinpäätökset	131
Vesilaitos	131
6 Konserniyhtiöt	134
7 Käytetyt kirjanpitokirjat ja tositelajit	144

I Toimintakertomus

I.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

I.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Venäjän hyökkäyssota muutti koko maailmaa

Venäjän aloittama hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut koko maailmaa. Sen vaikutukset näkyivät vuoden 2022 aikana myös Orimattilassa. Sota on ennen kaikkea inhimillinen kriisi. Sotaa pakenemaan joutuneita on majoitettu myös Orimattilassa, ja esimerkiksi ukrainalaisia lapsia on opetettu orimattilalaisissa kouluissa.

Kaupungin työssä sota näkyi myös varautumisena ja kohonneina hinnoina. Erityisesti sähkön ja hakkeen hankintahinnat nousivat historiallisen korkeiksi. Hintojen nousu pakotti kaupungin reagoimaan tilanteeseen lisätalousarviolla. Samanaikaisesti kaupunki pyrki hillitsemään energiankulutusta omissa toiminnoissaan monin eri tavoin.

Mittava sote-uudistus toteutui

Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastuspalvelut siirtyivät pitkällisen valmistelun jälkeen hyvinvointialueille vuoden 2022 lopulla. Toteutunut uudistus on historiallinen suuri ja se muuttaa samalla suomalaisten kuntien toimintaa ennennäkemättömällä tavalla. Orimattilalaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi kaupunki tekee jatkossakin tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Samalla kaupungin oma rooli hyvinvoinnin turvaamisessa kääntyy enemmän ennaltaehkäisyyn ja hyvinvoivan arjen rakentamisen suuntaan. Jatkon osalta olisi asukkaiden edunmukaista, että kaupungin hyvinvointityö määriteltäisiin selkeästi, jotta asukkaat tietävät kenen vastuulla palveluiden järjestäminen on. Samassa yhteydessä omalle toiminnalle tulee asettaa konkreettiset mittarit vaikuttavuuden seuraamiseen.

Työllisyystilanne huolestuttaa

Valtakunnallisesti työllisyystilanne jatkoi positiivista kehityskulkuaan. Orimattilan työttömyysaste oli vuoden alussa 10,8 prosenttia, päättyen vuoden lopussa 10,3 prosenttiin. Suunta on oikea ja samalla muutoksen hitaus huolestuttaa. Kaupungin tulee jatkossa onnistua nykyistä paremmin työllisyyden hoidossa. Oman toiminnan kehittämistä vauhdittaa seuraava mittava hallinnon uudistus, jossa valtion hoitamat työllisyys- ja yrityspalvelut siirretään kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025. Uudistukseen edetään työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kautta, joka jatkuu vuoden 2024 loppuun.

Kaupungin talous niukasti alijäämäinen

Kaupungin myönteinen talouskehitys kääntyi hieman negatiiviseksi, vaikka verotulot ja valtionosuudet nousivat edellisvuodesta. Verotulot kasvoivat yli 2,5 miljoonaa euroa ja valtionosuus lähes 3 miljoonaa euroa. Tuloksen painoi negatiiviseksi toimintakulujen merkittävä nousu. Erityisesti sosiaali- ja terveystoimen osalta toimintakulujen kasvu ylitti talousarvion. Tilikauden tulokseksi muodostui noin -570 000 euroa, josta kertaerien osuus (rakennusten purut) oli noin 448 000 euroa.

Muutosten vuosi

Vuosi 2022 jää kaupungin historiaan muutosten vuotena. Valtuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian, jonka jalkauttaminen käynnistyi syksyllä. Samassa yhteydessä strategian tavoitteiden tarkemman määrittelyn tarve kävi ilmeiseksi. Valtuustoryhmät laativat omat esityksensä tärkeinä pitämistään tavoitteista. Näiden pohjalta uusi kaupunginjohtaja yhdessä johtoryhmänsä kanssa on tiivistänyt strategiaa paremmin johdettavaan muotoon. Strategian tavoitteiden jalkauttaminen käynnistyi vuoden 2023 talousarviossa.

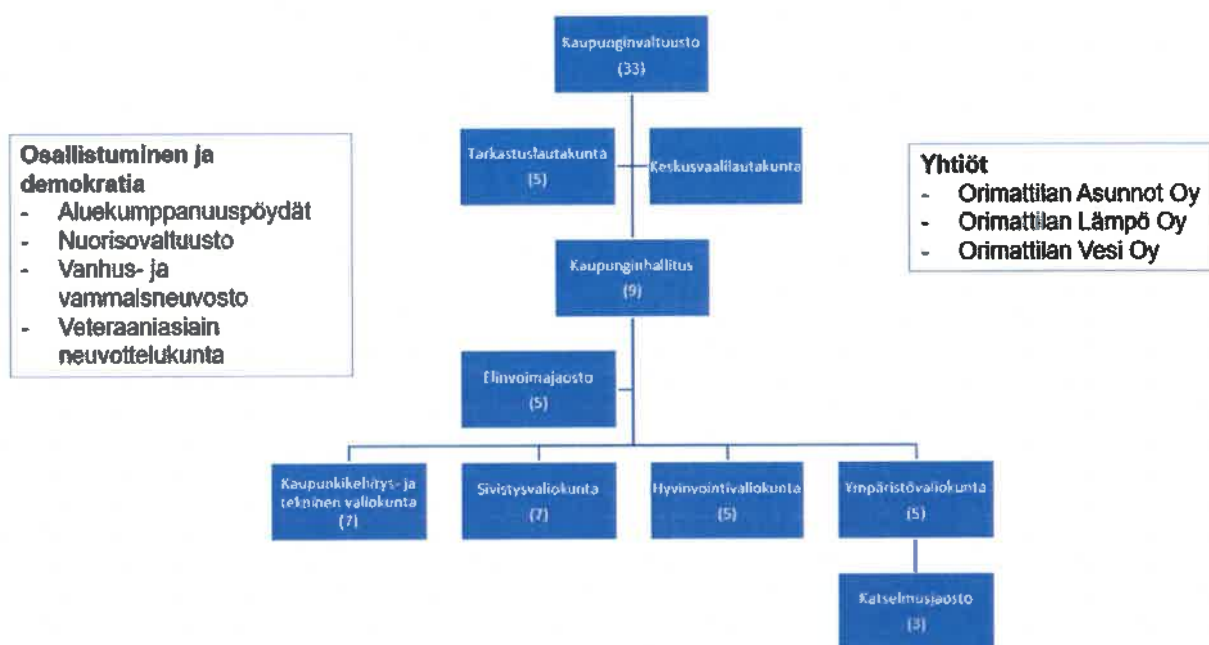
Kitos kaikille työntekijöille, luottamushenkilöille ja sidosryhmille vuoden 2022 työstä asukkaiden parhaaksi.

Kalle Larsson

Kaupunginjohtaja

1.1.2 Kaupunginhallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Luottamuselinorganisaatio

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä toimielin, jonka kuntalaiset valitsevat joka neljäs vuosi toimitettavilla kuntavaaleilla.

Orimattilan valtuustoon kuuluu 33 jäsentä. Valtuuston paikkajakauma 1.1.–31.12. oli puolueittain seuraava:

Puolue	Paikkajakauma
Perussuomalaiset	10
Keskusta	7
Kokoomus ja Kristillisdemokraatit	7+1
Sosiaalidemokraatit	4
Vihreät	2
Liike Nyt	2

Puheenjohtajisto

Jarmo Keskevaari, Kokoomus, pj.
 Jari Hosiaisuus, Perussuomalaiset, 1. vpj.
 Juha Hämäläinen, Keskusta, 2. vpj.

Valtuustoryhmät

Perussuomalaiset

Sari Sikkilä, pj.
Tero Rönkkö, vpj.
Ville-Petteri Erola
Jari Hosiaisuoma
Tommi Hykkylä
Jari Kaltaranta
Juho Kananen
Jouni Nurminen
Harri Ovaska
Arja Simola, siht.

Keskusta

Tero Nieminen, pj.
Juha Hämäläinen, vpj.
Sanna Helkkinen, siht.
Ari Anttila
Riitta Lonka
Jukka Mölsä
Marko Suuronen

Kokoomus ja Kristillisdemokratia

Ida Jokinen, pj.
Tuomo Jussila, vpj.
Mirva Illi-Lampio, siht.
Juha Aalto
Sari Eiranen
Jarmo Keskevaari
Pertti Laaksonen, KD
Antti Tuomala

Sosiaalidemokratia

Tuula Koivunen, pj.
Kirsti Lahtinen, vpj.
Veini Holopainen
Vesa Teräs

Vihreät

Venla Avelin, pj.
Saku Salminen, vpj.

Liike Nyt

Susanna Särkinen, pj.
Juha Hirvonen, vpj.

Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa kaupungin hallintoa, valmistella kaupunginvaltuuston käsittelemät asiat ja huolehtia valtuuston päätösten toimeenpanosta. Hallituksen tehtävänä on lisäksi valvoa kaupungin etua ja tehdä sen puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet, jollei hallintosäännössä ole toisin määrätty.

Kaupunginhallitukseen kuuluu 9 jäsentä. Lisäksi kokouksissa ovat läsnä kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Kaupunginhallituksen esittelijänä toimii kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus 1.1.–31.12.2022

Puheenjohtaja	Ville Erola, PS
I varapuheenjohtaja	Tero Nieminen, Kesk.
II varapuheenjohtaja	Tuomo Jussila, Kok.

Muut jäsenet:

Perussuomalaiset	Jari Kaitaranta
	Sari Sikkilä
Keskusta	Riitta Lonka
Kokoomus + Kristillisdemokraatit	Ida Jokinen
	Pertti Laaksonen, KD
Sosiaalidemokraatit	Tuula Koivunen

Kaupunginhallitus kokoontui kertomusvuonna 22 kertaa ja käsittelee 498 asiaa.

Yhteistoimintaelin

Yhteistoimintaelin koostuu paikallisten henkilöstöjärjestöjen edustajista sekä työnantajaa edustavista luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista. Yhteistoimintaelin kokoontui vuonna 2022 kolme kertaa.

Työsuojelutoimikunta

Työsuojelutoimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Aluekumppanuuspöydät

Aluekumppanuuspöytien tehtävistä on säädetty hallintosäännön luku 3:n 5 §:ssä. Kumppanuuspöytiä on neljä: keskusta, itäinen, läntinen ja pohjoinen. Kumppanuuspöytien toiminta käynnistyi 1.9.2023 ja kumppanuuspöydät kokoontuivat loppuvuoden aikana 2–3 kertaa.

Tilinpäätöksen vastuuhenkilöt tulosalueittain		
Tulosalue	Vastuuhenkilö	
I Käyttötalous	Virkanimike	Viranhaltija
Kaupunginvakuuston, -hallituksen ja konsernihallinnon toimiala		
10100 Valtuusto	Kaupunginjohtaja	Kalle Larsson
13110 Päätöksenteko ja yhteistoiminta	Kaupunginjohtaja	Kalle Larsson
13130 Hallinto- ja tukipalvelut	Talous- ja konsernijohtaja / Hallintojohtaja	Vesa Urtti / Lilli Peltonen
13150/ 1550 Työllisyyspalvelut	Hyvinvointijohtaja	Petra Nevalainen (vs.)
13150/ 1560 Elinvoimapaalvelut	Elinkeinopäällikkö	Juha Liukkonen
13160 Ateriat- ja puhtauspalvelut	Ruokapalvelupäällikkö	Tuija Pulkkinen
13170 Maaseututoimi	Maaseututoimen johtaja	Minna Leminen
13180 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	Kaupunginjohtaja	Kalle Larsson
Hyvinvointivaliokunta		
20200 Hyvinvointipalvelut	Vs. hyvinvointijohtaja	Petra Nevalainen (vs.)
20201 Liikuntapalvelut	Liikunta- ja vapaa-aikapäällikkö	Teija Savolainen
Sivistysvaliokunta		
40410 Hallinto	Sivistysjohtaja	Mika Silvennoinen
40420 Opetuspalvelut	Sivistysjohtaja	Mika Silvennoinen
40440 Aikuisopetus	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja	Henrika Suna (vs.)
40460 Kirjasto- ja kulttuuritoimi	Kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja	Henrika Suna (vs.)
40480 Nuorisotoimi	Nuorisopäällikkö	Joonas Haapakoski
40320 Varhaiskasvatuspalvelut	Varhaiskasvatusjohtaja	Johanna Lepistö
Elinvoima ja tekninen valiokunta / Kaupunkikehitys- ja tekninen valiokunta		
51510 Kaupunkikehitys- ja maankäyttöpalvelut	Kaupunkikehitysjohtaja	Kari Setälä
51530 Yhdyskuntateknikka	Kaupunkikehitysjohtaja	Kari Setälä
51540 Tilapalvelut	Toimitilajohtaja	Rebecca Haaranen
52560 Lupa- ja valvontapalvelut	Johtava rakennustarkastaja	Timo Tarkkala
51500 Vesilaitos	Vesilaitoksen johtaja	Petteri Kotonen

2 Investoinnit	Virkanimike	Viranhaltija
13 KAUPUNGINHALLITUS		
13910 Maa- ja vesialueet	Kaupunginjohtaja	Kalle Larsson
13914 Koneet ja kalusto	Kaupunginjohtaja	Kalle Larsson
40 Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta / Opetus- ja kasvatusvaliokunta		
40942 Rakennukset	Toimitilajohtaja	Rebecca Haaranen
40946 Kiinteät rakenteet ja laitteet	Sivistysjohtaja	Mika Silvennoinen
40944 Koneet ja kalusto	Sivistysjohtaja	Mika Silvennoinen
51 Elinvoima- ja tekninen valiokunta / kaupunkikehitys- ja tekninen valiokunta		
51952 Rakennukset	Toimitilajohtaja	Rebecca Haaranen
51955 Kiinteät rakenteet ja laitteet	Kaupunkikehitysjohtaja	Kari Setälä
51957 Koneet ja kalusto	Kaupunkikehitysjohtaja	Kari Setälä

3 Tulos- ja rahoituslaskelman meno- ja tulolaji	Virkanimike	Viranhaltija
Tuloslaskelma	Talous- ja konsernijohtaja	Vesa Urtti
Verotulot		
Valtionosuudet		
Korkotulot		
Muut rahoitustuotot		
Korkokulut		
Muut rahoituskulut		
Suunnitelmapoistot		
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Poistoeron lisäys / vähennys		
Investointivarausten lisäys / vähennys		
Pakollisten varausten lisäys / vähennys		
Rahastojen lisäys / vähennys		

3 Tulos- ja rahoituslaskelman meno- ja tulolaji		Virkanimike	Viranhaltija
Rahoituslaskelma		Talous- ja konsernijohtaja	Vesa Urtti
Satunnaiset tuotot ja kulut			
Pakollisten varausten lisäys / vähennys			
Antolainojen lisäys / vähennys			
Pitkäaikaisten saamisten lisäys / vähennys			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys / vähennys			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys / vähennys			

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuotteen kasvun odotetaan jäävän 1,9 prosenttiin vuonna 2022.

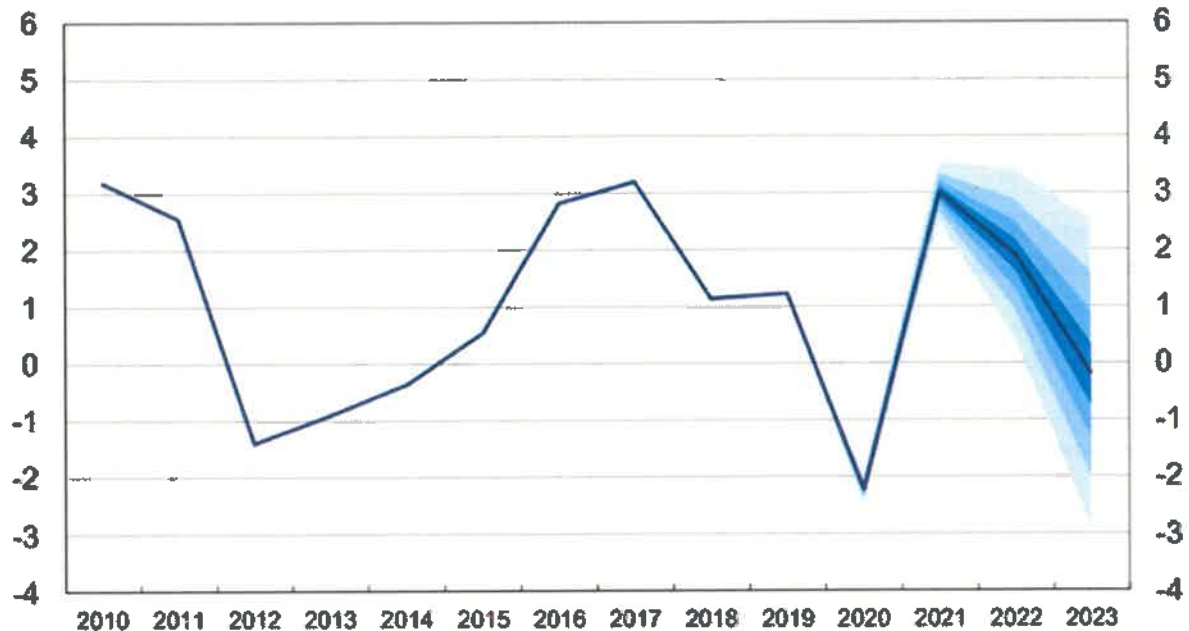
	2021	2020	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
	mrd. euroa		määrän muutos, prosenttia				
Bruttokansantuote markkinahintaan	251	-2,2	3,0	1,9	-0,2	1,2	1,4
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	99	-6,2	6,0	8,1	-1,8	3,1	4,2
Kokonaistarjonta	350	-3,3	3,8	3,6	-0,7	1,8	2,3
Tavaroiden ja palvelujen vienti	99	-7,8	5,4	2,9	1,1	3,6	4,2
Kulutus	190	-2,7	3,4	2,1	-0,2	0,8	1,2
yksityinen	128	-4,0	3,7	2,3	-0,5	1,3	2,0
julkinen	61	0,3	2,9	1,7	0,4	-0,2	-0,5
Investoinnit	59	-0,9	1,5	3,8	-0,4	1,8	2,4
yksityiset	49	-3,2	4,7	2,8	-2,1	3,0	0,3
julkiset	11	9,5	-11,5	8,5	7,0	-2,8	11,5
Kokonaiskysyntä	349	-3,7	3,5	4,3	-0,7	1,8	2,3
kotimainen kysyntä	250	-2,0	2,8	4,8	-1,5	1,0	1,5

Suomen bruttokansantuote (BKT) kääntyi lievään laskuun syksyllä ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan. Vuonna 2023 BKT supistuu 0,2 prosenttia, kun hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa ja vähentää kulutusta. Inflaation hidastuminen kääntää kuitenkin reaalitytulot kasvuun jo vuoden 2023 aikana. Suomen talous kasvaakin jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,2 ja 1,4 prosenttia. Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa taloudessa pidempään, eikä talous palaudu aiemmin ennakoidulle kasvu-uralle. Ennusteeseen liittyy huomattavan paljon epävarmuutta. On hyvin mahdollista, että sodan uusilla käänteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen. Myös kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen liittyy riskejä hintojen noustessa ennätyksellisen nopeasti. (VM, Taloudellinen katsaus Talvi 2022)

Hintojen nousu on nopeutunut lisää vuoden 2023 alussa. Tammikuussa inflaatio oli 8,4 prosenttia ja helmikuussa jo 8,8 prosenttia eli inflaatio kasvoi 0,4 prosenttiyksikköä. Eniten ovat nousseet sähkön hinta ja asuntolainojen sekä muiden lainojen korot. Ruoan hinta nousi helmikuussa yli 16 prosenttia viime vuoden helmikuusta. Keskuspankit ovat nostaneet korkoja tarkoituksena hidastaa inflaatiota, mutta onkin käynyt päinvastoin. Euroopan keskuspankin kaksi tärkeintä tehtävää ovat inflaation hillintä ja rahoitusjärjestelmän vakauden turvaaminen.

	2020	2021	2022 ^{est}	2023 ^{est}	2024 ^{est}	2025 ^{est}
Bruttokansantuote, mrd. euroa	238	251	274	283	293	304
Palvelut, määrän muutos, %	-3,1	3,5	2,3	0,3	1,2	1,0
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-1,3	0,7	1,9	0,5	1,7	1,8
Työn tuottavuus, muutos, %	0,3	0,0	0,4	0,7	1,0	1,1
Työlliset, muutos, %	-1,5	2,4	2,7	-0,5	0,3	0,4
Työllisyysaste, %	70,7	72,3	74,2	73,9	74,1	74,4
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,8	7,0	6,9	6,7
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,3	2,2	7,0	4,0	1,9	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,9	2,4	2,6	4,0	3,0	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	1,6	1,6	-6,2	-1,6	-1,0	-1,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	0,7	0,6	-2,2	-0,6	-0,4	-0,3
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,5	0,3	2,9	2,9	2,8
Pitkät korot (valtion obligaatit, 10 v), %	-0,2	-0,1	1,7	2,9	3,1	3,4
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	57,2	55,5	52,6	53,9	53,7	53,8
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	41,8	43,0	42,0	41,2	41,1	40,8
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,6	-2,7	-0,8	-2,3	-2,2	-2,7
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,5	-3,3	-1,8	-3,1	-2,9	-3,3
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	74,8	72,4	71,7	73,4	74,9	76,2
Valtionvelka, suhteessa BKT:hen, %	52,4	51,2	51,6	52,9	53,8	54,3

Bruttokansantuotteen muutos prosenttia

Lähde: Tilastokeskus, VM

Venäjän hyökkäyssota nosti viime keväänä merkittävästi energian ja raaka-aineiden hintoja koronakriisin takia jo valmiiksi korkealta tasolta. Laaja-alainen hintojen nousu on leikannut kotitalouksien ostovoimaa ympäri maailman, kun tulojen kasvu on jäänyt jälkeen hintojen noususta. Lisäksi velkaantuneiden kotitalouksien ahdinkoa lisäävät EKP:n ja muiden keskuspankkien koronnostot, jotka liisäivät lainanhoitokustannuksia. Hintojen nousuun on kuitenkin odotettavissa helpotusta. Raaka-aineiden hintapiikki on jo ohitettu ja koronan aiheuttamat maailmankaupan pullonkaulat ovat helpottaneet. Tavaroiden ja ruuan hintojen odotetaan kääntyvän laskuun. Sähkön hinta pysyy korkeana talven ajan, mutta siinäkin on odotettavissa laskua keväällä ja kesällä. Vaikka sähkön hinta luultavasti nousee uudelleen vuoden päästä talvella, ovat Euroopan energiamarkkinat sopeutumassa uuteen tilanteeseen, ja hintojen nousu jää tätä talvea selvästi maltillisemmaksi. (VM, Taloudellinen katsaus Talvi 2022)

Euroalueella tuotanto supistuu väliaikaisesti. Ylipäätään euroalueen taloustilanne on hyvin samantainen kuin Suomen. Korkeat hinnat heikentävät kotitalouksien ostovoimaa ja kulutusta, ja epävarmuus ja korkojen nousu hidastavat investointitahtia. Suuri osa euroalueen maista kärsii energiakriisistä Suomea enemmän, koska maakaasulla on niiden energiatuotannossa selvästi suurempi rooli. Tästä huolimatta vuositasolla euroalueen tuotanto kasvaa 0,2 prosenttia, kun Suomen tuotanto vähenee saman verran. Tätä selittää kolme tekijää. Ensinnäkin osalla euromaista toipuminen koronakriisistä on ollut Suomea voimakkaampaa ja se on edelleen kesken. Toiseksi Venäjän markkinoiden menetyksen vaikutus vientiin on Suomessa suurempi kuin useimmissa euromaissa. Kolmanneksi energiakriisiin liittyvät tuet ovat Suomessa selvästi pienempiä kuin suurimmassa osassa euromaita. (VM, Taloudellinen katsaus Talvi 2022)

Suomen vienti on kasvanut kahtena viime vuotena selvästi vientikysyntää hitaammin. Syynä ei ole ollut hintakilpailukyvyyn puute, vaan Suomen talouden rakenne sekä Venäjän kaupan ja matkailijoiden menetys sodan takia. Koronapandemiasta toivuttaessa kulutustavaroiden kysyntä kasvoi nopeasti ja niiden tuotantoa Suomessa on melko vähän. Toisaalta metsäteollisuudessa on käynnissä rakenneuudistus, jossa paperin tuotantokapasiteettia on ajettu alas ja kartongin tuotantoon ollaan vasta investoimassa. Kun maailmantalouden kysyntä normalisoituu ja investoinnit saadaan valmiiksi, nopeutuu tavaraviennin kasvu maailmankaupan kysynnän tahtiin. Maailmankaupan kasvu on ollut hyvää tuotannon kasvun hidastumisesta huolimatta, ja kasvu kiihtyy vuoden 2023 jälkeen. Venäjän vientimarkkinoiden ja raaka-ainetuonnin menetys jättää kuitenkin pysyvämmän loven tavaravientiin. Samoin palveluiden viennissä koetaan pysyviä menetyksiä. Venäjän ja Aasian kauttakulkulentojen tuomien matkailijoiden menetystä on vaikea paikata. Tämä näkyy myös vaihtotaseessa, joka on reilun miljardin alijäämäinen kaikkina ennustevuosina 2023–2025. Tuonnin kasvu on vuonna 2022 yli 8 prosenttia ja selvästi vientiä nopeampaa. Tuonnin kasvun tahtiin ovat kasvaneet myös varastot. Vuonna 2023 tuonnin määrä vähenee, koska kysyntä hiipuu ja varastot ovat täynnä. (VM, Taloudellinen katsaus Talvi 2022)

Työllisyyden toipuminen koronakriisistä oli erittäin nopeaa, työllisyyden kasvu on jatkunut ja työllisyys on reilusti vuoden 2019 tason yläpuolella. Vuoden 2022 lopulla työllisyys- ja osallistumisaste ovatkin ennätyskorkealla. Myös avoimia työpaikkoja on varsin paljon. Työmarkkinoiden tilanne on siis hyvä, kun kohtamme heikomman taloustilanteen. Vuoden 2023 aikana työllisten määrä laskee noin

12 000 hengellä ja työttömyysaste nousee 7,0 prosenttiin tämän vuoden 6,8 prosentista. Vuonna 2024 työttömyysaste kääntyy uudelleen laskuun ja laskee 6,7 prosenttiin vuonna 2025. Samoin työllisyysaste laskee hieman vuonna 2023, mutta nousee vuoteen 2025 mennessä 74,4 prosenttiin. Vaikka työllisyys laskee, yritykset tulevat välttämään irtisanomisia. Avoimia työpaikkoja on edelleen paljon ja osaavasta työvoimasta halutaan pitää kiinni. Koronasta toivuttaessa eläkeiän ylittäneiden työllisyys on kasvanut paljon. Hyvä työvoiman kysyntä on saanut osan työntekijöistä viivästyttämään eläkkeelle siirtymistä. Työn kysynnän valmentuessa eläkkeelle siirtymisen kasvua. (VM, Taloudellinen katsaus Talvi 2022)

Nimellisesti kotitalouksien tulot kasvavat vauhdikkaasti. Palkat nousevat sekä viime vuosina totuttua suurempien sopimuskorotusten että palkkaliikuminen ansiosta. Myös hyvä työllisyyskehitys on lisännyt palkkatuloja. Vuonna 2023 myös sosiaalietuudet, erityisesti eläkkeet, nousevat selvästi normaalia enemmän. Totuttua suuremmat palkankorotukset eivät lyhyellä aikavälillä uhkaa Suomen hintakilpailukykyä. Hintojen ja palkkojen nousu on ollut Suomessa kilpailijamaita hitaampaa. Varsinkin Yhdysvalloissa palkat ovat nousseet selvästi nopeammin. Pidemmällä aikavälillä on riski hinta- ja palkkakierrosta, joka heikentäisi myös hintakilpailukykyä. Nimellisten tulojen kasvu on ollut heikompaa kuin kuluttajahintojen nousu, mikä on syönyt kotitalouksien ostovoimaa vuonna 2022. Heikoin tilanne kotitalouksien kannalta on talvella 2022–2023. Vuonna 2023 ostovoima kasvaa 0,5 prosenttia, kun hintojen nousuvauhti hidastuu ja tulot kasvavat. (VM, Taloudellinen katsaus Talvi 2022)

Rakennusinvestoinnit laskevat selvästi vuonna 2023 ja 2024, kun epävarmuus ja korkojen nousu hidastavat asuntokauppaa. Rakennuslupien määrä on laskenut jo vuonna 2022. Kone- ja laiteinvestoinnit sen sijaan kasvavat koko ennusteperiodin. Vihreä siirtymä lisää energiainvestointeja, joita vauhdittavat myös EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen tuet (RRF). Samoin kasvavat TKI-investoinnit. Julkisten investointien voimakas kasvu jatkuu ennustevuosina, vuoden 2024 pientä laskua lukuun ottamatta. Vuonna 2023 julkiset investoinnit kasvavat noin seitsemän prosenttia, kun mm. rajavalvontaa ja maanpuolustusta vahvistetaan. Vuonna 2025 julkisia investointeja lisäävät hävittäjähankinnat. (VM, Taloudellinen katsaus Talvi 2022)

Julkisyhteisöjen rahoitusasema on kohentunut reippaasti talouden nopean nimelliskasvun ja työllisyyden kasvun vetämänä. Alijäämä alkaa kasvaa vuonna 2023, kun talouskasvu ja siten verotulojen kasvu hilpuvat, minkä lisäksi mm. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt toimet kasvattavat menoja. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä suurten investointien takia, ja alijäämän ennakoidaan vähitellen kasvavan, kun kustannukset ja erityisesti henkilöstömenot kasvavat. Menojen kasvu on nopeaa myös kuntahallinnossa. Valtiontaloutta puolestaan rasittavat varautumistointien lisäksi kasvaneet velanhoitomenu. Vaikka julkinen velkasuhde on parina viime vuonna supistunut vahvan BKT:n nimelliskasvun vetämänä, alkaa velkasuhde kasvaa uudelleen vuodesta 2023 alkaen. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon mittavat alijäämät sekä kohonneet velanhoidokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla lähitulevaisuudessa. (VM, Taloudellinen katsaus Talvi 2022)

Korot lähtivät nopeaan nousuun vuoden 2022 aikana venäjän hyökkäyssodan ja sen myötä kiihtyvän inflaation takia. Tammikuun alussa lainojen viitekorkona yleisesti käytetty 12 kuukauden euribor oli -0,477 prosenttia ja joulukuussa 3,018 prosenttia. Kolmen kuukauden euribor oli tammikuussa -0,560 prosenttia ja joulukuussa 2,063 prosenttia. Kuukauden euribor oli tammikuussa -0,565 prosenttia ja joulukuussa 1,724 prosenttia. (Suomen Pankki: Euribor-korot kuukausittain)

Kuntatalous

Valtiokonttorin keräämien helmikuussa 2023 julkistetun Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotietojen mukaan kuntatalous on vuoden 2022 jäljiltä juuri ja juuri tasapainossa. Tilikauden tulos on ennakkolaskelmien mukaan 1,3 mrd. euroa hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina. Koronavuosien 2020 ja 2021 tulokset olivat 1,7 mrd. ja 1,81 mrd. Vuoteen 2022 osui paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-käinteistöjä.

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöstietoja 2020–2022

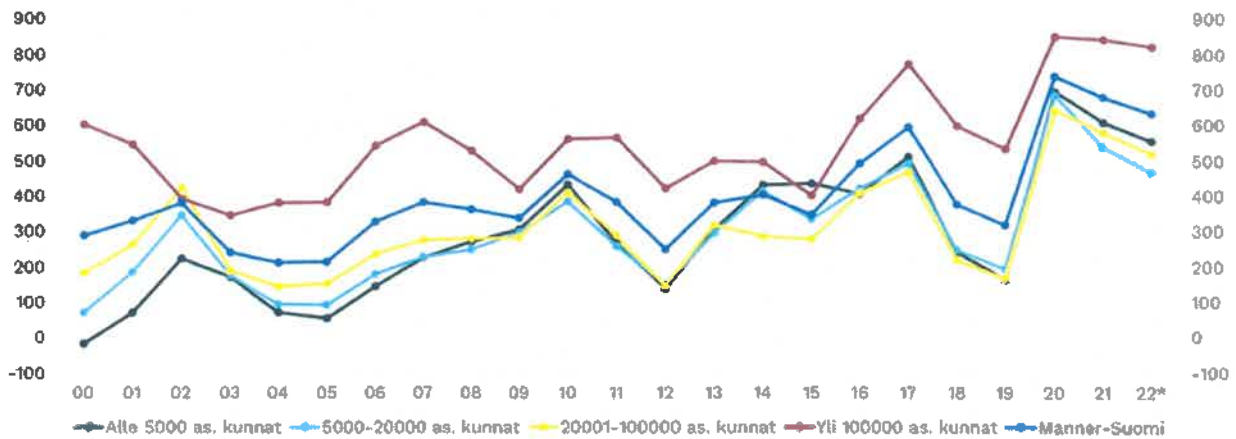
	2020 TP	2021 TP	2022 TPA
Toimintatuotot	9,15	10,72	10,52
Toimintakulut	-39,66	-41,94	-44,04
Toimintakate	-30,51	-31,22	-33,53
Verorahoitus yhteensä	34,84	35,47	37,47
- Verotulot	23,83	25,41	26,75
- Valtionosuudet	11,01	10,07	10,72
Vuosikate	4,69	4,77	4,22
Poistot ja arvonalentumiset	-3,08	-3,09	-3,10
<i>Vuosikate % poistoista</i>	<i>152</i>	<i>154</i>	<i>136</i>
<i>Neg. vuosikatteen kuntia (kpl)</i>	<i>2</i>	<i>8</i>	<i>14</i>
Tilikauden tulos	1,70	1,81	1,27
<i>Neg. tuloksen kuntia (kpl)</i>	<i>32</i>	<i>61</i>	<i>89</i>
Investointimenot, brutto	-5,76	-5,33	-5,76
Toiminnan ja investointien rahavirta	-0,40	0,07	-0,30
Lainakanta 31.12.	23,35	24,11	24,35

Kuntatalouden kulut kasvoivat vanhojen kuntien vämeisenä vuonna 2022 vauhdilla: 5 prosenttia. Kulukehitys todennäköisesti kasvaa vielä ennakkoarvioista, sillä luvut eivät vielä sisällä kaikkia sote-kuntayhtymien laskutuksia.

Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi vuonna 2022 peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöveroikin yli 6 prosenttia.

Kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Tilikauden tulos oli ennakkoarvioiden mukaan negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikatteen pysyivät yli 100 000 asukkaan kaupungeissa lähes ennallaan mutta heikkenivät pienemmissä kunnissa. Taloudellinen tulos taottiin Etelä-Suomessa, kun taas Itä-Suomessa tulokset heikentyivät. Kalkki Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät välittyneet kuntatalouteen voimallisesti vielä 2022. Energiakustannukset nousivat 8 prosenttia, mutta nousupainetta jää vielä vuodelle 2023. Yleinen korkotason nousu ei näy vielä kuntien korkokuluissa kundan korkean suojausasteen vuoksi.

Kuntien vuosikatteet 2000–2022, €/as Kuntakoon mukaan

Kuntien vuosikatteet olivat 11,6 prosenttia edellisvuotta heikompia, ja investointeja toteutettiin 8,0 prosenttia edellisvuotta enemmän. Lainakanta kasvoi vain hiukan (n. 230 milj. euroa).

Lähde: Kuntaliitto: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2022

Päijät-Häme

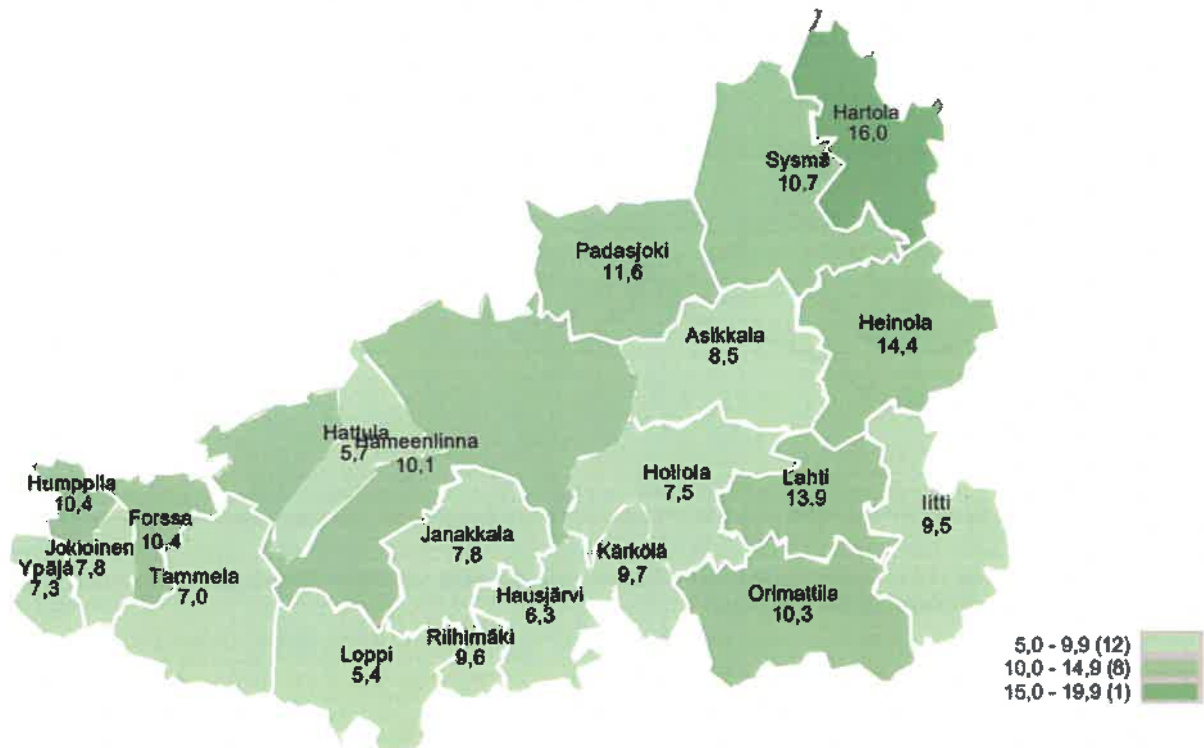
Päijät-Hämeen väkiluku väheni 555 asukkaalla vuonna 2022. Ainoa kasvukunta oli Lahti (173 asukasta), jonka kasvu tulee maahanmuuton seurauksena. Orimattilan asukasluku pieneni 73 asukkaalla. Heinolassa väheni 209, Hollolassa 150, Kärkölässä 47 ja Asikkalassa 10 asukasta.

Tilinpäätösarvioiden mukaan Päijät-Hämeen kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 347 euroa/asukas, kun koko maan vastaava luku oli 224 euroa/asukas. Valtionosuudet Päijät-Hämeessä olivat 2 314 euroa/asukas ja koko maassa 1 941 euroa/asukas. Verotulot Päijät-Hämeessä olivat 4 415 euroa/asukas ja koko maassa 4 848 euroa/asukas. Vuosikate oli 182 prosenttia poistoista, kun koko maan arvo on 145 prosenttia. Toiminnan ja investointien rahavirta Päijät-Hämeessä on -43 euroa/asukas ja koko maassa -127 euroa/asukas. Päijät-Hämeen lainakanta asukasta kohti on 5 303 euroa, joka on selvästi maakuntien suurin. Koko maan keskiarvo on 3 363 euroa/asukas.

Hämeen ELY-keskuksen kuntien alueella työttömien työnhakijoiden määrä oli joulukuun lopussa 18 562 työntekijää, joista 1 754 oli kokoaikaisesti lomautettuja. Työttömien työnhakijoiden määrä on 1 543 vähemmän (-7,7 %) kuin vuotta aiemmin. Lasku johtui muiden työttömien määrän vähentymisestä, sillä lomautettujen määrä oli hivenen vuodentakaisesta korkeammalla. Nuoria alle 25-vuotiaita oli joulukuun lopussa työttömänä 1 950, mikä on 254 vähemmän (-11,5 %) kuin vuoden 2021 päättyessä. Pitkäaikaistyöttömiä oli 1 686 enemmän (+18,5 %) kuin vuotta aiemmin.

Päijät-Hämeessä työttömien kokonaismäärä oli vuodentakaisesta pienempi muissa kunnissa paitsi Hartolassa. Eniten laskua oli Asikkalassa (-17 %) ja Hollolassa (-15 %). Marraskuuhun verrattuna työttömien määrä kasvoi kaikissa kunnissa. Työttömistä kokoaikaisesti lomautettujen määrä kasvoi vuodentakaisesta viidessä kunnassa; eniten Hartolassa, Heinolassa ja Sysmässä. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli korkein Hartolassa (16,0 %), Heinolassa (14,4 %) ja Lahdessa (13,9 %). Matalimmat osuudet olivat Hollolassa (7,5 %) ja Asikkalassa (8,5 %). Työttömyysaste oli vuodentakaisesta matalampi muissa kunnissa paitsi Hartolassa ja Heinolassa. Maakunnassa työttömien osuus työvoimasta oli 12,4 % eli 0,9 yksikköä matalampi kuin vuosi sitten. Päijät-Hämeen työttömyysaste on maakunnista toiseksi korkein Pohjois-Karjalan (13,4 %) jälkeen.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

Joulukuun lopussa Hämeessä työ- ja elinkeinotoimistossa ja kuntakokeiluissa oli kaikkiaan 34 144 työnhakijaa, mikä on 5 312 vähemmän (13,5 %) kuin vuosi sitten. Suurin lasku tapahtui kokoaikaisessa työssä olevien asiakkaiden määrässä. Edellisen kerran vastaavaan ajankohtaan verrattuna työnhakijoiden kokonaismäärä on ollut pienempi joulukuussa 2007, jolloin työnhakijoita oli noin 33 300. Työnhakijoista oli kuntakokeilujen asiakkaana noin 15 600 eli 900 vähemmän kuin vuosi sitten.

Päijät-Hämeen alueen työttömyyden rakenteelliset ongelmat ovat samat kuin aiemminkin; ne ovat jopa voimistuneet. Myös ulkomaa-laisten työttömyysaste on maakuntien kärkipäässä, ja ikääntyneiden työttömyys on suurempaa kuin koko maassa keskimäärin. Ongelmana on ylisukupolvinen työttömyys sekä työnhakijoiden terveydelliset haasteet. Nyt jo täyden vuoden toimineeseen Lahden seudun kuntakokeiluun kohdistuu edelleen odotuksia edistää tehokkaammin työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Uusia toimintoja onkin aktiivisesti kehitetty yhteistyössä oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa, ja aktiivintuotteen onkin saatu koko seutukunnassa kasvuun. Pääministeri Sanna Marinin hallitus linjasi kevään 2021 puoliväliriihessä TE-palveluiden siirrosta paikallistasolle. Linjaus liittyy hallitusohjelman työllisyystavoitteeseen ja kuntien vastuun vahvistamiseen työllisyyspalveluissa. Tilinpäätöstä kirjoittaessa päätös TE-palveluiden siirrosta kuntiin 1.1.2025 on jo hyväksytty. Vuoden 2022 aikana tehtiin paikallistasolla jo paljon valmistelutyötä tulevaa siirtoa silmällä pitäen.

Uudet avoimet työpaikat olivat vähentyneet edellisvuodesta lähes kaikissa pääammattiryhmissä. Lasku vuodentakaiseen verrattuna oli määrällisesti suuri palvelu- ja myyntityöntekijöiden sekä muiden työntekijöiden ryhmissä. Ammattitaitoisia uusia avoimia paikkoja oli joulukuussa eniten lähihoitajille, elintarviketeollisuuden prosessityöntekijöille, konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijoille, myyjille, myyntiedustajille, rahdinkäsittelijöille ja varastotyöntekijöille, talonrakentajille, kiinteistöhuollon työntekijöille, kodinhoitajille (kotipalvelutoiminta) sekä toimisto- ja laitossiivoojille. Vaikka uusien avoimien työpaikkojen kokonaismäärä jatkoi vuositasolla laskussa, kysyntä oli edelleen monissa ammateissa jonkin verran vuodentakaisesta vilkkaampaa. Vaikka lähihoitajia haettiin edelleen runsaasti, oli uusia avoimia työpaikkoja kuitenkin vuodentakaisesta vähemmän. Ammateissa on samanaikaisesti sekä työvoimapulaa että työttömyyttä, kun osaamis- ym. vaatimukset eivät kohtaa. Ongelmat osaavan työvoiman saatavuudessa jatkuvat ja ovat jopa voimistuneet.

Maakunnan koulutustarjonnan vahvistuminen Lappeenrannan-Lahden teknillisen yliopiston myötä tulee näkymään positiivisella tavalla koko maakunnan työllisyyden ja erityisosaamistason sekä kehittämispotentiaalin parantumisena suhteessa maakunnan yritysten tarpeisiin. Alueellisesti on tärkeää tiivistää oppilaitosyhteistyötä, jotta osaajat saadaan jäämään ja myös palaamaan alueelle.

Alueen tilanne sai voitetun koronan jälkeen uusia haasteita käynnissä olevalla sodalla. Sodan vaikutukset näkyvät kustannusten nousuina, materiaalien toimitusvaikeuksilla sekä kiihtyneellä inflaatiolla, jotka heikentävät yritysten kilpailukykyä ja Investointiherkkyyttä. Päijät-Hämeessä vuosi on kuitenkin ollut koko ajan nouseva sijoittumisten ja rakentamisen saralla.

Uutiset Fazerin sijoittumisesta Lahteen on tuonut paljon positiivista julkisuutta edesauttaen koko maakunnan kuntien kiinnostavuutta. Myös maakuntakeskuksen Lahden menestyminen valtakunnallisissa yritysmittauksissa luo odotuksia jatkossa uusille seudullisille investoinneille ja sijoittumisille sekä työllisyyden kehittymiselle koko maakunnan alueella.

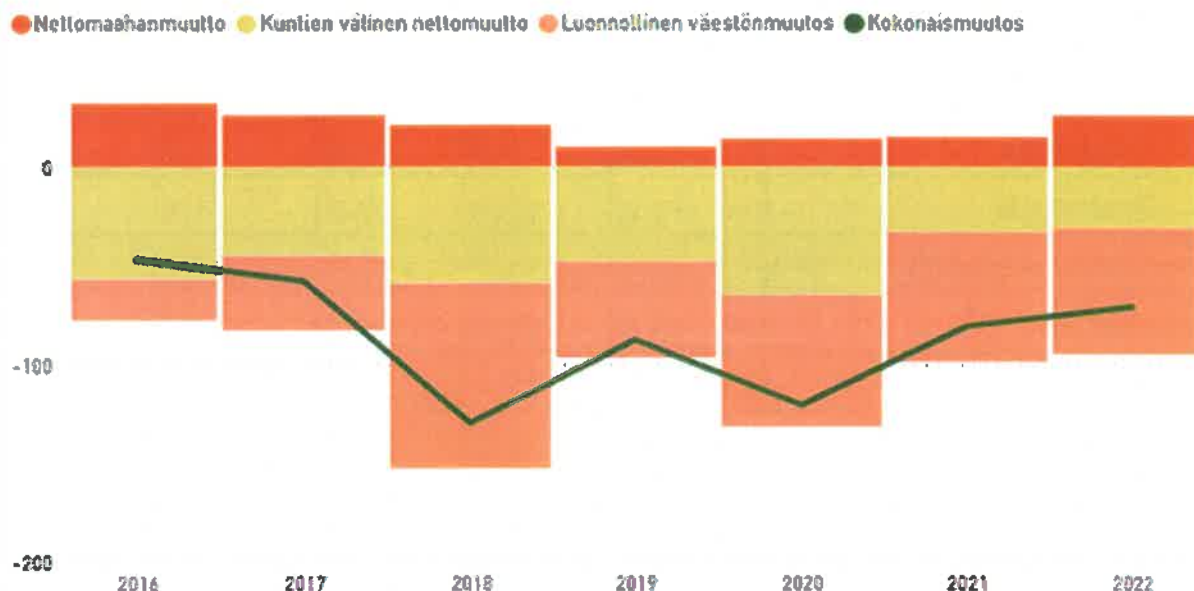
Elinkeinoelämä on haasteista huolimatta ollut vilkasta ja vuoden aikana olemme olleet mukana kilpailemassa useista eri toimialan ja kokoluokan hankkeista mukaan lukien isot hankkeet. Sijoittumiskiinnostavuutta on Fazerin lisäksi ollut mm. Postin pakettiliiketoiminnan terminaalien ja tavaratalo Kärkkäisen logistiikkakeskusten neuvotteluilla. Myös osalla jo olemassa olevilla yrityksillä kulunut vuosi on ollut merkittävää kasvun ja kehityksen aikaa. Tästä hyvänä esimerkkinä on Kempower Oyj, joka kuluneen vuoden aikana on työllistänyt yli kaksisataa uutta työntekijää, ollen vuoden lopussa 375 henkilöä (136).

Maataloudessa kulunut vuosi oli poikkeuksellinen. Venäjän ja Ukrainan välinen sota kriisiytti nopeasti energia- ja lannoitemarkkinat. Maatilojen tuotantokustannukset nousivat jyrkästi. Kuluttajien ostokäyttäytymisellä ostaa kotimaista on iso merkitys turvaamaan maatalouden tulevaisuus. Metsätaloudessa vuosi vastaavasti on ollut poikkeavan hyvä. Puukauppa toi ennätysmäärän euroja maakunnan alueelle. Kysyntä on ollut hyvä läpi vuoden.

1.1.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa 2022

Väestö

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Orimattilan asukasmäärä on vuoden vaihteessa 15 735 asukasta eli 73 asukasta vähemmän kuin vuotta aiemmin. Edellisvuoden lopullinen vähenemä oli 74 henkilöä. Kehitys kääntyi hitaasti parempaan suuntaan vuonna 2021. Väestön vähenemisen taustalla on ollut pääosin syntyneiden ja kuolleiden välisen negatiivisen erotuksen kasvaminen. Netto-maahanmuutto on ollut positiivinen vuosina 2016–2022.

Lähde: Tilastokeskus

Työllisyys

Työttömien osuus työvoimasta oli Orimattilassa vuoden lopussa 10,3 %. Vuonna 2022 yrityksiin edelleen sijoittamista ei toteutunut. Lomautettujen määrä pysyi edellisvuoden tasolla (12/22 104 henkilöä). Nuorten kesätyöllistämisen tuki toteutui tavoitteiden mukaan ja myös 4H-yrittäjä oli edellisvuoden tapaan. Orimattila-lisän käyttö kasvoi edellisvuoteen nähden. Palkkatukityöllistämiseen varattuja määrärahoja jäi käyttämättä.

Työllisyyden kuntakokeilussa on toimittu ensimmäinen täysi vuosi. Toiminta alkaa päästä uomiinsa, mutta koska kyseessä on vaativa asiantuntijatyö ja henkilöstövaihdoksia on ollut runsaasti, on uuteen perehtyminen jollain lailla kaiken aikaa osa arkea.

Kuntakokeilussa kunta vastaa pääosin oman kunnan pitkäaikaistyöttömien, nuorten ja vieraskielisten TE-palveluista. Tämän myötä Orimattilan työllisyyspalveluiden asiakasmäärä on noussut n. 750 henkilöön. Kokeilussa yhdistetään TE-toimiston ja kunnan resursseja paikallisen työllisyysneuvon vahvistamiseksi. Orimattilan työllisyyspalveluiden henkilökunta koostuu siis sekä kaupungin että TE-toimiston palkkaamista asiantuntijoista. Lakisääteisen virkamleistyön haltuunotto oli erittäin suuri ponnistus henkilöstölle, eritoten, kun samalla oli otettava haltuun koko suuri asiakasmäärä. Valtakunnallisesti työllisyyden hoidossa oli erittäin paljon työpaikkoja auki vuonna 2022 ja tämän myötä kentällä tapahtui runsaasti työntekijöiden siirtymisiä organisaatioiden välillä. Kuntakokeilussa on kehitetty vuoden 2022 aikana erilaisia yhteistyömuotoja nuorten työpajan, Päijät-Soten, oppilaitosten ja yritysten kanssa. Virkailijakohtainen asiakasmäärä on Orimattilassa ollut Lahden seudun kuntakokeilun kunnista suurimpia. Matalammalla asiakasmäärällä asiakkaiden kohtaamiseen on enemmän aikaa, ja päästään parempiin tuloksiin. Vuodelle 2023 on saatu lisäresursseja omavalmennustyöhön.

Kaikki työttömät työnhakijat

KUNTA	12/2022	11/22	12/21	muutos 11/22	muutos 12/21
Asikkala	8,5	7,1	10,3	1,4	-1,8
Hollola	7,5	6,7	8,8	0,8	-1,3
Iitti	9,5	8,5	10,4	1,0	-0,9
Kärkölä	9,7	8,6	9,9	1,1	-0,2
Lahti	13,9	12,8	14,9	1,1	-1,0
Orimattila	10,3	9,4	11,0	0,9	-0,7
Padasjoki	11,6	10,5	12,0	1,1	-0,4
Lahden seutu	12,2	11,2	13,3	1,0	-1,1
Hartola	16,0	12,3	11,4	3,7	4,6
Heinola	14,4	13,1	14,3	1,3	0,1
Sysmä	10,7	9,0	10,9	1,7	-0,2
Heinolan seutu	14,1	12,5	13,5	1,6	0,6
PÄIJÄT-HÄME	12,4	11,4	13,3	1,0	-0,9

Alle 25-vuotiaat työnhakijat

KUNTA	12/2022	11/22	12/21	muutos 11/22		muutos 12/21	
Asikkala	18	14	21	4	29 %	-3	-14 %
Hollola	57	43	62	14	33 %	-5	-8 %
Iitti	15	11	25	4	36 %	-10	-40 %
Kärkölä	14	...	13	...	...	1	8 %
Lahti	872	762	994	110	14 %	-122	-12 %
Orimattila	82	66	85	16	24 %	-3	-4 %
Padasjoki	5	...	10	...	...	-5	-50 %
Lahden seutu	1 063	908	1 210	155	17 %	-147	-12 %
Hartola	5	...	7	...	...	-2	-29 %
Heinola	100	77	106	23	30 %	-6	-6 %
Sysmä	8	...	6	...	...	2	33 %
Heinolan seutu	113	84	119	29	35 %	-6	-5 %
PÄIJÄT-HÄME	1 176	992	1 329	184	19 %	-153	-12 %

Vuonna 2022 Suomen työllisyystilanne parantui ja se vaikutti myös Orimattilan työttömyysasteeseen pienentäen sitä vuoden lopun mennessä 10,3 %:n Lahden seudun ollessa 12,2 % ja koko Päijät-Hämeen 12,4 %. Nuorten työttömyys lisääntyi edelleen vuoden 2022 aikana ollen vuoden lopussa 16,1 % (12/21 15,6 %).

Vaikka yleinen työllisyystilanne parantui vuoden 2022 aikana, niin kunnan osarahoittama työmarkkinakulukustannus laski maltillisemmin. Talousarvioon budjetoitu summa ylittyi n. 200 000 eurolla, ja kaiken kaikkiaan vuonna 2022 työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 1 375 277 euroa. Kustannusten lasku tapahtuu hitaammin, koska pitkäaikaistyöttömyys vähenee suhteessa hitaammin, vaikka yleinen työllisyystilanne paranee. Pitkään työttömänä olleen henkilön työllistyminen avoimille työmarkkinoille vaatii yleensä pidempää valmistuspolkua, mahdollisesti sosiaali- ja terveyspalveluita sekä kouluttautumista.

Toiminta

Tammikuussa 2022 järjestettiin ensimmäiset aluevaalit, joissa valittiin aluevaltuustot hyvinvointialueille. Valtuustokauden alussa syksyllä 2021 aloitettu uuden strategian valmistelu saatiin päätökseen kevään aikana ja valtuusto hyväksyi sen 16.5.2022. Palveluverkkosuunnittelua tehtiin myös kevään aikana ja kaupunginvaltuusto hyväksyi palveluverkon suunnittelua ohjaavat periaatteet 6.6.2022. Talousarvion käsittelyn yhteydessä kirjattiin tavoite, että Itä- ja Länsi-Orimattilassa jatkaa tarpeellinen määrä kouluja 1.8.2024 alkaen. Yksikkötasoiset ratkaisut valmistellaan ja tehdään vuoden 2023 aikana.

Kaupunkikehitys- ja teknisellä toimialalla vuosi oli investointien osalta vilkas. Varsinkin talonrakennuksessa toteutettiin sekä peruskorjaus- että uudisrakennushankkeita. Tilapalvelun kohteista Yhteiskoulun 1. vaihe (Erkko-rakennus) eteni suunnittelusta ja valmistamisajankohdan ennakoituaan aikaistuvan alkuvuoteen 2023. Muutostyöt kohdentuivat pääosin rakennuksen yhteiskoulun käytössä oleviin tiloihin. Uuden yhteiskoulun rakentaminen sekä vanhan liikunta- ja uimahallin purkutyö käynnistyi. Näiden lisäksi uusi pelastusasema sekä uimahalli valmistuivat. Yhdyskuntatekniikassa toteutettiin Luhtikylän kevyen liikenteen silta siten, että se saadaan tilapäiseen käyttöön alkuvuodesta 2023, viimeistelytyöt toteutetaan kevään aikana. Lisäksi toteutettiin Pasinan alueen katusaneeraus (1. vaihe) ja Virenojan omakotitaloalueen rakentaminen. Myös koirapuisto valmistui ja avajaisia vietettiin syyskuussa 2022. Vuoden aikana tehtiin myös päälysteiden ja katuvalaistuksen sekä leikkipaikkojen uusimisia. Vanha paloasema myytiin paikalliselle yrittäjälle ja uuden pelastusaseman myynti Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle valmisteltiin siten, että kauppa toteutuu alkuvuodesta 2023. Lisäksi kaupunkikehitys- ja teknisellä toimialalla valmistui kiinteistöstrategia ja rakennusten salkutus sekä kiinteistötoimen organisaatiouudistus, myös maapoliittisen ohjelman uudistus saatiin valmiiksi. Orimattilan kaupungille myönnettiin myös palkinto Päijät-Hämeen yrittäjäyhteistyöstä vuonna 2022, hanke koski kaavamuutosta Sampolan yritysalueella.

Kuivannon kylän länsipuolelle tehtiin konsulttityönä ABO Wind Oy:n maksama osayleiskaavaaluonnos. Asemakaavamuutoksia valmistui Orimattilan keskustaan ja Hennaan. Merkittävin oli Prisman kaavamuutos, mutta valtuuston päätöksestä tehdyt valitukset ovat yhä hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Ympäristönsuojelussa toteutettiin esiselvitys Porvoonjoen vaellusesteiden poistamiseksi Orimattilassa. Orimattilan kaupunki allekirjoitti ensimmäiset Ilmastokumppanuussopimukset paikallisten yritysten kanssa.

Vesilaitoksella verkostojen osalta pääpaino oli verkkodiedon nykytason selvittämisessä. Vesijohtoverkoston kehittämisen ja vuotojen seurannan avuksi laadittiin päävesijohto- ja mittausaluesuunnitelma ja otettiin käyttöön vedenkulutuksen seurantajärjestelmä. Vedenjakelussa keskityttiin ylävesisäiliön hygienian ja työturvallisuusasioihin. Jätevedenpuhdistamolla optimoitiin prosessimittauksia ja ilmastusta.

Sivistystoimialalla (1.8. 2022 saakka opetus- ja kasvatustoimiala) koronapandemia vaikutti toimintaan merkittävästi vielä 01–06/2022. Varautumisen ja toiminnan rajoittamisen lisäksi se näkyi mm. runsaina sairauspoissaoloina. Alkuvuodesta 2021 saakka jatkuneen poikkeavan tilanteen aiheuttama rasitus näkyi selvästi henkilöstössä sekä palveluiden piiriin kuuluvissa lapsissa, nuorissa ja huoltajissa. Esihenkilöstön työ määrä ollut tänä aikana erittäin suuri toiminnan jatkuvan sopeuttamisen ja muutosten vuoksi. Ukrainan sota aiheutti toimintoillemme seuraavan suuren haasteen ja etenkin 07–12/2022 tehtiin todella paljon töitä sähkökatkoksien, veden- ja lämmönjakelun katkeamiseen yms. varautumiseksi. Henkilöstöpula näkyy etenkin haasteena saada sijaisia, mutta myös useissa vakihenkilöstön rekrytoinneissa on törmätty hyvien hakijoiden vähäiseen määrään. Haasteista huolimatta toiminta ja palvelut ovat toimineet hyvin ja toiminnalle asetetut tavoitteet monella osin saavutettu.

Hyvinvointitoimialan ensimmäinen täysi vuosi sujui kiitettävästi. Uimahallin käyttöönotto oli suuri ponnistus koko toimialalle. Uimahallin yhteydessä käyttöönotettiin myös uusi kuntosalii Areenan yhteyteen ja yläkerran juoksusuora piteni täyteen 60 m mitaansa. Uimahallin käyttöönotto kokonaisuudessaan vei työajallisesti liikuntapalvelujen hallinnosta puolen vuoden työaikapanoksen ja etenkin AV-, kassa- ja kulumavahvontajärjestelmien käyttöönottoissa oli alussa haasteita. Haasteet näyttäytyivät asiakkaille pääosin järjestelmien hitautena ja uimahallin toiminnot pystyttiin pitämään yhtäjaksoisesti käynnissä haasteista huolimatta. Uimahallin kävijämäärä yli kaksinkertaistui vanhan uimahallin kävijämäärään nähden syksyn aikana. Uimahallissa kävijäkeskiarvo syksyn 2022 osalta oli 5 477 käyntiä/kk, kun vanhalla uimahallilla ennen koronapandemiaa keskiarvo oli 2 779. Tehtävänkuva on muokattu toimialan organisoituessa. Osallisuuden edistämiseksi sekä ikääntyvien ennaltaehkäisevässä hyvinvoinnin- ja terveydenedistämiseksi nähtiin resursivajasta ja niihin esitettiin sekä myönnettiin henkilöresurssia vuodelle 2023. Vuonna 2022 hyväksyttiin laaja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022–2025 joka ohjaa hyvinvoinnin- ja terveydenedistämistä tulevana vuosina. Hyvinvointityön tarkemmista toteutuksista valmistuu oma hyvinvointityön vuosiraportti 2022. Hyvinvointialueiden aloitukseen valmistauduttiin läpi vuoden käymällä kattavasti läpi kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintoja ja luomalla niihin yhteistyömalleja. Esimerkiksi kotouttamistyössä kunnan vastuu lisääntyy vuoden 2023 alusta, ja siihen tuli varautua sekä resurssien että tarvittavilla asiakastietojärjestelmällä.

Hanketoiminta

Orimattilan kaupunki oli mukana kuntarahoitusosuudella Etpähä ry:n Leader-ohjelmassa 2014–2020. Vuodet 2021–2022 oli ohjelmakauden ns. siirtymävuosia, jolloin hankepäätöksiä vielä tehtiin, mutta kaupungin rahoitusosuus pieneni siirtymävuosina. Vuonna 2022 Orimattilan kuntaosuus oli 31 083 euroa. Vuoden 2022 aikana toteutuksessa oli tai toteutettiin seuraavat Leader- hankkeet: SATU-rata – ampumaradalle, joulupalohanke, Kuivannon koulun yläkenttä. Joillekin hankkeille (valokulttuurihanke, frisbeegolf radan) päätös tuli vuonna 2022, mutta mahdollinen toteutus siirtyi vuodelle 2023. Vuoden 2022 hankkeiden kustannusarviot olivat yhteensä n. 157 000 euroa, josta avustuksen osuus n. 95 000 euroa. Uusi Leader-ohjelmakausi käynnistyy vuonna 2023.

Vuonna 2022 valmistui Orimattilan uimahalli: hankkeen kustannusarvio oli n. 10,5 miljoonaa ja kaupunki sai avustusta Opetus- ja kulttuuriministeriön kautta hankkeeseen yhteensä 600 000 euroa. Orimattilan uusi paloasema valmistui vuonna 2022. Noin 8,3 miljoonaa euroa maksaneeseen rakennukseen saatiin avustusta hieman yli 182 000 euroa.

Tönnön ulkoilureitistö -hankkeen kustannukset olivat n. 110 000 euroa ja ELY-keskuksen avustus 43 000 euroa. Jokipuiston (leikkipuisto) ja Virenojan (koulun piha) lähiliikuntapaikkoihin saatiin Etelä-Suomen AVI:ta avustusta yhteensä n. 56 000 euroa, hankkeiden yhteenlaskettujen kustannusarvioiden ollessa n. 144 000 euroa. Liikkuva-arki 2022 hankkeeseen saatiin avustusta Etelä-Suomen AVI:ta 25 000 euroa, ja hanke toteutui suunnitellusti.

Nuorten työpajatoiminta siirtyi vuoden 2022 alusta konsernipalveluiden alaisuuteen. Työpajatoiminta sai Etelä-Suomen aluehallintovirastolta 60 000 euron avustuksen vuodelle 2022, hankkeen kustannusarvion ollessa n. 245 000 euroa.

Sivistystoimialan hankkeista kerrotaan sivistystoimialan omassa osiossa.

Talous

Vuoden 2022 talousarvio laadittiin 271 450 euroa alijäämäiseksi. Vuosikate 5,13 milj. euroa kattoi talousarviossa arvioidut 5,5 milj. euron poistot 93 prosenttisesti. Sitovaksi tavoitteeksi talousarviovuodelle asetettiin tavoite saavuttaa 95 prosenttinen kattavuus. Alkuperäisessä talousarviossa varauduttiin 15,2 milj. euron nettoinvestointeihin sekä 26 milj. euron lainan nostoon. Muutetun talousarvion tilikauden ylijäämä oli 17 527 euroa ja vuosikate 5,98 milj. euroa. Tässä vaiheessa ei vielä varauduttu PHHYKY:n lisälaskutukseen.

Vuoden 2022 talousarvion muutoksissa huomioitiin tulojen puolella verotulojen myönteinen kehitys (+ 2 581 000 eur) ja valtion-osuuksien lisäys työmatkavähennysten kompensoimiseksi (+ 614 000 eur), mutta toisaalta osinkotuottojen miljoonan euron notkahdus. Menopuolella kustannusten nousua alkoi aiheuttamaan Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan. Energiakustannukset olivat nousseet jo talousarvion laadinnan jälkeenkin (+ 766 500 eur) ja korkotaso alkoi vaikuttamaan jonkin verran. Tämän lisäksi jouduttiin varautumaan palvelusopimusten hinnankorotuksiin (+ 463 400 eur).

Loppujen lopuksi kaupungin perustoiminnot päättyivät n. 750 000 euron ylijäämään ilman PHHYKY:n lisälaskutusta (1 329 298 eur). Vuosikate olisi ilman lisälaskutusta kattanut poistot 100 prosenttisesti. Kunnallisverojen hyvän kehityksen lisäksi osuus yhteisöveron tuotosta ylitti talousarvion reilusti, koska koronavuosien kuntien korkeampi jako-osuus oli voimassa vielä vuonna 2022. Tämä korotettu jako-osuus päättyy kuitenkin vuonna 2023.

Vuosien 2018 ja 2019 alijäämäisten tilinpäätösten jälkeen kaupunginvaltuusto hyväksyi 8.6.2020 talouden sopeuttamishojelman. Tähän ohjelmaan sisältyi sekä palveluverkkoon että henkilöstöön kohdistuvia vaikutuksia. Koronatuot vuosien 2020 ja 2021 aikana kuitenkin siirsivät sopeuttamistoimenpiteiden tarvetta tulevaisuuteen ja edesauttoivat ylijäämäisten tilinpäätösten syntymiseen. Palveluverkon osalta sopeuttamista ei ole toteutettu ja samalla kuitenkin uudisrakentaminen on ollut voimakasta. Tällä on vaikutusta tulorahoituksen (vuosikate) riittävyyteen kattamaan vuosittaisia poistoja jatkossa.

Toimintatuotot

Myyntituotot toteutuivat muutettuun talousarvion nähden 198 703 euroa suurempina. Vuoden 2021 kotikuntakorvauksia laskutettiin sivistystoimen henkilöstövaihdosten vuoksi vuoden 2022 alkupuolella. Tämän lisäksi vesimaksut toteutuivat 51 569 euroa talousarviota paremmin.

Maksutuotot jäivät talousarviosta 72 238 euroa lähinnä varhaiskasvatusmaksujen pienemmän kertymän takia (-90 299 eur). Uimahalli- ja kuntosalimaksut ylittivät lopulta talousarvion mukaisen arvion uuden uimahallin aktiivisen käytön myötä.

Tuet ja avustukset toteutuivat suunnitellusti. Työllistämistuki jäi 48 235 eur alle arvion, mutta muut tuet ja avustukset valtioilta ylittivät 113 794 euroa.

Muut toimintatuotot ylittivät 295 265 eur alkuperäisen talousarvion. Ylitys johtui maa-alueiden ja etenkin vanhan paloaseman myynnistä, joista syntyi 443 970 eur tasearvojen ylittävää myyntiä.

Toimintakulut

Henkilöstökulut toteutuivat täsmälleen edellisvuoden tapaan 99,4 prosenttisesti. Väkiväestön henkilöstökulut alittivat talousarvion 130 889 eur ja toisaalta sijaisten kulut ylittivät 178 920 euroa. Määräaikaisten kulut toteutuivat talousarvion mukaisina.

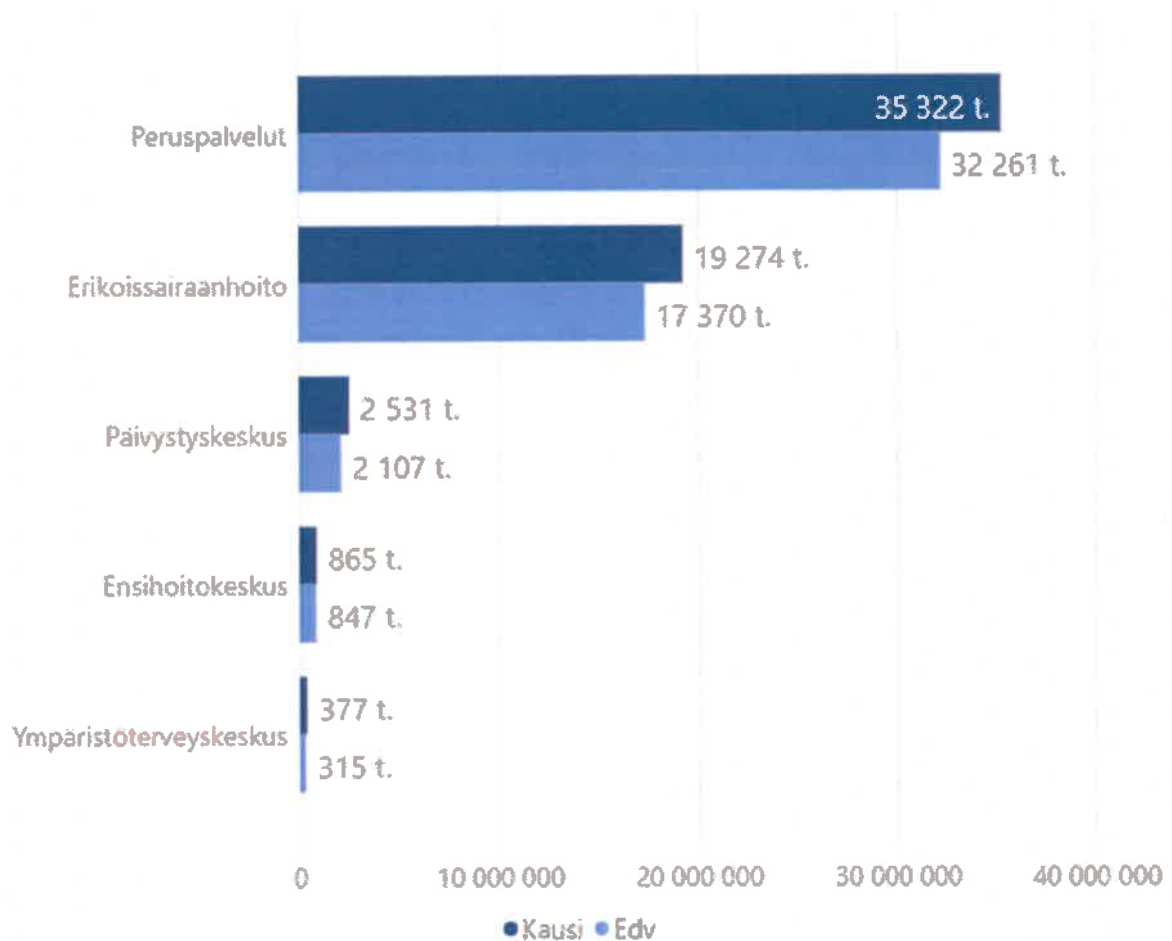
Palvelujen ostot ylittivät kokonaisuudessaan 1 598 466 euroa, josta siis valtaosa PHHYKY:n lisälaskutusta (1 329 298 eur). Orimattilan kaupungin maksuosuusarvio oli 57,0 milj. ja toteutuma 58,4 milj. euroa. Orimattilan kaupungin kustannukset toteutuivat siten 102,4 prosenttisesti.

Kuljetuspalvelut (oppilaskuljetukset, joukkoliikenne) ylittivät 260 388 euroa. ICT-kulut ylittivät 143 027 euroa ICT-infran saamiseksi paremmin vastaamaan nykyajan vaatimuksia. Rakennusten ja alueiden rakentamispalveluissa säästettiin puolestaan 799 674 eur lähinnä tilapalvelujen ja yhdyskuntateknikan tulosalueilla.

Hyvinvointikuntayhtymän eri toimialojen kustannukset ovat toteutuivat seuraavasti (vertailu vuoteen 2021):

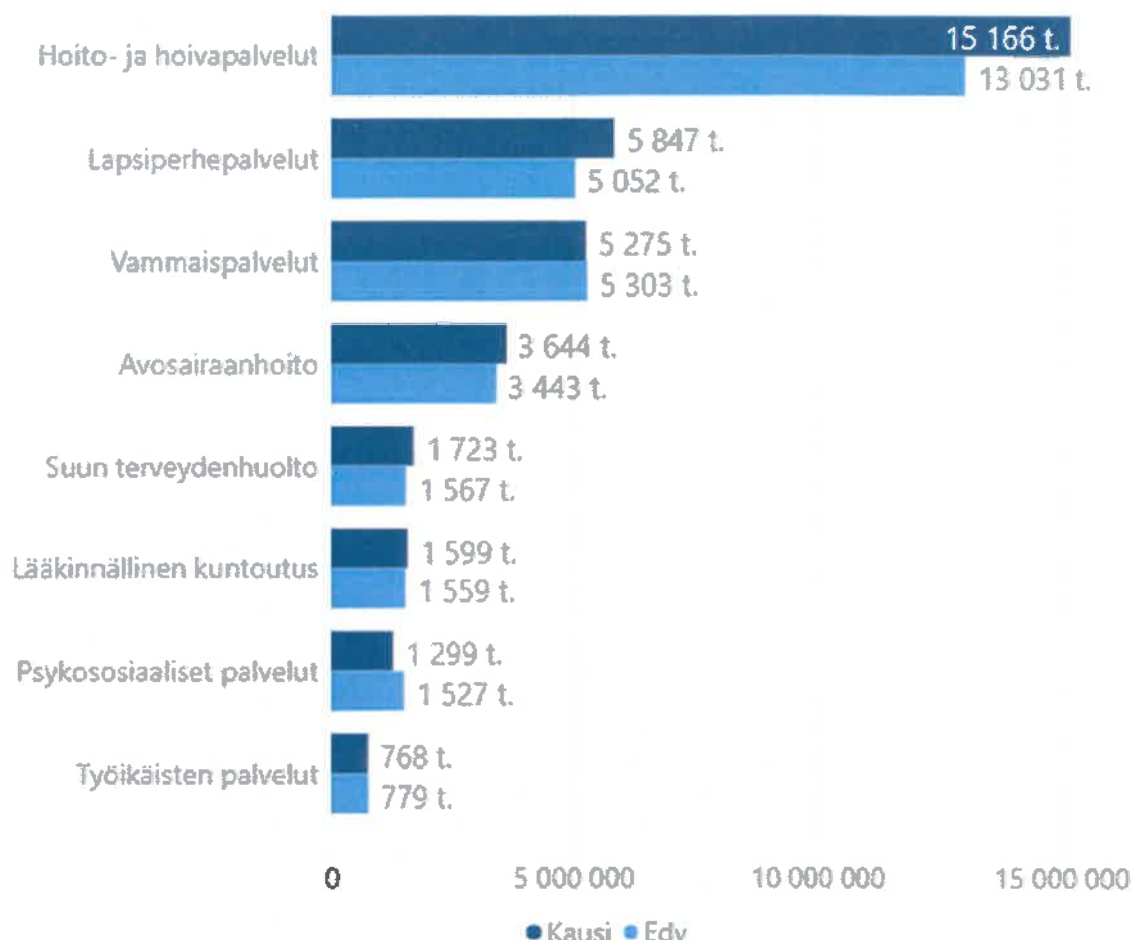
	Vuosi 2022	Vuosi 2021
Peruspalvelut	35 321 582	32 260 845
Ensihoito	864 926	847 112
Erikoissairaanhoito	19 274 351	17 369 749
Päivystyskeskus	2 530 920	2 106 987
Ympäristöterveyskeskus	376 894	315 058
YHTEENSÄ	58 368 673	52 899 752

Maksuosuustoteuman vertailu (1000€)

Peruspalveluiden maksuosuustoteuman vertailu (1000€)

Aineiden, tavaroiden ja tarvikkeiden toteuma alitti muutetun talousarvion 189 373 eurolla – alkuperäinen ylittyi 577 127 eurolla. Tämä aiheutui lämmityksen (408 076 eur) ja sähkön hinnan noususta (221 917 eur). Elintarvikkeiden hintojen nousu ei vielä näkynyt vuonna 2022.

Avustukset ylittivät vain 127 643 euroa, vaikka työmarkkinatuen kuntaosuus painui 225 277 euroa yli budjetoidun.

Muut toimintakulut alittuivat 407 758 euroa, mikä johtui täysin säästyneistä toimitilavuokrista.

Verotulot toteutuivat kokonaisuutena 2,48 milj. euroa yli alkuperäisen talousarvion ja 96 416 euroa alle muutetun talousarvion. Tuloverokertymä ylitti alkuperäisen talousarvion 0,5 milj. ja yhteisöverokertymä 1,8 milj. Tähän vaikutti koronatukena vielä 2022 voimassa ollut kuntajako-osuuden korotus. Kiinteistöverokertymä toteutui 184 210 euroa yli alkuperäisen talousarvion.

Valtionosuuksien toteutuma 39,2 milj. on 2,87 milj. euroa edellisvuotta suurempi. Toteutuma oli 100,6 prosenttisesti muutetun talousarvion mukainen. Valtionosuutta korotettiin kesken vuoden 614 000 eurolla laajentuneen työmatkavähennysoikeuden kompensoimiseksi.

Rahoitustuottojen ja -kuluja osalta osinkotuotot jäivät 1,17 milj. euroa alle arvioitun. Korkotaso nousi rajusti vuoden aikana, mutta korkokulut ylittivät talousarvion vain 61 104 euroa, koska valtaosa lainoista on kiinteäkorkoisia.

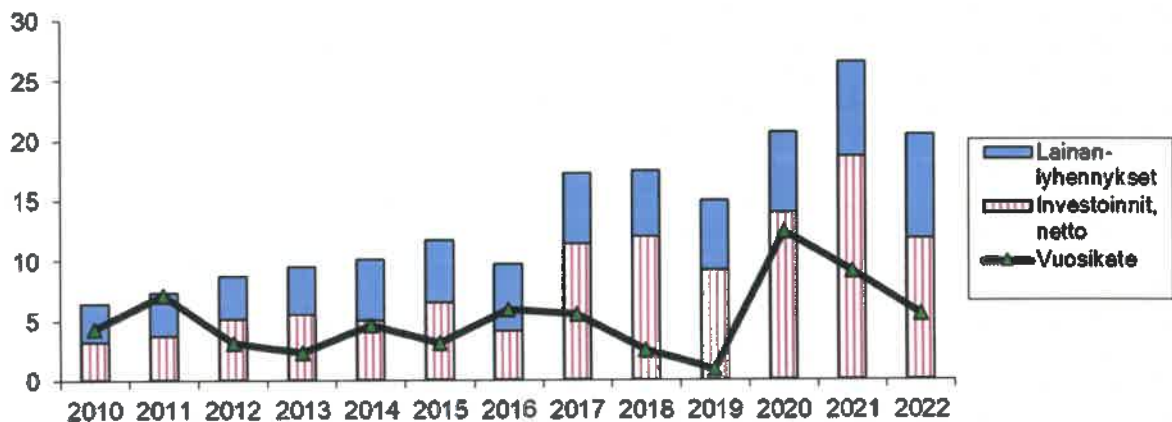
Vuosikatteen toteutuma 5,5 milj. on 374 048 euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa (5,1 milj. euroa). Poistojen ja arvonalentumisien (ml. poistoeron muutos) 678 603 euron korotus alkuperäiseen talousarvioon vei kuitenkin tuloksen reilusti alijäämäiseksi. Tilikauden tulokseksi muodostui -576 004 euroa, josta kertaerä n. 448 000 euroa (rakennusten purut).

Investointimenojen määrärahoista jäi käyttämättä 2,0 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden. Investointeja toteutettiin 12,9 milj. eurolla. Investointituloina kirjattiin rahoitusosuuksia 235 630 euroa sekä pysyvien vastaavien myyntituloja 904 460 euroa.

Pitkäaikaisia lainoja nostettiin 20 milj. euroa vuonna 2022. Talousarviossa oli varattu 26 milj. euron lainannostovaltuutus, mutta Orimattilan Asunnot Oy ei lähtenyt toteuttamaan Oriontornien remonttia. Pennalan rivitalojen rakentamista jatkettiin ja sitä varten uutta lainaa annettiin 2,55 milj. euroa. Orimattilan Vesi Oy:lle lainaa annettiin 0,7 milj. euroa Virenojan uuden asemakaava-alueen töihin ja Viiskivenharjun vedenottamon rakentamiseen. Antolainojen lyhennykset olivat 0,8 milj. euroa. Lainoja lyhennettiin suunnitelman mukaisesti 8,7 milj. euroa. Lainakanta oli vuoden lopussa 72,3 milj. euroa, ja siinä oli lisäystä vuoden 2021 tilanteeseen 8,1 milj. euroa. Lainaa oli asukasta kohti 4 597 euroa vuoden päättyessä. Ilman tytäryhtiöille myönnettyjä lainoja, lainamäärä oli 54,2 milj. euroa (3 522 eur/ asukas).

Vuosikatteella pystyttiin rahoittamaan 43,5 % nettoinvestoinneista, mutta niin investointien rahoittamiseen kuin lainan lyhennyksiinkin tarvittiin edelleen velkarahoitusta. Toiminnan ja investointien rahavirta on 6,7 milj. euroa negatiivinen. Korkea investointitaso aiheuttaa tämän.

Vuosikate, investoinnit ja lainanlyhennykset, milj. eur

1.1.5 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstöä oli 31.12.2022 yhteensä 530 (henkilötyövuotta), jossa lisäystä edelliseen vuoteen 12 htv. Opetuspalveluissa henkilöstöä oli 227,6 htv ja varhaiskasvatuksessa 151,2 htv. Henkilöstömenot vuonna 2022 olivat 26,9 milj. euroa, mikä on 22,7 prosenttia toimituskulusta.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat lisääntyneet vuoteen 2021 verrattuna. Työterveyspalvelut on hankittu Työterveys Wellamolta.

Erillinen henkilöstötilinpäätös laaditaan ja se liitetään tilinpäätökseen.

Henkilöstö palvelukeskuksittain ja talousarviotulosalueittain vuosina 2020–2022 (htv)

Toimiala	TP 2022	TA 2022	TP 2021	TP 2020
Konsernihallinnon toimiala				
Valtuusto, vaalit	0,01			
Hallitus, päätöksenteko ja yhteistoiminta	1,47	1	1	1
Elinkeinotoimi ja projektit	2,7		1,25	1
Hallinto- ja tukipalvelut	8,54	5,6	7,6	8
Työllisyyspalvelut	10,73	11	3,66	3
Maaseututoimi	3,1	3	2,6	2,6
Ateriat- ja puhtauspalvelut	52	50	58	60
Yhteensä	78,55	70,6	74,11	76,77
Hyvinvointitoimiala				
Hyvinvointipalvelut	1,78	1	1	1,17
Liikuntapalvelut	7,43	9	5,5	
Osallisuuden edistäminen	0,003	-	-	-
Yhteensä	9,213	10	6,5	1,17
Sivistystoimiala				
Hallinto	4,2	6	4	6
Opetuspalvelut	227,6	222	231	230,3
Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut	13,78	10	9,5	9,5
Liikuntapalvelut				3
Nuorisopalvelut	8,4	4,5	8	16
Varhaiskasvatus	151,2	149,3	144	150,24
Yhteensä	405,18	391,8	396,5	405,04
Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala				
Kaupunkikehitys ja maankäyttö	8,15	9,6	8,85	8,9
Tilapalvelu	11	13,8	13,4	13,5
Yhdyskuntatekniikka	4,1	3,1	4,6	3,5
Vesilaitos	9,8	10	10	10
Rakennustarkastus ja ympäristön suojelu	4	4,5	4,5	4,75
Yhteensä	37,05	41	41,35	40,65
Kaupunki yhteensä	530	513,4	518,46	523,63

- organisaatiomuutos vuonna 2021 (vaikutus vuosien 2021 ja 2022 vertailtavuuteen)

Henkilöstöorganisaatio

1.1.6 Ympäristöasiat

Virenoja Oy:n entisen tilitehtaan ympäristövahinkojen torjuntatyöt keskeytettiin tammikuussa akuutimman vaiheen jälkeen. Jatko-toimenpiteet edellyttävät mahdollisen ulkopuolisen rahoituksen hakemista. Lisäksi on selvittävä muiden maanomistajien velvoitteet.

Orimattilan kaupunki on velvoitettu jatkuvasti tarkkailemaan entisiä yhdyskuntakaatopaikkoja ja maankaatopaikkoja niiden pinta-/pohjavesivahinkojen takia. Mikäli vesien laadussa havaitaan olennaisia muutoksia, kaupungin on ryhdyttävä tarvittaviin toimiin ympäristö-riskien minimoimiseksi.

Ympäristönsuojelun henkilöstöresurssit eivät ole enää riittäneet kaikkien lakisääteisten tehtävien hoitoon. Orimattilan kaupunki otti tietoisuuden riskin, kun ei mahdollistanut toisen ympäristötarkastajan viran perustamista vuodelle 2022. Viran tarpeellisuus huomioitiin vasta vuoden 2023 talousarviossa.

Sähköinen asiointi ei toteutunut sähköisen arkistoinnin puuttuessa.

Lähes kaikista uusista kehittämissankkeista jouduttiin luopumaan. Ainoastaan ostopalveluna tilattu esiselvitys Porvoonjoen vaellus-es-teiden poistamiseksi Orimattilassa oli mahdollista toteuttaa. Hankkeen toteutusajatauluun vaikutti koronariski. Energian hinnan-nousu ja valtion tuet vihreälle siirtymälle lisäsivät eri energiamuotoihin liittyviä lupa- ja valvontatehtäviä. Öljystä luovuttiin ja siirryt-tiin puulämmitykseen, maalämpöön ja ilmalämpöpumppeihin. Suomessa herätettiin siihen, että sähköenergiaa oli pakko säästää, jotta valtakunnallisesti tärkeät toiminnot oli mahdollista pitää toiminnassa. Kiertotalouden taloudellinen merkitys korostui. Energiansäästö ja kiertotalous edistivät ilmastotavoitteiden toteutumista. Orimattilan kaupunki allekirjoitti ensimmäiset ilmastokumppanuussopi-mukset paikallisten yritysten kanssa.

Ukrainan sota ja energiakriisi näkyivät kohonneina ympäristöriskeinä yritystoiminnassa erityisesti pohjavesialueilla.

Korona-aika ja kallistuneen energian aiheuttamat taloudelliset vaikeudet näkyivät myös yritysten, taloyhtiöiden ja yksittäisten asuk-kaiden jätehuollon valvonnassa.

1.1.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kaupunki on tehnyt toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen 20 kiintiöpakolaisen vastaanottamisesta vuosittain ELY-keskuksen kanssa. Vuonna 2022 kaupunkiin ei saapunut yhtään kiintiöpakolaisperhettä, mutta vuonna 2023 perheitä on saapumassa ainakin kolme. Orimattilan toiveena on Lähi-Idän maiden pakolaiset, koska Orimattilassa on valmiina vahva verkosto, jolloin kotoutuminen on näin ollen ollut helpompaa.

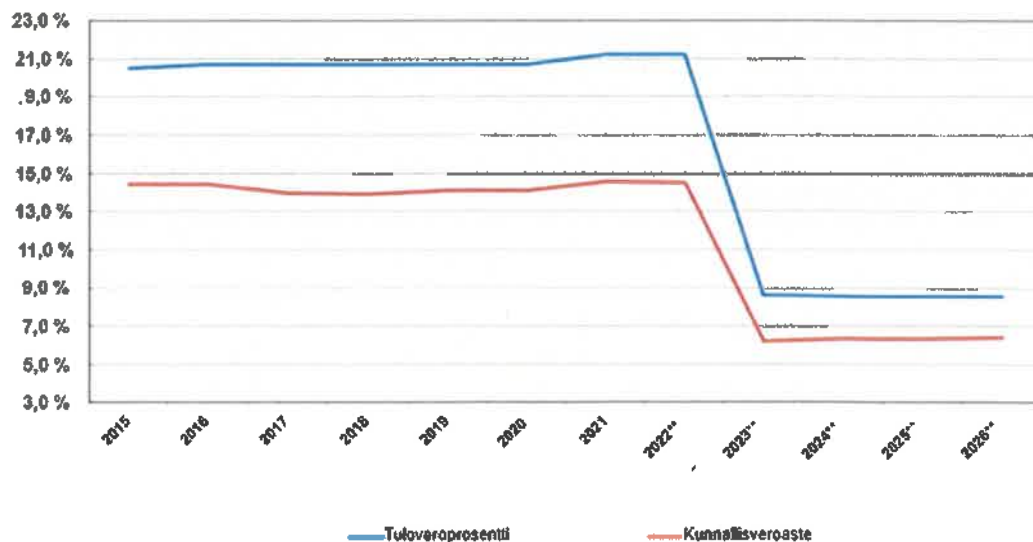
1.1.2023 Orimattilaan avautui 150 paikkainen vastaanottokeskus. Asukkaat ovat pääasiassa ukrainalaisia, mutta mukana on myös muita kansallisuksia. Kaupungin työn painopiste on kotouttavassa työssä, jota tehdään laaja-alaisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kolmen kunnan yhteinen maahanmuuttokoordinaattori koordinoi toimintaa. Lisäksi 6.3.2023 Orimattilassa aloitti osallisuuskoordinaattori, jonka työtehtäviin sisältyy myös kotouttavaa työtä.

1.1.8 Arvio tulevasta kehityksestä

Kuntataloudessa vuosi 2023 näyttää yleisesti positiiviselta, mutta reallismi iskee vuosina 2024 ja 2025. Vuonna 2023 kunnat saavat vielä edellisten vuosien korkeampien veroprosenttien tuloverohäntä, eikä valtionosuuksiin ole vielä vaikuttaneet kasvaneiden SOTE-kustannusten aiheuttamat leikkaukset. Vuoden 2023 aikana saatu ylimääräinen valtionosuus peritään takaisin vuosien 2024 ja 2025 aikana.

Hyvinvointialueet aloittivat vuoden 2023 alusta, minkä vaikutus on olennainen sekä tulojen että menojen osalta. Sote- ja pelastustoimen kustannukset siirtyivät pois kuntien rahoitusvastuulta, mutta samalla siirtyi huomattava osa verotuloista ja valtionosuuksista alueille.

Vuoden 2023 talousarvio on laadittu 626 942 euroa ylijäämäiseksi. Tämän lisäksi tuorein vuoden 2023 verotuloeffennuste näyttää jopa 1,9 milj. euron plikkää (28,1 Meur) talousarvioon verrattuna. Vuonna 2024 tuloeffennuste on saman verran pienempi ja vuonna 2025 palataan noin 27 milj. euron tasoon. Tuloveroprosentin 8,61 vastaava efektiivinen kunnallisveroaste on 6,24 %.

Kuntaryhmän osuus yhteisöveron tuotosta tippuu koronavuosien korotetuista osuuksista takaisin alle 24 % osuuteen vähentäen kaupungin verotuottoa 1,5 milj. eurolla. Nähtäväksi jää miten kiinteistöverotuksen uudistaminen ja kaupungissa tehtävä kiinteistöverojen tarkistus vaikuttaa 4,5 miljoonan euron kiinteistöveropottiin.

Rahoitustuottojen ja -kulujen osalta on ensinnäkin varauduttu, että korkokulut nousevat. Korkokuluihin on varattu 700 000 euroa eli määrä on tuplattu edelliseen vuoteen verrattuna. Jaksotetut korkokulut olivat n. 411 000 euroa vuonna 2022. Rahoitustuottojen varaus on puolestaan puolitettu vuoteen 2022 verrattuna eli 800 000 euroon. Vuonna 2022 rahoitustuotot olivat 1,1 milj. euroa.

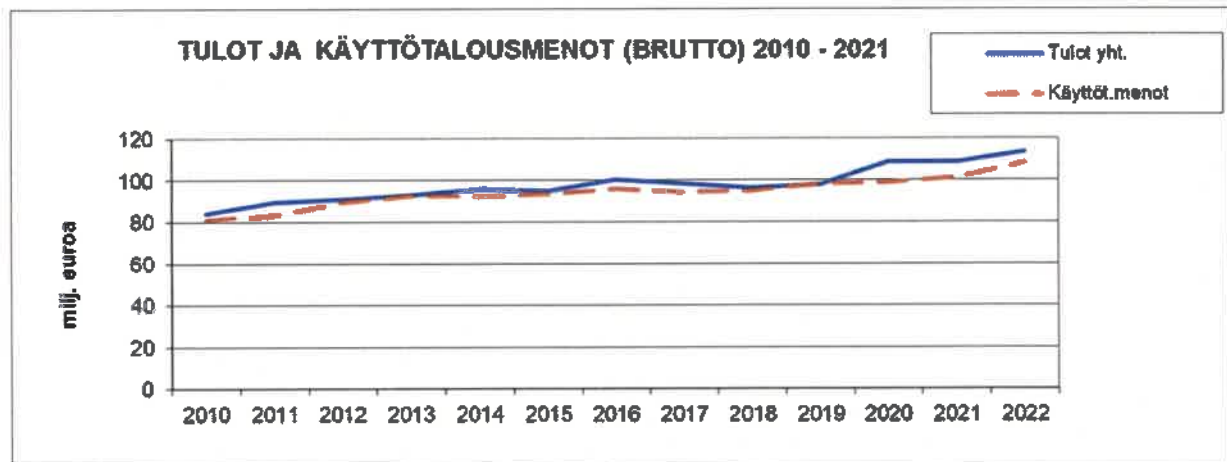
Työmarkkinatuen kuntaosuuteen on varattu 1,2 milj. euroa eli 1,38 milj. euron vuoden 2022 toteuman odotetaan laskevan muun muassa Baronan kanssa aloitettavalla yhteistyön avulla.

Yhteiskoulun väistötalokustannukset tulevat rasittamaan taloutta vuoteen 2024 asti ja investointitaso pysyy korkeana, mikä lisää lainanottoa. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä tehdyt investointivaraukset helpottavat talouden tasapainottamista ulmahallin ja yhteiskoulun poistojen osalta. Vuoden 2023 käyttötaloutta rasittaa Peltolan päiväkodin purkukustannukset (250 000 eur).

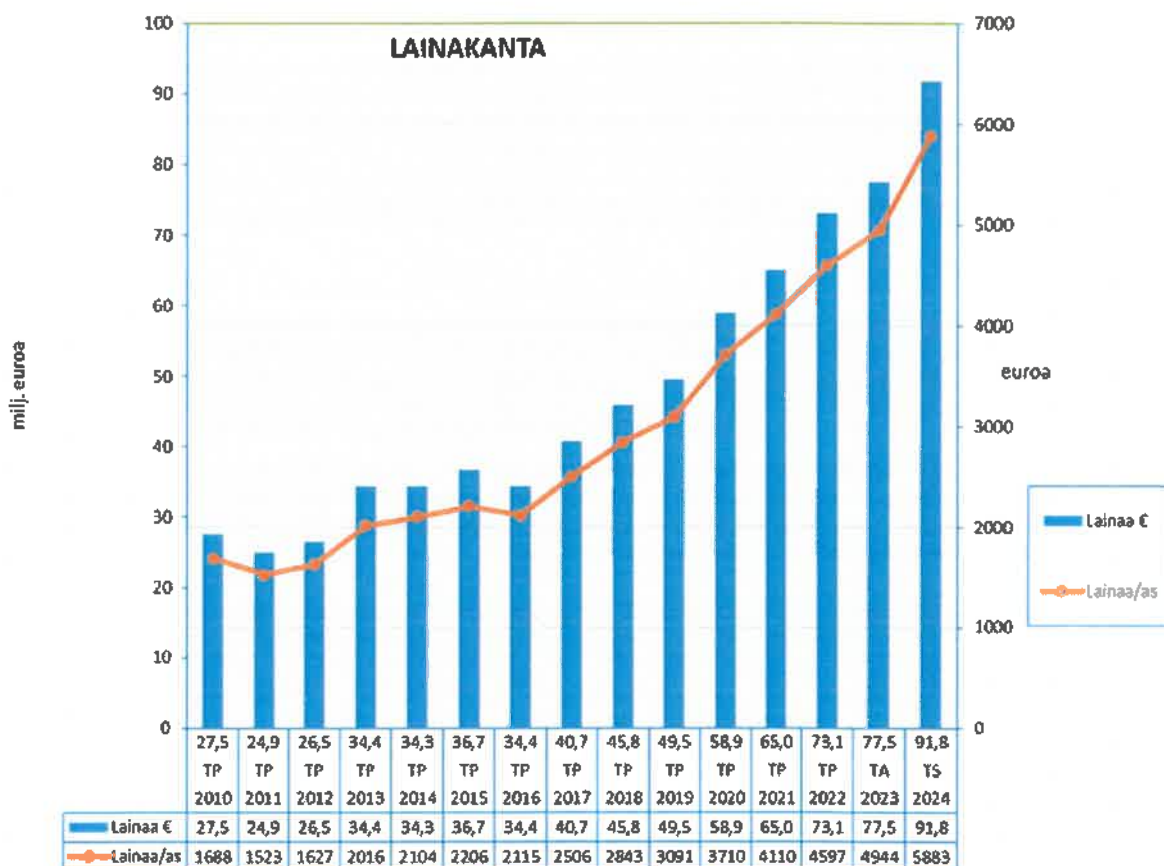
Asukaskuku on vähentynyt edelleen vuoden 2022 aikana, mutta vähennys oli kuitenkin pienempi kuin edellisellä vuonna. Väkiluku vähenee luonnollisena väestön vähenemänä (kuolleisuus on syntyvyyttä suurempaa). Myös kuntien välinen muuttovoitto on lievästi negatiivista.

Lopullisten valtionosuuksien ja kotikuntakorvausten määrä vuodelle 2023 on 14,05 miljoonaa euroa. Talousarvioon oli arvioitu 0,2 milj. euroa suurempi summa.

Kaupungin talouden hoidon periaatteiden keskeisenä periaatteena on pitää menojen ja tulojen kehitys samalla kasvu-uralla. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä menot kasvoivat edellisvuodesta 7,2 prosenttia. Tulot kasvoivat 4,5 prosenttia. Vuoden 2023 veroperusteita ei muutettu, vaan ne pysyivät vuoden 2022 tasossa.

Vuoden 2023 lainanottoa hillitsee hyvinvointialueelle alkuvuodesta 2023 tehty pelastusaseman kauppa. 8,3 miljoonan euron kauppahinnasta 5 milj. euroa on sijoitettu kuuden kuukauden talletukselle 2,77 % korolla. Terveyskeskuksen osalta hyvinvointialueella on kolmen vuoden velvollisuus sen vuokraamiseen. Tämän siirtymäkauden aikana kaupungin tulee yhtiöittää markkinoilla toimiva vuokraustoiminta.

Lainojen kehitystiedot perustuvat vuosien 2023–2025 taloussuunnitelman investointitasoihin ja oletuksena on käytetty vuoden 2023 talousarvion asukasmääräennusteita. Talousarvion 2024 käsittelyn yhteydessä investointitasoa kuitenkin arvioidaan kriittisesti.

Taksoja ja maksuja tarkistetaan vuosittain vastaamaan seudullista tasoa, tuottavuutta ja sähköisten palveluiden osuutta lisätään ja omistajaohjaukseen kiinnitetään huomiota. Seudullista yhteistyötä hyödynnetään siltä osin kuin se koetaan toiminnallisesti järkeväksi ja kustannustehokkaaksi ratkaisuksi. Suunnitelmalliseen kaavoitukseen, tonttitarjontaan ja markkinointiin tulee kiinnittää huomiota. Ne tuovat onnistuessaan lisää työpaikkoja ja asukkaita, mikä vaikuttaa positiivisesti kaupungin tulokertymään ja lisää osaltaan pitovoimaa myös nykyisten kuntalaisten osalta.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeet 9.3.2015. Hallintosäännössä on määritelty vastuut sisäisen valvonnan osalta. Riskit on jaoteltu strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskielhin.

Strategiset riskit

Strategiseksi riskiksi nostettiin Venäjän hyökkäyssodan jälkeen tietoliikenteeseen ja ICT-infraan kohdistuvat uhat. Tätä ennen oli jo päätetty aloittaa yhteinen Heinolan, Orimattilan ja Kärkölen Digiturvalla tulevaan -projekti, johon oli saatu valtiovarainministeriön 85 % rahoitus. Kokemuseräiset havainnot ja eräät jo tehdyt kartoitukset olivat viitanneet siihen, että kuntien kypsyystaso toiminnan jatkuvuuden ja sähköisten palvelujen turvallisuuden varmistaminen on puutteellista. Hankkeen tarkoituksena on kohottaa ja ylläpitää digitaalisen turvallisuuden tietoisuutta ja kyvykkyyttä läpi koko organisaation mukaan lukien luottamushenkilöt ja yhteistyökumppanit. Tämän lisäksi laaditaan toipumis- ja jatkuvuussuunnitelmia erilaisten häiriöiden varalle.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliseksi riskiksi tunnistettiin organisaation sisäisten prosessien toimimattomuus ja liiallinen keskittäminen. Hallintatoimenpiteiksi määriteltiin sisäinen viestintä, yhteiset ohjeistukset ja yhteistyön kehittäminen. Vuoden 2022 aikana uudistettiin kaupungin intra-sivusto ja sen avulla aloitettiin aktiivinen viestintä prosessimuutoksista. Esihenkilöinfoja pidettiin kolme kertaa. Tietoteknisten palvelujen ja henkilöstöjärjestelmän käyttöoikeuksien tilaaminen hajautettiin esihenkilöille ja erikseen nimetyille henkilöille.

Tämän lisäksi toiminnalliseksi riskiksi nähtiin erityisosaamisen olevan yksittäisten henkilöiden varassa, jolloin vaihtuvuus aiheuttaa hiljaisen tiedon menettämistä ja osaamisvajetta. Hallintatoimenpiteenä ehdotettiin tehtäväkuvauksien päivittämistä ajan tasalle ja keskeisten asioiden tiedon jakamista useammalle. Lisäksi toivottiin panostusta työhyvinvointiin ja työn mielekkyyden lisäämiseen. Viime kädessä kysymys on kuitenkin henkilöresurssien riittäväydestä.

Merkittävänä riskinä pidettiin osaavan ja kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön rekrytointiongelmia sekä yleensä osaamisen puutteellisuutta. Hallintatoimenpiteenä esitettiin työantajakuvan parantamista ja koulutusmyönteistä suhtautumista osaamisen parantamiseen.

Riskinä todettiin olevan myös kaupungin ICT-infran vanhakantaisuus ja tietoteknisten laitteiden sekä järjestelmien toimimattomuus sekä ulkoistetun palvelun heikko taso. Vuoden 2022 aikana aloitettiin ICT-ympäristön aktiivinen kehittäminen ja käytiin ongelmakohtia läpi Tieran palvelunhallintakokouksissa.

Kroonisena riskinä pidettiin kiinteistöjen korjausvelkaa ja sen aiheuttamia sisäilmaongelmia.

Taloudelliset riskit

Taloudellisenä riskinä on investointitasen hallinnassa epäonnistuminen ja siihen liittyvä korkojen huomattava nousu. Investointitaso tulee määritellä korkeintaan poistojen maksitason kautta siten, että vuosikate riittää vuosittaisiin poistoihin. Investointikyvyn määrittelyssä tulee huomioida myös varautuminen korkotason heilahteluihin. Tämän lisäksi tulee määritellä kaupungin lainojen suojausaste ja instrumentit.

Energia kustannusten raju nousu toteutui vuoden 2022 aikana merkittäväällä tavalla. Hallintatoimenpiteinä kirjattiin energiakulutuksen ja hintojen tarkka seuranta sekä poikkeamiin reagointi. Tarkoituksena on myös liittyä Hanselin puitejärjestelyyn Sähkö ja salkunhoito 2024–2028, jonka kautta voi hankkia sähköä valmiiksi kilpailutettuna. Salkunhoitopalvelun avulla sähköä voi hankkia myös hintasuojattuna. Lisäksi tavoitteena on energiakulutuksen vähentäminen.

Vahinkoriskit

Vuoden 2022 aikana toteutui konkreettisenä vahinkona kaupungin vesijohtoputkiston heikko kunto. Runkovesijohtossa olleen vuodon seurauksena aiheutui omakotitalolle mittava vesivahinko. Vakuutus korvaa vahingot, joiden syynä on rakennukseen tai laitteeseen äkillisesti ja odottamattomasti syntynyt vika tai puute edellyttäen, että myös vahingon syntyminen on tapahtunut äkillisesti, odottamattomasti ja nopeasti. Lisäksi vakuutusehto edellyttää, että vahinko todetaan viimeistään 30 päivän kuluessa kosteuden tai tulvimisen alkamisesta. Ensimmäinen saatu päätös ei olisi korvannut mitään, mutta sittemmin saatu uusi päätös korvaa vahingon korjauksista 40 %.

Omaisuuksien sekä yleisten velvoitteiden hoidosta voi realisoitua riski vahingonkorvausten muodossa. Näihin on varauduttu vakuutuksilla samoin kuin henkilöstön ja tapahtumiin osallistuvien mahdollisten tapaturmien osalta.

Henkilöstön virheellinen toiminta saattaa aiheuttaa vahinkoriskin, joka voi johtaa myös korvausvaateisiin. Tämän riskin todennäköisyys lisääntyy, kun henkilöstön määrä vähenee ja tavoitteet ja tehtävämäärät lisääntyvät.

1.2 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupunginhallitus vastaa kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden pohjalta. (Kuntal. 14 §, 39 §) Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä, ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta omalta osaltaan.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää. Kaupunginhallitus on käsitellyt sisäisen valvonnan ohjeet 9.2.2015 ja kaupunginvaltuusto 9.3.2015. Hallintosääntö on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 8.6.2021.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Toimialat ovat laatineet ja käsitelleet selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä omalta osaltaan Targetor-järjestelmään. Toimialat raportolivat, että toiminnassa ei ole tapahtunut rikkomuksia. Hyvinvointivaliokunnan tulosalueiden vastuuhenkilöt, esimiehet sekä talous- ja konsernijohtaja osaltaan ohjeistavat, että päätökset tehdään lain, hallintosäännön sekä muiden säännösten ja ohjeiden mukaisesti. Mahdollisiin virheisiin puututaan ja tarvittavat korjaukset tehdään. Mahdolliset havaitut virheellisyysdet korjataan ja niihin puututaan välittömästi. Henkilöstön vaihtuvuudesta, perehdyttämisen keskeneräisyydestä ja uuden toimialan vielä osin järjestäytymättömästä toiminnasta johtuen arvioidaan sisäisen tarkastuksen tason olleen hyvällä tasolla. Hyvinvointivaliokuntaa tiedotetaan toiminnassa havaituista häiriöistä.

Sivistystoimialan tulosalueiden vastuuhenkilöt, esimiehet ja sivistysjohtaja osaltaan ohjeistavat, että päätökset tehdään lain, hallintosäännön sekä muiden säännösten ja ohjeiden mukaisesti. Mahdollisiin virheisiin puututaan ja tarvittavat korjaukset tehdään. Tarvittaessa ohjausta kysytään konsernitoimialalta/ kaupungin johdolta. Sivistysvaliokuntaa tiedotetaan toiminnassa havaituista häiriöistä.

Kaupunkikehitys- ja teknisen valiokunnan tulosalueiden vastuuhenkilöt, esimiehet sekä toimialan talous- ja hallintoasiantuntija seuraavat ja ohjeistavat, että päätökset tehdään lain, hallintosäännön sekä muiden säännösten ja ohjeiden mukaisesti. Mahdollisiin virheisiin puututaan ja tarvittavat korjaukset tehdään. Lain noudattamisessa ei ole havaittu sellaisia erityisiä ongelmia, joihin tulisi puuttua sisäisen tarkastuksen näkökulmasta. Riskit ovat kohdistuneet lähinnä sisäisen ohjeistuksen hallintaan.

Konsernitoimialan tulosalueiden vastuuhenkilöt, esimiehet sekä talous- ja konsernijohtaja osaltaan ohjeistavat, että päätökset tehdään lain, hallintosäännön sekä muiden säännösten ja ohjeiden mukaisesti. Mahdollisiin virheisiin puututaan ja tarvittavat korjaukset tehdään. Kaupunginhallitusta tiedotetaan toiminnassa havaituista häiriöistä.

Kaupunginhallitus hyväksyi uudistetun hankintaohjeen 17.10.2022. Ohjetta yksinkertaistettiin ja siihen sisällytettiin muistilistat pienhankinnan tekijälle ja hankintaprosessin kuvauksesta. Kaupungin Intraan päivitettiin hankintaohjeistusta ja lisättiin kuvaus puitejärjestelyjen käyttämisestä. Velvoittavia ja vapaaehtoisia puitejärjestelyjä on olemassa Hanselin ja Sarastian toimesta. Lisäksi Intraan päivitettiin kaupungin omia puitesopimuksia. Lisäksi kehoitettiin käyttämään asiantuntijapalveluita, mikäli hankintaa suorittavalla viranhaltijalla ei ole tarvittavaa asiantuntemusta tehdä hankintaa. Kilpailutukset tulee tehdä koko kaupunkia koskevin.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Sitovien tavoitteiden toteutumista ja varojen käytön valvontaa sekä tuloksellisuuden arviointia tehtiin osavuosikatsausten yhteydessä maaliskuun, kesäkuun ja syyskuun lopun tilanteissa. Tämän lisäksi aloitettiin käytäntö viedä tuloslaskelma kuukausittain/ tarpeen mukaan kaupunginhallitukseen. Näiden seurantojen perusteella kaupunginhallitus käsiteli määrärahamuutokset 17.10.2022 ja kaupunginvaltuusto hyväksyi ne 7.11.2022. Tässä vaiheessa ei arvioitu hyvinvointikuntayhtymän lisälaskutuksen määrää eikä mahdollista palkkaharmonisoinnin aiheuttamaa kuluvarausta. Lopullinen tulos muodostui 0,6 milj. euroa alijäämäiseksi hyvinvointikuntayhtymän 1,3 milj. euron lisälaskutuksen ja 0,45 milj. euron rakennusten purkukustannusten takia.

Tulomäärärahat alittuivat alnoastaan sivistystoimialan osalta 126 080 euroa, mikä johtui varhaiskasvatuksen maksutuottojen alittumisesta (maksuasetuksen muutos). Menomäärärahat ylittyivät kaupunginhallituksen osalta 1 813 590 euroa ja sivistysvaliokunnan osalta 234 632 euroa. Koko kaupungin tuloksen arvioinnissa on huomioitava, että yhteiskoulun (430 344 eur) ja uimahallin purkukustannukset (18 073 eur) olivat kertaeriä. Vuodelle 2023 on varattu uimahallin purkuun 350 000 euroa.

Määrärahoja on seurattu toimialoilla säännöllisesti projektikohtaisesti, kustannuspaikoittain, tulosalueittain ja kokonaisuutena. Urakoiden osalta määrärahasuranta on tehty vielä erikseen urakkatasoisesti maksupostitaulukoiden ja lisätöiden osalta. Ylityksistä on raportoitu ja tarvittaessa tehty lisämäärärahaesityksiä. Määrärahasuranta on kehitetty ja tävitetty erityisesti talonrakennusurakoiden osalta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Hallintosäännössä on vastuut sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta. Vuoden 2022 aikana osavuosikatsausten yhteydessä toimialat ja konserniyhtiöt alkoivat raportoida riskienhallintaa ja hallintatoimenpiteiden onnistumista riskien toteutumisen ja vaikutusten ehkäisemiseksi. Kattavasti riskien arviointi kaikkien toimialojen ja yhtiöiden osalta tehtiin talousarvioon 2023. Orimattilan kaupunkikonsernissa riskienhallintaa arvioidaan ja seurataan Targetor-ohjelmiston avulla. Ohjeistuksena noudatetaan Suomen Riskienhallintayhdistyksen Riskikompassi -portaalia (<https://riskikompassi.fi>), josta löytyy tukea organisaatioiden riskienhallinnan kehittämiseen ja järjestämiseen ISO 31000:2018-standardin mukaisesti. Systemaattisen riskienhallinnan avulla tuetaan organisaation tavoitteiden saavuttamista ja strategian toteutumista. Riskit ja niiden hallinta liittyvät olennaisesti organisaation toiminnan johtamiseen, sillä toimintaan liittyy aina riskejä, on sitten kyse mahdollisuuksien hyödyntämisestä tai uhkien torjumisesta. Vuonna 2023 riskienhallintaa raportoidaan toisen osavuosikatsauksen yhteydessä sekä tilinpäätöksessä.

Vahinkoriskeihin on varauduttu henkilöstövakuutuksilla, toiminnan vastuuvakuutuksella sekä kiinteistöjen täysarvovakuutuksella. Vakuutusurva käydään vuosittain läpi. Käyttäjävakuutuksien hallintaa hajautettiin esihenkilöille, taloushenkilöille ja nimetyille henkilöille, jolloin vakuutuksia kyetään hallinnoimaan nopeasti niiden muutostarpeiden synnyttyä. Käyttö- ja lukuoikeudet ovat vain henkilöillä, joille ne ovat tehtävän hoidon kannalta tarpeellisia. Tietoturvaan liittyviä riskejä on käyty läpi Digikurvalla tulevaan -projektissa ja ulkoistuksen sopimuskumppanina toimivan Kuntien Tieran kanssa. Oikeustapauksissa lakimiespalveluita on hankittu ostopalveluina.

Tiedonhallinnassa tietoja säilytetään, välitetään ja käytetään oikeaoppisesti hyvän hallintotavan mukaisesti riittävällä suojauksella. Digitalisaatio lisää riskejä, mutta oikealla suojauksella ja toimintatavoilla riskien mahdollisuuksia pystytään pienentämään. Tiedon siirtymistä ja säilymistä tietoteknisissä välineissä pidetään riskinä, koska esim. sähkökatkon sattuessa tietoja ei välttämättä ole saatavilla. Lisäksi riskinä on tietoturvallisuuden pettäminen, elleivät esim. etäyhteydet ole riittävällä tietoturvan tasolla. Tietosuojasta voi muodostua riski, ellei asiakirjoja säilytetä ja käsitellä tietosuojalainsäädännön mukaisesti. Tietosuojan varmistamiseksi tulee aloittaa tietojärjestelmien omistajien ja pääkäyttäjien kanssa sisäinen koulutus- ja auditointimenettely. Ulkopuolisten tahojen suorittamat auditoinnit voivat olla myös mahdollisia.

Valmiusjohtoryhmä on kokoontunut ja tutustunut kriisitilanteissa tärkeiden kohteiden olosuhteisiin. Varautumiseen panostettiin kaikilla kaupungin toimialoilla.

Sisäilmatyöryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja koostuu laaja-alaisesti eri asiantuntijoista. Riskejä pienennetään sisäilmatyöryhmän laadukkaalla toiminnalla, jatkuvalla henkilöstön kouluttautumisella, hyvillä ylläpidon käytännöillä, oikea-aikaisuudella, nopealla reagoinnilla sekä korjausvelan vähentämisellä.

Sivistystoimialan hankkeiden seurantaa ja raportointia tehostettiin edelleen. Varhaiskasvatuspalveluissa yhdessä yksiköiden esimiesten kanssa valvottu sisäisesti yksiköiden toimintaa ja mm. ryhmien mitoituksen riittävyyttä säännöllisesti. Koko toimialalla vuonna 2022 tehty merkittävää riskienhallinta-/varautumistyötä koronapandemia ehkäisyn ja Ukrainan sodan aiheuttamien riskien (esim. mahd. häiriöt sähkön- ja vedenjakelussa) torjumiseksi.

Ympäristövaliokunnan toiminnassa riskienhallinnan järjestäminen edellyttää laaja-alaista viranomaisyhteistyötä.

Orimattilan Vesi Oy vastaa vesihuoltolaitoksen investoinneista niihin liittyvistä riskeistä lukuun ottamatta käyttötaloukspuolelle heijastuvia vaikutuksia. Vanhan verkoston aiheuttamat riskit kuuluvat vesihuoltolaitoksen toimintaan. Riskiä pienennetään verkoston tilaa seuraamalla ja tutkimalla sekä verkoston jatkuvalla saneerauksella. Vedenhankinnan, viemärilaitoksen ja jätevedenpuhdistamon riskienhallintasuunnitelmat ovat ajan tasalla. Dokumentit päivitetään lakisääteisesti ja aina kun toimintaympäristössä havaitaan muutoksia.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuksien hankinta ja luovutus perustuu hallintosäännön määräyksiin, joiden mukaan varsinaiset päätökset on tehty. Kaikissa omaisuuden muutoksissa haetaan myös lainvoimaisuutta Maanmittaustoimistolta, jonka yhteydessä vielä ulkopuolinen toimija tarkastaa osaltaan, että maksuissa, päätöksenteossa ja allekirjoituksissa on noudatettu hallintosäännön vaatimuksia.

Omaisuuksien hankinta perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään investointiohjelmaan. Hankinnoissa hyödynnetään Clouidia-järjestelmää, josta tieto siirtyy Hilma-järjestelmään. Hankintapäätökset tehdään kaupungin hallintosäännön hankintarajojen mukaisesti.

Vesilaitos hyödyntää Vesi Oy:n vesihuollon omaisuutta omassa toiminnassaan sekä ylläpitää sitä, mutta Vesi Oy vastaa putkistojen peruskorjauksesta sekä uusien rakentamisesta.

Kaupungin koko omaisuuden osalta tulee jatkossakin kiinnittää huomioita korjausvelan määrään ja sen vähentämiseen, jotta omaisuus pysyy kunnossa.

Kaupunkikehitys- ja teknisen toimialan sopimukset ovat käytännössä kauppakirjoja, maankäyttö- ja kaavoitussopimuksia, hankintasopimuksia, vuokrasopimuksia sekä henkilöstösopimuksia kuten etätyösopimukset sekä työsopimukset. Sopimukset laaditaan pääasiassa omana työnä, käyttäen osittain lakiasianpalveluita. Sopimuksien toteutumista valvovat yksittäiset henkilöt tai henkilöryhmät toimialan sisällä. Sopimukset tallennetaan sähköisesti Dynasty-sopimushallintaosioon. Sopimusten osalta korostuu erityisesti vastuuhenkilöiden nimeäminen ja sopimusten toteutumisen seuranta.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	TP 2022	TP 2021
Ulkoiset tuotot ja kulut	1000 Eur	1000 Eur
Toimintatuotot	9 828	10 767
Toimintakulut	-108 978	-101 641
Toimintakate	-99 149	-90 874
Verotulot	64 694	61 852
Valtionosuudet	39 182	36 317
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	158	119
Muut rahoitustuotot	1 086	1 955
Korkokulut	-411	-309
Muut rahoituskulut	-56	-2
Vuosikate	5 503	9 059
Poistot ja arvonalentumiset	-6 144	-5 425
Tilikauden tulos	-641	3 634
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)	65	23
Varausten lisäys (-), vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-576	3 657

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut %	9,0	10,6
Vuosikate/Poistot, %	90	167
Vuosikate €/asukas	350	573
Asukasmäärä	15735	15808

Toimintatuotot/Toimintakulut %	9,02	10,59
--------------------------------	------	-------

100*Toimintatuotot/ (Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Toimintatuotot	9 828 125,14	10 766 592,29
Toimintakulut	-108 977 482,86	-101 640 917,71
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
	<u>-108 977 482,86</u>	<u>-101 640 917,71</u>

Vuosikate/Poistot, %	89,57	166,98
----------------------	-------	--------

100*Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate	5 502 598,43	9 059 255,16
Poistot ja arvonalentumiset	6 143 540,56	5 425 208,05

Vuosikate €/asukas	349,70	573,08
--------------------	--------	--------

1.3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
	1000 €	1000 €
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	5 503	9 059
Tulorahoituksen korjauserät	-437	-981
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-12 898	-20 781
Rahoitusosuudet investointimenoihin	236	601
Pysyvien vastaavien luovutustulot	898	1 579
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 699	-10 523
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3 201	-1 244
Antolainasaamisten vähennykset	783	2 841
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	10 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 666	-7 914
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-4 000	4 000
Oman pääoman muutokset	200	98
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 049	-2 939
Rahoituksen rahavirta	8 165	4 843
Rahavarojen muutos	1 466	-5 680
Kassavarat 31.12.	6 829	5 363
Kassavarat 1.1.	5 363	11 043
	1 466	-5 680
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	-33 735 871	-31 530 092
Investointien tulorahoitus, %	43,5	44,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	1,1
Kassan riittävyys, pv	19	15
Asukasmäärä	15 735	15 808

I.3.3 Tase

TASE JASEN TUNNUSLUVUT	2022	2021		2022	2021
VASTAAVAA	1000 €	1000 €	VASTATTAVAA	1000 €	1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	133 283	124 807	A OMA PÄÄOMA	52 248	52 624
II Aineelliset hyödykkeet	101 105	94 712	I Peruspääoma	41 342	41 342
Maa- ja vesialueet	10 164	9 854	V Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	11 482	7 625
Rakennukset	54 960	39 066	VI Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-576	3 657
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 294	28 078	B POISTOERO JA VAPAAEHTOSET		
Koneet ja kalusto	469	344	VARAUKSET	5 985	6 050
Muut aineelliset hyödykkeet	102	102	Poistoero	2 985	50
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	7 116	17 167	Vapaaehtoiset varaukset	3 000	6 000
III Sijoitukset	32 178	30 695	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 998	3 080
Osakkeet ja osuudet	13 347	13 682	Vallion toimeksiannot	527	553
Muut lainasaamiset	18 032	15 665	Lahjoitusrahastojen pääomat	2 471	2 527
Muut saamiset	799	748	E VIERAS PÄÄOMA	81 691	73 210
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	656	682	I Pitkäaikainen	62 212	52 629
Vallion toimeksiannot	551	577	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	61 395	52 016
Lahjoitusrahastojen varat	105	105	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 983	9 475	Muut velat	0	0
I Vaihto-omaisuus	76	75	Siirtovelat	817	613
Aineet ja tarvikkeet	66	64	II Lyhytaikainen	19 479	20 581
Valmiit tuotteet	11	11	Joukkovelkakirjalainat	0	4 000
II Saamiset	2 078	4 037	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 937	8 982
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Myyntisaamiset	0	0	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Lainasaamiset	0	0	Saadut ennakot	888	39
Siirtosaamiset	0	0	Ostovelat	3 043	2 753
Lyhytaikaiset saamiset	2 078	4 037	Muut lyhytaikaiset velat	598	491
Myyntisaamiset	758	1 085	Siirtovelat	4 013	4 315
Lainasaamiset	56	40			
Muut saamiset	719	730			
Siirtosaamiset	545	2 182			
III Rahoitusarvopaperit	3 102	1 752			
Muut arvopaperit	3 102	1 752			
IV Rahat ja pankkisaamiset	3 727	3 611			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	142 923	134 964	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	142 923	134 964

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	41,0	43,5
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	71,1	67,2
Lainat ja vuokravastuut	73782,0	67370,2
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4689	4260
Lainat, €/asukas	4 597	4 110
Lainakanta 31.12. Milj. €	72,3	65,0
Lainasaamiset 31.12. Milj. €	18,0	15,7
Kertynyt yli-/alijäämä milj. €	10,9	11,3
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	693,1	713,4
Asukasmäärä	15 735	15 808

1.3.4 Kokonaistulot ja -menot

TULOT

TOIMINTA

TOIMINTATUOTOT	9 828 125,14
VEROTULOT	64 693 583,86
VALTIONOSUUDET	39 182 314,00
KORKOTUOTOT	157 755,35
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 085 543,58
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	
- PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT	-437 369,52

INVESTOINNIT

RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	235 630,00
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	897 858,85

RAHOITUSTOIMINTA

ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	782 922,43
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	20 000 000,00
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0,00
OMAN PÄÄOMAN LISÄYS	200 061,00

KOKONAISTULOT YHTEENSÄ	136 626 424,69
-------------------------------	-----------------------

MENOT

TOIMINTA

TOIMINTAKULUT	108 977 482,86
KORKOKULUT	411 103,78
MUUT RAHOITUSKULUT	56 136,86

INVESTOINNIT

INVESTOINTIMENOT	12 898 080,20
------------------	---------------

RAHOITUSTOIMINTA

ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	3 201 077,18
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	4 000 000,00
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	8 666 331,24

KOKONAISMENOT YHTEENSÄ	138 210 212,12
-------------------------------	-----------------------

I.4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

I.4.2 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt	Omistussuus %
Orimattilan Asunnot Oy	100
Orimattilan Vesi Oy	100
Orimattilan Lämpö Oy	55
Osakkuusyhteisöt	
As Oy Orimattilan Helinänkulma	55
Kuntayhtymät	
Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon / hyvinvointi kuntayhtymä	8,14
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	5,20
Eteva kuntayhtymä	4,40
Koulutuskeskus Salpaus ky	7,01
Päijät-Hämeen liitto	7,76

I.4.3 Konsernin toiminnan ohjaus

Omistajaohjaukseen liittyvät tavoitteet

Kuntakonsernin omistajaohjaukseen liittyvät yleiset tavoitteet olivat:

- keskeisenä tavoitteena on toimiva ja avoin yhteistyö konsernin ja tytäryhtiöiden välillä siten, että yhteistyöllä tuotetaan tärkeitä palveluita orimattilalaisille sekä tuodaan lisäarvoa koko konsernille sekä kaupungin elinvoimalle
- kaupungin ja tytäryhtiöiden resurssien yhteiskäytön tehostaminen; tehtävien avautuessa täyttömahdollisuudet konsernin sisällä
- olennaisten investointien, omistusten muutosten linjausten tuominen kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi
- yhtiökokouskutsut kaupunginhallitukselle, joka toimittaa ne kokousohjeen ja yhtiökokousedustajan nimeämisen jälkeen yhtiökokousedustajalle
- hallitusten kokouskutsut oikea-aikaisesti konserniohjauksesta vastaavalle viranhaltijalle, joka välittää tietoa edelleen tarpeellisella jakelulla
- yhtiöiden hallituksen nimeämisessä otetaan huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä strateginen merkittävyys, yhtiöiden hallituksen puheenjohtajalta ja varapuheenjohtajalta edellytetään tehtävään valitessa HHJ-kurssin tai vastaavan kurssin suorittaminen tai sitoutuminen sen suorittamiseen, yhtiöiden hallituksen muille jäsenille HHJ-kurssia suositellaan

Viisi ensimmäistä tavoitetta toteutuivat täysin, kuudes osittain. Tytäryhtiöiden yhtiökohtaisten tavoitteiden raportointi on kunkin yhtiön kohdalla luvussa 2.5.

I.4.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Orimattilan Yrityskiinteistöt Oy:n toiminta loppui 30.11.2022. Kaupunki osti kaupungin tontilla sijainneen kioskirakennuksen 5 000 euron kauppasummailla. Hyvinvointialueuudistuksessa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä, Eteva kuntayhtymä ja Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä purkautuivat ja niiden toiminta siirtyi hyvinvointialueelle.

Kiinteistö Oy Orimattilan Vuokratalot muutti nimensä Orimattilan Asunnot Oy:ksi. Yhtiön rivitalohanke valmistui Pennalaan. Oriontie 3:n ensimmäisen kerrostalon peruskorjauksesta vetäydyttiin, kun saatu peruskorjaustarjous ylitti varatun budjettiarvion. Vuoden lopulla kuitenkin aloitettiin neuvottelut mahdollisen vastaanottokeskuksen sijoittumisesta kyseiseen kohteeseen.

Viiskivenharjun raakavesijohdon sekä Myrskylän ja Orimattilan välisen siirtoviemärin rakentaminen käynnistyi. Hankkeet turvaavat veden riittävyyden Orimattilan alueella ja Myrskylän kunnan jätevesien käsittelyn toimintavarmuuden.

Orimattilan Lämpö Oy selvitteli vaihtoehtoisia lämmöntuotantomenetelmiä puuperäisten polttoaineiden saatavuuden heikennettyä. Tuontihake päätettiin korvata osin ulkopuolisen lämmöntuotannon avulla ja osin seospolttoaineiden suhteita muuttamalla.

1.4.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Syksyllä 2022 valmisteltiin Orimattilan kaupungin ensimmäinen asunto-ohjelma. Ohjelman avulla Orimattilaa kehitetään siten, että varmistetaan asumisen monimuotoisuus ja ehkäistään alueiden eriarvoistumista. Keskeisinä keinoina kaupunki käyttää maanhankinnan ja uusien alueiden kaavoittamisen lisäksi palveluverkoston kehittämistä sekä vahvistamalla Orimattilan Asunnot Oy:n asemaa ja omistajaohjausta. Erityisasumista kehitetään siten, että jokaisella on mahdollisuus asua omassa palvelutarpeensa mukaisessa laadukkaassa ja mahdollisuuksien mukaan esteettömässä kodissa mahdollisimman pitkään. Näiden lisäksi kaupungin alueella edistetään yhteisöllisen asumisen hankkeita.

Orimattilan Vesi Oy:n ja vesilaitos-taseyksikön organisaatioselvitys toteutetaan kevään 2023 aikana. Tavoitteena on selvittää tarkoituksenmukaisin ja tehokkain tapa järjestää vesihuollon toiminnot.

Orimattilan Lämpö Oy tehostaa hakelaitoksen toimintaa ja jatkaa uusien lämmöntuotantomenetelmien selvittelyä.

1.4.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konserniohjeella luodaan puitteet Orimattilan kaupunkikonsernin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyh-teisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Konserniohjeen tarkoituksena on tukea kaupungin konsernijohtamista ja omistajaohjausta siten, että kaupunkikonsernia voidaan johtaa ja ohjata yhteisillä toimintaperiaatteilla kaupungin kokonaisuus huomioon ottaen. Tätä tarkoitusta varten konserniohjeen tavoitteena on luoda yhdenmukaisia menettelytapoja kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen ohjaukseen sekä varmistaa toiminnan läpinäkyvyys ja tiedonkulku.

Konsernijohto, konserni johdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä. Kaupungin konserniohjauksen tavoitteena on se, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisuuden sekä asemansa osana kaupunkikonsernia.

Konserni johto on seurannut säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöt ovat antaneet kaupungille neljännesvuosittain raporttinsa niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvion niihin liittyvistä riskeistä. Realisoituneista riskeistä on raportoitu konserni johdolle.

Konsernivalvonnassa on kiinnitetty huomiota yhtiöiden tulevaisuudenskenaarioiden realistisuuteen, urakkatarjousten lukumäärään ja investointihankkeiden toteutusedellytyksiin. Yhtiöissä tehdyissä hallituksen itsearvioinneissa vahvuuksina on nähty jäsenten monipuolinen osaamistausta ja kyky toimia yhdessä sekä päätöksentekokykyt. Kehityskohteita hallitustoiminnalle ovat toimitusjohtajan aikaisempaa tarkempi valvonta ja raportoinnin oikeellisuuden varmistaminen sekä toiminnan tuloksellisuuden kuvaaminen oikeilla mittareilla.

Riskienhallintaa ja konsernivalvontaa on toteutettu käytännön tasolla mm. Targetor-järjestelmän avulla osavuosisikastausten yhteydessä. Targetor-järjestelmän käyttöönoton myötä riskienhallinnan ohjaus ja raportointi on kehittynyt systemaattiseksi ja säännönmukaiseksi.

Kaupungin konsernivalvonta ja -ohjaus on tilintarkastusyhteisön raportin mukaan järjestetty kuntalain tarkoittamalla tavalla asianmukaisesti.

I.4.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut
KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	88 903,71	85 627,27
Toimintakulut	-188 695,42	-176 861,18
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-45,39	17,04
Toimintakate	-99 837,09	-91 216,87
Verotulot	64 693,58	61 644,45
Valtionosuudet	43 406,76	40 741,49
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	-28,66	109,73
Muut rahoitustuotot	1 382,08	2 120,49
Korkokulut	-491,15	-429,82
Muut rahoituskulut	-70,66	-141,98
Vuosikate	9 054,87	12 827,49
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 922,48	-9 219,59
Arvonalentumiset	-0,82	-20,92
Satunnaiset erät	-24,08	-317,59
Tilikauden tulos	-892,51	3 269,39
Tilinpäätössiirrot	-0,92	0,00
Tilikauden verot	-5,44	-0,07
Laskennalliset verot	68,48	7,31
Vähemmistöosuudet	19,14	21,14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-811,26	3 297,77
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	47,1	48,4
Vuosikate/Poistot, %	91,2	138,8
Vuosikate €/asukas	575	811
Asukasmäärä	15 735	15 808

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	TP 2022 1000 €	TP 2021 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 054,87	12 827,49
Satunnaiset erät	-24,08	-317,59
Tilikauden verot	-5,44	-0,07
Tulorahoituksen korjauserät	1 255,61	-597,54
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-23 050,80	-26 827,17
Rahoitusosuudet investointimenoihin	10,84	469,19
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 636,47	5 990,45
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 122,53	-8 455,24
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-47,91
Antolainasaamisten vähennys	26,71	223,79
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	22 930,40	28 899,74
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 161,75	-23 198,52
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-2 076,33	2 299,91
Oman pääoman muutokset	-58,90	-65,45
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 730,51	-4 017,61
Rahoituksen rahavirta	10 390,65	4 093,94
Rahavarojen muutos	-731,88	-4 361,30
Rahavarat 31.12.	16 598,83	17 330,71
Rahavarat 1.1.	17 330,71	21 692,01
	-731,88	-4 361,30

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-33 860	-26 708
Investointien tulorahoitus, %	39,3	48,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,8	1,2
Kassan riittävyys pv	27,0	27,8

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	1000 €	1000 €		1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	168 095,38	158 101,97	OMA PÄÄOMA	67 959,90	68 619,39
Aineettomat hyödykkeet	149,30	67,77	Peruspääoma	41 342,26	41 342,26
Aineettomat oikeudet	84,35	44,14	Arvonkorotusrahas	44,53	72,67
Muut pitkävaikutteiset menot	17,82	21,22	Muut omat rahastot	2 422,53	2 422,53
Ennakomaksut	47,12	2,42	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	24 961,74	21 484,16
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-811,26	3 297,77
Aineelliset hyödykkeet	160 108,64	148 517,57			
Maa- ja vesialueet	12 247,58	11 986,97	VÄHENNISTÖSUUDET	539,35	587,88
Rakennukset	94 485,60	68 802,61	PAKOLLISET VARAUKSET	2 791,81	976,56
Käsitteet rakenteet ja laitteet	39 357,56	39 810,73	Muut pakolliset varaukset	2 791,81	976,55
Koneet ja kalusto	4 981,08	3 786,01	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 515,27	3 497,15
Muut aineelliset hyödykkeet	256,26	290,64	Valtion toimeksiantot	931,11	839,02
Ennakomaksut ja keskenkäiset hankinnat	8 780,56	23 870,60	Lahjoitusrahastojen pääomat	2 470,94	2 526,94
			Muut toimeksiantojen pääomat	113,22	131,19
Sijoitukset	7 837,44	7 516,63	VIERAS PÄÄOMA	122 033,07	111 451,21
Osakkuusyhteisöt	466,70	512,09	Pitkäaikainen	87 234,12	76 176,52
Muut osakkeet ja osuudet	5 789,94	5 397,03	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	78 281,97	67 767,61
Muut lainasaamiset	1 234,07	1 260,42	Lainat julkisyhteisöiltä	9,03	9,03
Muut saamiset	346,73	347,09	Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	7 411,96	7 073,08
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	920,38	872,75	Sirtovelat	750,85	477,01
Valtion toimeksiantot	806,33	764,34	Laskennalliset verovelat	780,31	848,79
Lahjoitusrahastojen varat	104,74	104,74	Lyhytaikainen	34 798,95	35 276,69
Muut toimeksiantojen varat	9,31	3,67	Joukkovelkakirjalainat	0,00	4 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	27 823,64	28 157,46	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 685,92	10 503,56
Vaihto-omaisuus	857,99	982,78	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	4,40
Aineet ja tarvikkeet	779,59	905,87	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Keskenkäiset luotot	63,56	58,00	Saadut ennakot	932,54	83,11
Valmiit tuotteet	14,84	18,91	Ostovelat	9 386,25	7 812,64
Saamiset	10 366,82	9 843,97	Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	2 153,99	2 561,23
Pitkäaikaiset saamiset	583,53	825,87			
Myyntisaamiset	359,31	607,06	Sirtovelat	9 640,25	10 310,75
Muut saamiset	169,64	164,24	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	196 539,39	185 132,19
Sirtosaamiset	54,57	54,57			
Lyhytaikaiset saamiset	9 783,29	9 018,10			
Myyntisaamiset	4 867,26	3 119,80			
Lainasaamiset	55,71	39,98			
Muut saamiset	1 604,30	2 526,87			
Sirtosaamiset	3 256,03	3 329,46			
Rahoitusomaisuus arvopaperit	4 535,50	8 203,18			
Sijoitukset rahamarkkina instrumentteihin	1 428,58	6 364,44			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	4,89	8,77			
Muut arvopaperit	3 102,03	1 829,98			
Rahat ja pankkisaamiset	12 063,33	9 127,53			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	196 839,39	185 132,19	Omavaraisuusaste, %	35,0	37,4
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,5	59,2
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	24150	24782
			Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1535	1568
			Konsernin lainat, €/asukas	5782	5205
			Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	90977	82285
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	121470	110948
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7720	7016
			Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	1234	1260
			Kunnan asukasmaksu	15 735	15 808

1.5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottaminen

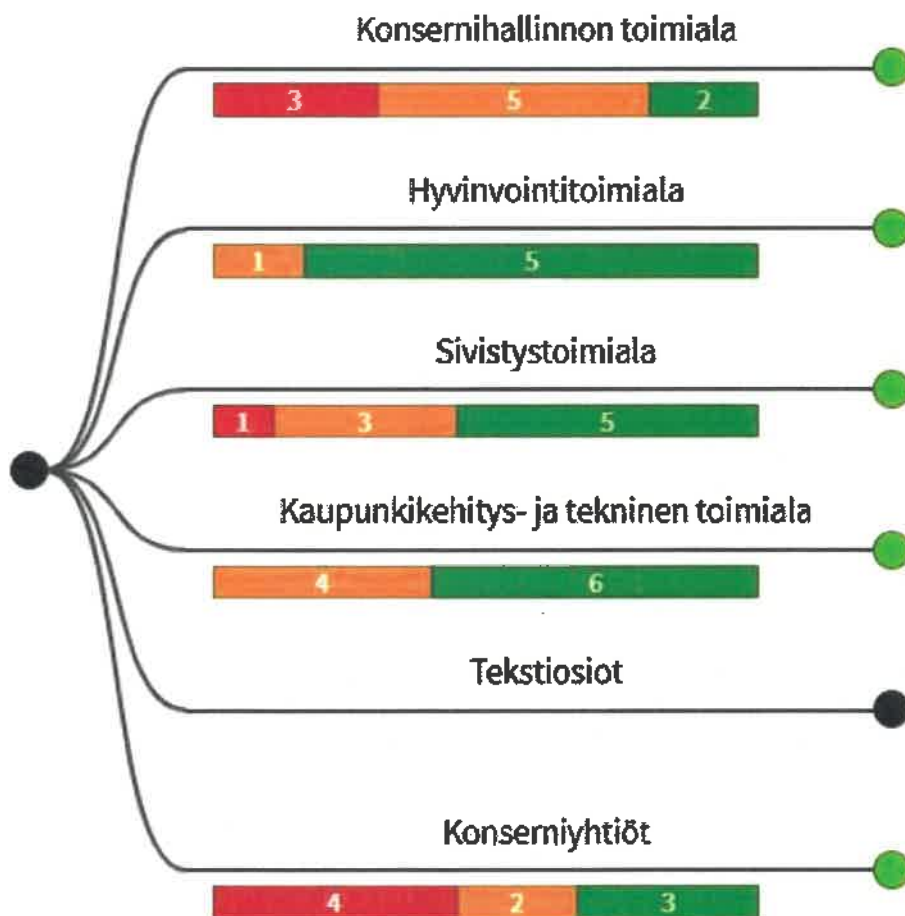
Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Tilikauden tulos on tilinpäätöksessä - 640 942,13 euroa. Kaupunginhallitus esittää tuloksen käsittelyksi seuraavaa:

- kirjataan investointeihin liittyvää poistoeron vähennystä 64 937,66 euroa Tilikauden alijäämä vuodelta 2022 on 576 004,47 euroa, joka siirretään edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Emokaupungille asetetuista tavoitteista 18 tavoitetta toteutui, 13 osittain ja neljä ei toteutunut. Konserniyhtiöiden itselleen asettamista tavoitteista toteutui kolme, osittain kaksi ja neljä ei toteutunut. Tarkempi raportointi löytyy jokaisen toimialan alta tavoitetaulukosta.

2.1 Käyttötalouden toteutuminen

Konsernihallinnon toimiala

1. Tehtäväalueen kuvaus

Kuntalain 38 §:n perusteella kaupunginhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kuntalain 39 §:ssä todetaan, että kunnanhallituksen tulee vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoa kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa sekä edustaa kuntaa työnantajana. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, omistajaohjauksesta sekä kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kaupunginhallituksen tulosalueisiin kuuluvat päätöksenteko- ja yhteistoiminta, hallinto- ja tukipalvelut, työllisyys-, nuorten työvalmennus-, elinvoimapaalvelut, ateria- ja puhtauspalvelut ja maaseutu- ja maaseutu- ja maaseutu-

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen (jokainen tulosalue kirjoittaa kappaleen omaan korttiin)

Konsernihallinnon toimialan toimintatuotot toteutuivat noin 114 000 euroa talousarviota suurempina ja toimintakulut puolestaan ylittivät 1,8 milj. euroa. Pääosin kuluja ylitys johtui talousarviota suuremmasta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän palveluiden käytöstä - 1,36 milj. euroa. Edelliseen vuoteen verrattuna SOTE-palveluiden laskutus kasvoi 5,46 milj. euroa (10,3 %). Palvelujen ostot ylittivät myös seutu- ja palveluliikenteen osalta. Henkilöstökulujen ylitys johtuu kaupunginjohtajan erorahasta. Työmarkkinatuven kuntaosuus ylitti talousarvion n. 225 000 eurolla.

Sisäiset toimintatuotot ja -kulut toteutuivat talousarvion mukaisina. Sisäisiä eriä konsernihallinnon toimialalla ovat tuottojen puolella ateria- ja puhtauslaskutus sekä kuluissa sisäiset vuokrat.

Tuloslaskelma (ulkoiset ja sisäiset)

Konsernihallinnon toimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	3 992 910	0	3 992 910	4 107 318	114 408	2,87 %
Myyntituotot	3 188 910	0	3 188 910	3 266 140	77 230	2,42 %
Tuet ja avustukset	554 000	0	554 000	721 371	167 371	30,21 %
Muut toimintatuotot	250 000	0	250 000	119 807	-130 193	-52,08 %
Toimintakulut	-69 451 945	0	-69 451 945	-71 243 431	-1 791 486	-2,58 %
Henkilöstökulut	-4 578 420	0	-4 578 420	-4 610 403	-31 983	-0,70 %
Palvelujen ostot	-61 881 270	0	-61 881 270	-63 379 986	-1 498 716	-2,42 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-846 420	0	-846 420	-886 036	-39 616	-4,68 %
Avustukset	-1 382 040	0	-1 382 040	-1 584 182	-202 142	-14,63 %
Muut toimintakulut	-763 795	0	-763 795	-782 824	-19 029	-2,49 %
Toimintakate	-65 459 035	0	-65 459 035	-67 136 113	-1 677 078	-2,56 %

Käyttötalouden toteutumisvertailu (ulkoiset)

Konsernihallinnon toimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	1 057 410	0	1 057 410	1 157 552	100 142	9,47 %
Myyntituotot	253 410	0	253 410	316 374	62 964	24,85 %
Tuet ja avustukset	554 000	0	554 000	721 371	167 371	30,21 %
Muut toimintatuotot	250 000	0	250 000	119 807	-130 193	-52,08 %
Toimintakulut	-68 843 405	0	-68 843 405	-70 629 200	-1 785 795	-2,59 %
Henkilöstökulut	-4 578 420	0	-4 578 420	-4 610 403	-31 983	-0,70 %
Palvelujen ostot	-61 854 480	0	-61 854 480	-63 348 501	-1 494 021	-2,42 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-846 420	0	-846 420	-881 972	-35 552	-4,20 %
Avustukset	-1 380 040	0	-1 380 040	-1 586 084	-206 044	-14,93 %
Muut toimintakulut	-184 045	0	-184 045	-202 241	-18 196	-9,89 %
Toimintakate	-67 785 995	0	-67 785 995	-69 471 648	-1 685 653	-2,49 %

Käyttötalouden toteutumisvertailu (sisäiset)

Konsernihallinnon toimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	2 935 500	0	2 935 500	2 949 766	14 266	0,49 %
Myyntituotot	2 935 500	0	2 935 500	2 949 766	14 266	0,49 %
Toimintakulut	-608 540	0	-608 540	-614 231	-5 691	-0,94 %
Palvelujen ostot	-26 790	0	-26 790	-31 485	-4 695	-17,52 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	-4 064	-4 064	0,00 %
Avustukset	-2 000	0	-2 000	1 901	3 901	195,06 %
Muut toimintakulut	-579 750	0	-579 750	-580 583	-833	-0,14 %
Toimintakate	2 326 960	0	2 326 960	2 335 535	8 575	0,37 %

3. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen
Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
1. Talous Tasapainoinen, hallittu talous	Hallittu nettomenojen kasvu verorahoituksen kasvuun nähden siten, että vuosikatteen suhde käyttötalouden polttoihin pysyy tyydyttävällä pohjalla	Vuosikate kattaa poistot vähintään 95 prosenttisesti	Vuosikate (5,5 Meur) kattaa poistot (6,1 Meur) 89,6 prosenttisesti.	Ei toteudu ☐
	Velkamäärä/asukas	Lainat/asukas pienempi kuin kuntien keskimääräinen arvio Konsernin lainat/asukas pienempi kuin maan keskiarvo	Kaupungin lainat ovat 4597 euroa/asukas (3522 euroa/asukas ilman tytäryhtiöiden taloja). Koko maan keskiarvo 3444 euroa/asukas (2021 tieto).	Ei toteudu ☐
2. Henkilöstö Esimiestyön laadun kehittäminen	Esimiesinfot kpl/vuodessa	Neljä esimiesinfoa	Tilivuoden aikana pidettiin kolme esihenkilöinfoa.	Toteutuu osittain ☐
3. Päätöksenteko ja yhteistoiminta Sähköisen kokoushallinnan, Cloudmeetingin, käyttöönotto	Sähköinen kokoushallinta käytössä kaupunginvaltuustolla, kaupunginhallituksella ja valiokunnilla	Kaksi toimitielintä siirtynyt Cloudmeetingiin kesäkuun loppuun mennessä ja loput vuoden loppuun mennessä	Kaksi toimitielintä siirtynyt Cloudmeeting-järjestelmään tilivuoden aikana.	Toteutuu osittain ☐

Toiminnallinen tavoite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
4. Työllisyyspalvelut ja elinvoimapa- velut Työllisyyden kuntako- keilun toiminnan ke- hittäminen ja nuorten työpajan toiminnan ke- hittäminen opintoihin ja työelämään valmen- tavaksi palveluksi	1. Työllisyysyksikön oma- valmentajien lähipalvelu- asiakkaiden määrä kuukau- dessa	1. Omavalmentajien kuu- kausittainen lähiasiakkaiden määrä on 10 asiakasta per valmentaja.	Omavalmentajien kuukausit- tainen lähipalveluasiakkaiden määrä toteutuu pääsääntöi- sesti (pois lukien etätyöjaksot toimitilahaasteiden vuoksi).	Toteutuu osittain
	2. Asiakkaiden ohjautumi- nen palveluihin, työllisyys- yksikön asiakkaiden määrä palveluissa kpl	2. Asiakkaita palveluihin oh- jautuneena koko ajan 250 kpl.	Asiakkaita palveluihin ohjau- tuneena 208 joulukuun 2022 loppuun mennessä.	
	1. Nuorten starttipajan val- mennusjaksojen kesto kk 2. Nuorten työkokeilujen määrä kpl 3. Nuorten palkkatukipaik- kien määrä, nuoria kpl, kesto kk	1. Starttipajan valmennus- jaksien lyhentyminen 1.8.2022 alkaen 9 kuukau- desta 6 kuukauteen. 2. Nuorten työkokeilupai- kkoja 20 kpl 3. Palkkatukityössä nuoria 4kpl, työsuhteen kesto 6 kk per nuori	1. Nuorten valmennusjaksot ovat lyhentyneet 9 kuukau- desta nuori lähtöisesti 3–6 kuukauteen. 2. Työkokeilijoita vuoden 2022 loppuun mennessä yht. 24. 3. Palkkatukinuorten aloitus siirtyi hallinnollisista syistä vuoden 2023 alkuun.	Toteutuu osittain
5. Elinvoima Yritysmarkkinoinnin kehittäminen	Myydyt yritystontit	Kolme tonttia	Ei luovutettu tontteja myyden tai vuokraten.	Ei toteudu
6. Hallinto- ja tuki- palvelut Tukipalvelujen tiimien muodostaminen	FCG:n selvityksen mukais- ten tiimien muodostaminen	Neljä tiimiä muodostettu kesäkuun loppuun men- nessä	FCG:n selvityksen mukaisia tiimejä ei ole perustettu. Ti- mityöskentelyä lisätty tiedon- kulun vahvistamiseksi poikki- hallinnollisella työskentelyllä näkökulmina hallinto-, talous- ja asianhallinta.	Toteutuu osittain
7. Ateria- ja puh- tauspalvelut Lähiruokatarjoajien ja -tuotteiden kartoitus, huomioidaan lähiruo- katoimittajat n. 50 km säteeltä.	Listaus käytettävistä toimi- joista ja tuotteista. Raportti tuotteista, joita voidaan käyttää ruokatuotannossa	Lisätään lähellä tuotettuja, saatavilla olevia ja toimin- taan sopivia elintarvikkeita ruokalistalle vähintään 10 raportin tulosten mukaan.	Lähiruoan osalta uusia tuot- teita ei löydetty ruokalistalle. Yhteistyötä ja keskustelua jat- ketaan vuonna 2023 paikallis- ten elintarviketuottajien kanssa.	Toteutuu
8. Maaseututoimi Maataloustoimen uu- den ajanvarausjärjestä- män käyttöönoton toi- mivuus yhteistoiminta- alueella	Kirjallinen asiakaspalaute	Saavutettavuus toimii as- teikolla 1–5 vähintään ta- solla 4.	Uuden palvelumuodon käyt- töönotto toiminut odotettua paremmin (yli 90 % asiak- kaista oli tyytyväisiä).	Toteutuu

Henkilötyövuodet

Henkilöstötyövuodet	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Päätöksenteko ja yhteistoiminta	1	1	1	1,48
Elinkeinotoimi ja projektit	1	1,25		2,7
Hallinto- ja tukipalvelut	8	7,6	5,6	8,54
Hyvinvointi- ja työllisyyspalvelut	3,92	3,66		
Työllisyys- ja elinvoimapaalvelut			11	10,73
Ateriat- ja puhtauspalvelut	56,1	58	50	52
Maaseututoimi	2,6	2,6	3	3,1
Toimiala yht.	72,62	74,11	70,6	78,55

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kaupunginhallitus Kokousten lukumäärä	26	25	25	22
Käsiteltyjen asioiden lukumäärä	515	450	470	498
Ruokapalveluiden ateriamäärä	833 500	993 000	730 000	600 000 suoritetta. Koululounaita 378511 kpl ja päivä- kotilounaita 82625 kpl, erityisruokava- lioaterioita 22201. Lisäksi henkilöstö- ruokailua, aamupa- loja, välipaloja, päi- vällisruokia ja iltapa- loja.
Maatilojen lukumäärä (aktiivitalat) Maksetut tuet, milj. euroa	767 28,5	765 31	765 30	750 30
ATK-työasemien lukumäärä hallinto	308	309	310	310
opetus	680	950	1 000	1000
opetus, tabletit	300	320	320	320
kiinteistöt, muut	49	30	50	50

Valtuusto

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Valtuusto	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	0	0	0	34 098	34 098	0,00 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	34 098	34 098	0,00 %
Toimintakulut	-159 790	0	-159 790	-137 686	22 104	13,83 %
Henkilöstökulut	-101 220	0	-101 220	-98 815	2 405	2,38 %
Palvelujen ostot	-46 650	0	-46 650	-29 204	17 446	37,40 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 920	0	-3 920	-4 217	-297	-7,59 %
Muut toimintakulut	-8 000	0	-8 000	-5 450	2 550	31,88 %
Toimintakate	-159 790	0	-159 790	-103 588	56 202	35,17 %

Tammikuussa 2022 järjestettiin ensimmäiset aluevaalit, joissa valittiin aluevaltuustot hyvinvointialueille. Alueiden vastuulla on sosiaali- huollon, terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestäminen 1.1.2023 lukien. Valtion tuki aluevaalien järjestämiseen oli 34 098 euroa. Valtuuston osalta toimintakulut alittuivat n. 22 000 euroa. Sähköisen kokouskäytännön kuluja kirjattiin hallinnon ja tukipalveluiden tulosalueelle, jossa vastaavat kulut ylittyivät.

Päätöksenteko ja yhteistoiminta

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Päätöksenteko ja yhteistoiminta	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	392 700	0	392 700	371 579	-21 121	-5,38 %
Myyntituotot	700	0	700	589	-111	-15,81 %
Tuet ja avustukset	142 000	0	142 000	250 940	108 940	76,72 %
Muut toimintatuotot	250 000	0	250 000	120 050	-129 950	-51,98 %
Toimintakulut	-3 636 780	0	-3 636 780	-3 927 009	-290 229	-7,98 %
Henkilöstökulut	-318 790	0	-318 790	-447 577	-128 787	-40,40 %
Palvelujen ostot	-3 094 640	0	-3 094 640	-3 261 351	-166 711	-5,39 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 950	0	-4 950	-12 194	-7 244	-146,34 %
Avustukset	-99 000	0	-99 000	-85 961	13 039	13,17 %
Muut toimintakulut	-119 400	0	-119 400	-119 926	-526	-0,44 %
Toimintakate	-3 244 080	0	-3 244 080	-3 555 430	-311 350	-9,60 %

Päätöksenteko ja yhteistoiminta -tulosalueen toimintatuotot jäivät talousarviosta n. 21 000 euroa. Seutuliikenteen valtionavustuksia saatiin budjetoitua enemmän digitalisaatio-, ilmasto- ja koronaperusteilla. Maa-alueiden myyntivoitot jäivät talousarviosta n. 130 000 euroa.

Toimintakulut ylittivät noin 311 000 euroa. Henkilöstökulut ylittivät pääosin entiselle kaupunginjohtajalle maksettujen korvausten takia. Palveluiden ostoissa kaikkia yhteistoimintaosuuksia ei ollut osattu budjetoida ennakoon.

Hallinto- ja tukipalvelut

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Hallinto- ja tukipalvelut	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	105 500	0	105 500	217 389	111 889	106,06 %
Myyntituotot	500	0	500	175	-325	-64,99 %
Tuot ja avustukset	105 000	0	105 000	217 164	112 164	106,82 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	50	50	0,00 %
Toimintakulut	-1 755 360	0	-1 755 360	-1 803 196	-47 836	-2,73 %
Henkilöstökulut	-537 450	0	-537 450	-489 157	48 293	8,99 %
Palvelujen ostot	-1 079 430	0	-1 079 430	-1 173 864	-94 434	-8,75 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 500	0	-10 500	-15 482	-4 982	-47,44 %
Avustukset	0	0	0	-680	-680	0,00 %
Muut toimintakulut	-127 980	0	-127 980	-124 013	3 967	3,10 %
Toimintakate	-1 649 860	0	-1 649 860	-1 585 807	64 053	3,88 %

Talouden ja hallinnon käytäntöjä alettiin uudistaa vuoden 2022 aikana ja kehitystyö jatkuu koko vuoden 2023 ajan. Uudistukset ja toimintatapojen muutokset koskivat koko kaupunkia: vastuuta jaettiin laajemmalle organisaatioon, digitalisaatiota hyödynnettiin tehokkaammin, prosesseja virtaviivaistettiin ja yleistä toimintakulttuuria muutettiin rohkeammaksi ja sallivammaksi. Päätöksentekoa kehitettiin kaupunginhallituksen osalta sähköisen kokouskäytännön käyttöönotolla. Cloudmeeting -kokousjärjestelmän käyttöä laajennetaan vuoden 2023 aikana koskemaan kaikkia valiokuntia ja valtuustoa.

Talouden hallinnan seurantamahdollisuuksia parannettiin lisäämällä henkilöstön käytössä olevia budjetointi- ja raportointisovelluksia. Tietohallinnon palveluiden tilaamisvaltuuksia laajennettiin esihenkilötasolle ja erikseen nimetyille henkilöille.

Hallinto- ja tukipalvelut -tulosalueen toimintatuotot toteutuivat n. 112 000 euroa parempina, koska Kelan korvaus työterveyshuollon kustannuksista vuodelta 2021 on jäänyt kirjaamatta tilivuoden 2021 tuotoksi. Vuodelle 2022 korvaukset kirjautuivat siten kahdeksan kertaa. Toimintakulut ylittyivät n. 48 000 euroa, koska ICT-kulut ylittyivät n. 87 000 euroa. Digitaalisten palveluiden kehittämiseen haluttiin panostaa työn tuottavuuden parantamiseksi. Valtuuston osalta ICT- ja asiantuntijakulut alittuivat 22 000 euroa eli kyseessä on myös kirjaustapakäytäntö.

Työllisyyspalvelut

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Työllisyyspalvelut	TA-muutokset		TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
	Aikup. TA	set				
Toimintatuotot	297 810	0	297 810	188 579	-109 231	-36,68 %
Myyntituotot	4 810	0	4 810	1 781	-3 029	-62,98 %
Tuet ja avustukset	293 000	0	293 000	186 799	-106 201	-36,25 %
Toimintakulut	-2 579 465	0	-2 579 465	-2 546 953	32 512	1,26 %
Henkilöstökulut	-792 970	0	-792 970	-657 135	135 835	17,13 %
Palvelujen ostot	-400 760	0	-400 760	-256 437	144 323	36,01 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 000	0	-26 000	-35 545	-9 545	-36,71 %
Avustukset	-1 283 040	0	-1 283 040	-1 497 541	-214 501	-16,72 %
Muut toimintakulut	-76 695	0	-76 695	-100 296	-23 601	-30,77 %
Toimintakate	-2 281 655	0	-2 281 655	-2 358 374	-76 719	-3,36 %

Työllisyyspalvelut tulosalueeseen kuuluu työllisyydenhoito, elinkeinotoimi sekä viestintä ja markkinointi.

Työllisyydenhoidossa toiminta painottui pitkälti työllisyyden kuntakokeilun tehtäviin. Työllisyydenhoidon osalta merkittävin taloudellinen ylitys syntyi työmarkkinatuen kuntaosuuksissa. Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 225 277 euroa budjetoitua enemmän. Työllisyydenhoitoon varattuja henkilöstömäärärahoja pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen sen sijaan käytettiin ennakoitua vähemmän. Koska pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen käytettyjä palkkamäärärahoja ei käytetty, ei myöskään palkkatukea tullut maksuun budjetoitua määrää. Veloitetyöllistämiseen varattu määrärahavaraus toteutui suunnitellusti. Vuoden 2022 aikana kaupungilla oli 10 työllistämismallin perusteella työllistettyä työntekijää. Orimattila-lisää maksettiin yrityksille n. 23 tuhatta euroa. Nuorten työpajan toimintaa kehitettiin hyvinvointialueudistukseen varautuen. Työpajan talous ja toiminta toteutui suunnitellusti. Työpaja muutti uusiin tiloihin loppuvuodesta ja uudisti toimintamuodon vuodelle 2023 nuorten työvalmennuspalveluiksi.

Vuoden 2022 alkuvuosi oli elinkeinotoiminnassa henkilövaihdon vuoksi ilman resursseja. Keväällä työ jatkui pääosin sisäänajon ja keskeneräisten asioiden hoidoilla. Seudullisesti tarjosimme Postille tonttia pakettiliiketoiminnan sijoittumisesta Pennalaan, pitäen tontilla maastokatselmuksen kesäkuussa. Posti antoi syksyllä ilmoituksen kyseisen investointihankkeen sijoittumisalueen tulevan nk. Tampereen moottoritien varteen. Päätöstä sijoittumiselle he eivät ole vielä tehneet. Varsinainen muutos ja kehitystyö alkoi syyskuussa 2022. Uutena pysyvänä toimintana aloitettiin nk. elinkeinotorstai, jossa käydään läpi elinkeinon ajankohtaiset sekä yritys/viikko tutustumiskäytännöt. Lisäksi uudistettiin ja tehostettiin elinkeinotonttien markkinointia kohdistuen myös suoraan Fazerin alihankkijoihin. Yhteistyösopimusta Ladecin kanssa jatkettiin vuosille 2023–2026. Talous alittui elinkeinotoimeen asetetusta vuosibudjetista. Kaupunki osallistui Päijät-Hämeen vuoden 2022 yritysturvallisuuden kilpailuun Sampoilan teollisuusalueen, Messinkien kaavoitusmuutoksella voittaen kilpailun.

Vuoden 2022 alkupuolisko eteni viestinnässä ja markkinoinnissa tutuksi tulleen tavoin. Kaupungin viestinnän ja markkinoinnin kehittämistyö aloitettiin syksyllä 2022. Heti syksyllä otettiin käyttöön mediaseurantatyökalu, jolla kaupungin näkyvyyttä pystytään seuraamaan tarkasti. Samalla otettiin käyttöön myös somejulkaisutyökalu. Loppuvuodesta 2022 käynnistettiin myös brändiuudistus, joka valmistuu vuoden 2023 keväällä. Lisäksi vuoden lopussa 2022 käynnistettiin yritystonttikampanja. Viestinnän ja markkinoinnin talous alittui markkinoinnin ja asiakaspalveluostojen osalta. Elinkeinoimen merkittävin maksuerä on Ladecin kuntaosuus, joka toteutui suunnitellusti.

Koko tulosalueen toimintakate painui 76 719 euroa miinukselle.

Ateria- ja puhtauspalvelut

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Ateria- ja puhtauspalvelut	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	3 106 900	0	3 106 900	3 197 975	91 075	2,93 %
Myyntituotot	3 092 900	0	3 092 900	3 165 898	72 998	2,36 %
Tuet ja avustukset	14 000	0	14 000	32 370	18 370	131,21 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	-293	-293	0,00 %
Toimintakulut	-3 263 090	0	-3 263 090	-3 456 870	-193 780	-5,94 %
Henkilöstökulut	-1 829 940	0	-1 829 940	-1 958 560	-128 620	-7,03 %
Palvelujen ostot	-222 100	0	-222 100	-266 203	-44 103	-19,86 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-798 450	0	-798 450	-817 002	-18 552	-2,32 %
Muut toimintakulut	-412 600	0	-412 600	-415 105	-2 505	-0,61 %
Toimintakate	-156 190	0	-156 190	-258 895	-102 705	-65,76 %

Hyvinvointialueen palveluiden tuottaminen loppui 31.12.2021. Ateria- ja puhtauspalveluiden toiminta keskittyi sivistystoimen ja varhaiskasvatuksen aterioiden tuottamiseen ja puhtaanapitoon kaupungin tiloissa, uutena kohteena elokuussa valmistunut uimahalli.

Aluekeittiö siirtyi ruoanvalmistuksessa kylmävalmistusmenetelmään maaliskuussa 2022. Lähtuottajien kanssa pidettiin lähiruokataapaaminen, missä kartoitettiin lähiruokan lisäämistä ruokalistoilta. Ateriakuljetuskilpailutus toteutettiin syksyllä 2022.

Henkilökuntaa koulutettiin ja omaa osaamista vahvistettiin.

Talousarvio oli tehty vuodelle 2022 ilman sotealueen toimintatuloja ja menoja. Tuotot ylittivät n. 91 000 euroa ja kulut n. 194 000 euroa. Menojen ylitykseen syitä olivat mm. palkkakulujen, jätehuollon ja laitteiden korjausten kulut. Elintarvikkeiden nousun vaikutus oli odotettua pienempi. Ulkoisia tuloja toivat ateriapalveluissa Yhteiskoululla toimiva kahvila ja kouluilla toimivien iltapäiväkerhojen välipalamyynti. Muita tuottoja olivat puhtauspalveluiden tuottamat siivouspalvelut hyvinvointialueelle.

Toimintakatteesta jäädin n.103 000 euroa.

Maaseututoimi

1. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Maaseututoimi	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	90 000	0	90 000	97 697	7 697	8,55 %
Myyntituotot	90 000	0	90 000	97 697	7 697	8,55 %
Toimintakulut	-218 550	0	-218 550	-203 508	15 042	6,88 %
Henkilöstökulut	-178 050	0	-178 050	-168 718	9 332	5,24 %
Palvelujen ostot	-18 780	0	-18 780	-15 171	3 609	19,22 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 600	0	-2 600	-1 596	1 004	38,60 %
Muut toimintakulut	-19 120	0	-19 120	-18 023	1 097	5,74 %
Toimintakate	-128 550	0	-128 550	-105 811	22 739	17,69 %

Maaseututoimen tavoitteena on ylläpitää ja kehittää maatalousyrittäjien toimintaedellytyksiä muuttuvassa toimintaympäristössä. Maatalouden yhteistoiminta-alueen sopimus päivitettiin kuntien kesken ja sen myötä siirryttiin koko alueen kattavaan ajanvarausjärjestelmään. Uuden palvelumuodon käyttöönotosta tehtiin asiakaskysely, jonka perusteella yli 90 % asiakkaista oli tyytyväisiä uuteen palvelumuotoon. Maataloushallinnon taloudellinen/ toiminnallinen tavoite toteutui suunnitellun mukaisesti vuonna 2022.

Hyvinvointitoimiala

I. Tehtävälueen kuvaus

Hyvinvointivaliokunta:

Riitta Lonka, puheenjohtaja
Arja Simola, varapuheenjohtaja
Juho Kananen
Sari Eiranen
Pekka Törrönen
Pinja Hämäläinen, nuorisovaltuuston edustaja

Hyvinvointitoimialan tehtävänä on edistää kaupungin strategiassa määriteltyjä tavoitteita erityisesti kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä muiden toimialojen ja yhteistyötahojen kanssa. Hyvinvointitoimialan tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi asukkaat, seurakunnat, yhdistykset, järjestöt, eri viranomaiset sekä hyvinvointialue.

Hyvinvointitoimiala muodostuu liikuntapalvelujen tuottamisesta sekä liikuntaan liittyvien olosuhteiden ylläpidosta, osallisuudesta, maahanmuuttopalveluista sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kaupunkitasoinen johtamisesta ja kehittämisestä. Lisäksi hyvinvointitoimialalta koordinoidaan aluekumppanuuspyörien toimintaa osana monimuotoista osallisuutta.

Hyvinvointitoimialan toiminta on arkipäiväistä ja koskettaa kaikkia ikäryhmiä sekä on luonteeltaan toimialat läpileikkaavaa.

Liikuntapalvelut ovat toimialan suurin kokonaisuus. Liikuntapalveluiden tehtävä on järjestää liikuntapalveluja ja terveyttä sekä hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, ylläpitää ja kehittää liikuntapaikkoja sekä tukea kansalaistoimintaa. Liikuntapalvelut vastaavat myös liikuntaneuvonnasta sekä osin koulujen uinninopetuksesta.

Hyvinvointitoimiala vastaa vanhus- ja vammaisneuvoston sekä sotiemme veteraanien neuvottelukunnan käytännön toiminnan toteuttamisesta.

Hyvinvointitoimialan toimialajohtaja toimii kaupungin työntekijöiden työsuojelupäällikkönä ja vastaa työnantajan edustajana työsuojeluun liittyvästä yhteistoiminnasta, henkilöstön työsuojelun kehittämisestä ja yhteistyöstä esimiesten, työntekijöiden sekä työterveyshuollon kanssa. 16.11-31.12.2022 työsuojelun kokonaisuudesta vastasi kaupunginjohtajan päätöksellä (§12/2022) hallintojohtaja. Hyvinvointitoimialan toimialajohtaja toimi ko. ajan työllisyydenhoidon tulosaluejohtajana.

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Hyvinvointitoimialan toimintakate oli kokonaisuudessaan 97 %. Euromääräinen alitus oli 65 500 euroa, josta henkilöstökulujen alitusosuus 35 425 euroa. Sisäiset toimintakulut koostuvat sisäisistä vuokrista. Tulopuoli ja toiminnan toteumat ovat eriteltynä tulosalueittain omassa kappaleissaan.

Hyvinvointitoimialan ensimmäinen täysi vuosi sujui kilttevästi. Uimahallin käyttöönotto oli suuri ponnistus, ja tehtävänkuvia on muokattu tarpeiden mukaan. Osallisuuden edistämiseksi sekä ikääntyvien ennaltaehkäisevässä hyvinvoinnin- ja terveydenedistämiseksi nähtiin resurssivajasta ja niihin esitettiin sekä myönnettiin henkilöresurssia vuodelle 2023. Vuonna 2022 hyväksyttiin laaja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022–2025 joka ohjaa hyvinvoinnin- ja terveydenedistämistä tulevaisuudessa. Hyvinvointityön tarkemmista toteutuksista valmistuu oma hyvinvointityön vuosiraportti 2022.

Tuloslaskelma (ulkoiset ja sisäiset)

Hyvinvointitoimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	316 000	-61 100	254 900	309 579	54 679	21,45 %
Myyntituotot	31 500	0	31 500	42 594	11 094	35,22 %
Maksutuotot	209 500	-38 000	171 500	177 242	5 742	3,35 %
Tuet ja avustukset	44 000	-23 100	20 900	32 675	11 775	56,34 %
Muut toimintatuotot	31 000	0	31 000	57 067	26 067	84,09 %
Toimintakulut	-2 409 950	-42 559	-2 452 509	-2 441 688	10 821	0,44 %
Henkilöstökulut	-475 640	-42 559	-518 199	-482 774	35 425	6,84 %
Palvelujen ostot	-340 970	0	-340 970	-367 962	-26 992	-7,92 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-79 950	0	-79 950	-81 670	-1 720	-2,15 %
Avustukset	-41 000	0	-41 000	-41 002	-2	-0,00 %
Muut toimintakulut	-1 472 390	0	-1 472 390	-1 468 280	4 110	0,28 %
Toimintakate	-2 093 950	-103 659	-2 197 609	-2 132 109	65 500	2,98 %

Käyttötalouden toteutumisvertailu (ulkoiset)

Hyvinvointitoimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	311 500	-61 100	250 400	304 258	53 858	21,51 %
Myyntituotot	31 500	0	31 500	38 991	7 491	23,78 %
Maksutuotot	205 000	-38 000	167 000	176 255	9 255	5,54 %
Tuet ja avustukset	44 000	-23 100	20 900	32 675	11 775	56,34 %
Muut toimintatuotot	31 000	0	31 000	56 337	25 337	81,73 %
Toimintakulut	-818 290	-42 559	-860 849	-849 435	11 414	1,33 %
Henkilöstökulut	-475 640	-42 559	-518 199	-482 774	35 425	6,84 %
Palvelujen ostot	-206 600	0	-206 600	-238 434	-31 834	-15,41 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-75 950	0	-75 950	-72 483	3 467	4,56 %
Avustukset	-41 000	0	-41 000	-41 002	-2	-0,00 %
Muut toimintakulut	-19 100	0	-19 100	-14 742	4 358	22,82 %
Toimintakate	-506 790	-103 659	-610 449	-545 178	65 271	10,69 %

Käyttötalouden toteutumisvertailu (sisäiset)

Hyvinvointitoimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	4 500	0	4 500	5 321	821	18,25 %
Myyntituotot	0	0	0	3 604	3 604	0,00 %
Maksutuotot	4 500	0	4 500	987	-3 513	-78,06 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	730	730	0,00 %
Toimintakulut	-1 591 660	0	-1 591 660	-1 592 252	-592	-0,04 %
Palvelujen ostot	-134 370	0	-134 370	-129 528	4 842	3,60 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 000	0	-4 000	-9 186	-5 186	-129,66 %
Muut toimintakulut	-1 453 290	0	-1 453 290	-1 453 539	-249	-0,02 %
Toimintakate	-1 587 160	0	-1 587 160	-1 586 931	229	0,01 %

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet toteutuvat koko toimialan osalta tavoitetta 4 lukuun ottamatta täysin. Tavoitteen 4 osalta latujen ja kenttien palveluverkkokosevitys on pääosin tehty, mutta työtä jatketaan vielä keväällä 2023 muun muassa fluent -latuseurantajärjestelmän päivitysten osalta.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Uuden uimahallin, kuntosalin ja juoksusuoran jakson toiminnan hallittu käyttöönotto	<ul style="list-style-type: none"> - Hankinnat on kilpailutettu (kyllä/ei) - Hankinnat on ostettu, tilattu ja logistisesti suunniteltu (kyllä/ei) - Vanhan uimahallin ja kuntosalin irtaimisto on kartoitettu: siirtyvät, poistettavat ja niiden jatkopolku on tiedossa (kyllä/ei) - Uimahallin hinnasto uusittu (kyllä/ei) - Rekrytoinnit on tehty (kyllä/ei) - Järjestelmät on koulutettu ja ovat käytössä (kyllä/ei) - Uudisrakennuksen avautuminen (kyllä/ei) 	<ul style="list-style-type: none"> - tarvittavat hankinnat on kilpailutettu, ostettu ja logistiikka sovittu - uimahallin hinnasto ja audioloajat on laadittu ja päätetty - Uusi uimahalli on avattu ja on toiminnassa - tarvittavat rekrytoinnit on tehty ja heidät perehdytetty - tarvittavat järjestelmät on käyttöön otettu (Timmi, Iloq, IDID..) - vanha uimahalli ja kuntosali on tyhjennetty toimialan omaisuudesta 	<ul style="list-style-type: none"> - Hankinnat on kilpailutettu (kyllä) - Hankinnat on ostettu, tilattu ja logistisesti suunniteltu (kyllä) - Vanhan uimahallin ja kuntosalin irtaimisto on kartoitettu: siirtyvät, poistettavat ja niiden jatkopolku on tiedossa (kyllä) - Uimahallin hinnasto uusittu (kyllä) - Rekrytoinnit on tehty (kyllä) - Järjestelmät on koulutettu ja ovat käytössä (kyllä) - Uudisrakennuksen avautuminen (kyllä) <p>Kaikki toiminnalliset tavoitteet 1 kohdan toimenpiteet on toteutettu suunnitellusti.</p>	Toteutuu
Toimialan kokonaisvaltaista viestintää, brändityötä ja digitaalisuutta kehitetään	<ul style="list-style-type: none"> - kysely asukkaille ja yhteistyökumppaneille toimialan palveluiden toimivuudesta ja kehittämisestä (tehty/ei tehty) - Uuden internetsivut ovat käytössä (kyllä/ei) - Fluent- ohjelma on käytössä myös talviajan ulkopuolella (käytössä/ei käytössä) - toimialan viestintävastuut on sovittu (kyllä/ei) - liikuntapalveluiden lomakkeistoissa on käytössä myös sähköiset lomakkeet (käytössä/ei käytössä) 	<ul style="list-style-type: none"> - Uudet internet-sivut ovat käytössä ja kuvaavat toimialan tuottamia palveluita tukien kaupungin vetovoimaisuutta ja asukkaiden viihtyvyyttä. - Liikuntapaikkojen hoidon viestinnässä on hyödynnetty digitaalisia välineitä, esimerkiksi Fluent- järjestelmää - Hyvinvointitoimialan palveluissa on käytössä paperisten lomakkeiden lisäksi sähköiset lomakkeet ja nykyiset lomakepohjat on uudistettu - Asukkailta ja sidosryhmiltä on kysytty palautetta toimialan tuottamispalveluista ja niiden kehittämisideoista 	<ul style="list-style-type: none"> - kysely asukkaille ja yhteistyökumppaneille toimialan palveluiden toimivuudesta ja kehittämisestä: liikuntaryhmien palautekysely on toteutettu (tehty) - Uuden internetsivut ovat käytössä (kyllä) - Fluent- ohjelma on käytössä myös talviajan ulkopuolella (käytössä) - toimialan viestintävastuut on sovittu (kyllä) - liikuntapalveluiden lomakkeistoissa on käytössä myös sähköiset lomakkeet (käytössä) 	Toteutuu
Laaja hyvinvointisuunnitelma valmistuu	Laaja hyvinvointisuunnitelma vuosille 2022–2026 on hyväksytty valtuustossa (kyllä/ei)	Kaupunkitasoinen uuden valtuustokauden kattava laaja hyvinvointisuunnitelma on hyväksytty valtuustossa.	Laaja hyvinvointisuunnitelma on hyväksytty valtuustossa 26.9.2022.	Toteutuu
Kehittämisen kärki siirretään liikuntapalveluissa nykyisten olosuhteiden kehittämiseen sekä kokonaisuuden hallintaan	<ul style="list-style-type: none"> - Latu- ja palveluverkkoselvitys (on tehty/ei ole tehty) - Liikuntapaikkojen hoitamisen vuosikello (on tehty/ei ole tehty) 	Liikuntapalveluiden ylläpitämisen latu- ja palveluverkon kokonaiskuva eri puolilla kaupunkia on selvä ja niihin on laadittu kunnossapidon vuosikello.	<ul style="list-style-type: none"> - Latu- ja palveluverkkoselvitys (on osittain tehty): latujen ja kenttien kunnossapidon prioriteettilistaus on tehty ja palvelusopimukset kylien laaduista ja kentistä on tehty. Maanomistajasopimukset on tehty suullisesti ja kirjallinen pohja sopimuksiin talvikautta 2023–2024 on tehty. Kaikkia latureitteja ja kenttätietoja ei 	Toteutuu osittain

Toiminnallinen tavoite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
			saatu päivitettyä Fluent-järjestelmään ulkopuolisten toimijoiden (palvelusopimusten) osalta. - Liikuntapaikkojen hoitamisen vuosikello (on tehty)	
Kiintiöpakolaiset saavat mahdollisimman monialaista apua ja tukea kotoutumiseen	- kysely maahanmuuttopalveluita käyttäneille kiintiöpakolaisille (tehty/ei tehty) - maahanmuuttotyö on kuvattu ja se löytyy kotisivuilta (kyllä/ei)	- Kiintiöpakolaiset saavat Orimattilassa mahdollisimman monialaista apua ja tukea kotoutumiseen yhteistyössä muiden kaupungin toimialojen, vapaaehtoisten (yhdistykset, järjestöt, yksityiset ihmiset), viranomaisen (TE-toimisto, Ely, AVI, PHHYKY) sekä sidosryhmien (Alipi, muut kunnat) kanssa. - Orimattilan maahanmuuttotyö on kuvattu ja tehtävänkuvauks on löydettävissä ajan tasalla olevilta kaupungin internet-sivuilta.	Tavoite saavutettu. Lisäksi monipuolista tukea ja kotouttavaa toimintaa järjestetty yhdessä eri toimijoiden kanssa (erityisesti kolmas sektori ja PHHYKY): arjen tuki ja ohjaus, sekä erilaiset tapahtumat ja toiminnot. 12/2022 aloitettu yhteistyö Orimattilan vastaanottokeskuksen kanssa.	Toteutuu
Aluekumppanuuspyörien toiminnan käynnistyminen	Aluekumppanuuspyödyt ovat aloittaneet toimintansa (kyllä/ei) Aluekumppanuuspyörien toimintaan on laadittu suunnitelma (kyllä/ei)	Aluekumppanuuspyödyt ovat aloittaneet toimintansa ja ovat kokoontuneet kaksi kertaa vuoden 2022 aikana.	Aluekumppanuuspyörien toiminta on käynnistynyt. Toimintaa kehitetään vielä vuonna 2023.	Toteutuu

Henkilötyövuodet

Henkilötyövuodet	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Hyvinvointipalvelut		1	1	2
Liikuntapalvelut	3	6	9	8 (+1)
Toimiala yht.	3	7	10	10 (+1 määräaikainen testamenttivaroin)

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Uimahallin kävijät	22 956	15 233	55 000	33 672
Kuntosalin kävijät	14 202	5545	26 000	11 359
Liikuntaryhmien kävijät	2 356		9 000	9 771

Hyvinvointipalvelut

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Hyvinvointipalvelut	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	34 000	0	34 000	46 754	12 754	37,51 %
Myyntituotot	30 000	0	30 000	38 991	8 991	29,97 %
Tuet ja avustukset	4 000	0	4 000	7 764	3 764	94,09 %
Toimintakulut	-147 170	-42 559	-189 729	-189 991	-262	-0,14 %
Henkilöstökulut	-107 970	-42 559	-150 529	-144 734	5 795	3,85 %
Palvelujen ostot	-30 100	0	-30 100	-38 220	-8 120	-26,98 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-600	0	-600	-5 528	-4 928	-821,35 %
Muut toimintakulut	-8 500	0	-8 500	-1 510	6 990	82,24 %
Toimintakate	-113 170	-42 559	-155 729	-143 237	12 492	8,02 %

Hyvinvointipalveluiden tulosalueeseen kuuluu hyvinvointityön koordinoituihin liittyvät tehtävät sekä maahanmuuttotyö. Hyvinvointipalveluiden tulosalueen toimintakate on 92 %. Toimintatulojen toteuma oli n. 30 % (12 754 eur) ennakoitua suurempi. Palveluiden ostoissa ICT-kuluja uusien käyttöjärjestelmien käyttöönoton osalta ei ollut osattu ennakoida, mutta näiden kulujen ylitys (10 368 eur) kumuloitui muiden tilien alituksella ja kokonaisuudessaan tulosalueen toimintakate jäi positiiviseksi.

Kiintiöpakolaisia ei saapunut vuonna 2022 ollenkaan. Kotouttamistyötä jatkettiin aiemmin saapuneiden perheiden kanssa. Lisäksi Ukrainan sotaa pakenevia ihmisiä saapui myös Orimattilaan ja heidän kotouttamistyötä kehitettiin.

Liikuntatoimi

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Liikuntatoimi	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	282 000	-61 100	220 900	262 825	41 925	18,98 %
Myyntituotot	1 500	0	1 500	3 604	2 104	140,26 %
Maksutuotot	209 500	-38 000	171 500	177 242	5 742	3,35 %
Tuet ja avustukset	40 000	-23 100	16 900	24 911	8 011	47,40 %
Muut toimintatuotot	31 000	0	31 000	57 067	26 067	84,09 %
Toimintakulut	-2 250 520	0	-2 250 520	-2 240 276	10 244	0,46 %
Henkilöstökulut	-363 910	0	-363 910	-332 826	31 084	8,54 %
Palvelujen ostot	-309 870	0	-309 870	-328 421	-18 551	-5,99 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-71 850	0	-71 850	-74 747	-2 897	-4,03 %
Avustukset	-41 000	0	-41 000	-41 002	-2	-0,00 %
Muut toimintakulut	-1 463 890	0	-1 463 890	-1 463 280	610	0,04 %
Toimintakate	-1 968 520	-61 100	-2 029 620	-1 977 451	52 169	2,57 %

Liikuntapalvelujen tulosalueen toimintakate on 97,4 %.

Toimintatulot ylittivät 19 % (41 925 eur) muutetun talousarvion jälkeen. Merkittävimmät ylitykset johtuvat vanhan traktorin myyntivoitosta (13 306 eur) uuden kiinteistötraktorin hankinnan yhteydessä.

Tilavuokrien osalta tulot ylittivät 29,6 % (9 173 eur). Tulojen ylitys johtuu tilojen korkeammasta käyttöasteesta ja uuden uimahallin myötä hieman kasvaneista tilavuokrista sekä lisääntyneistä vuokratiloista (uimahallin keltiö/lipunmyyntitila sekä monitoimitallastila).

Liikuntapalvelujen menojen osalta määrärahat puolestaan alittuvat 0,5 prosenttia (10 224 eur). Suurimmat tilikohtaiset ylitykset ovat palvelujen ostoissa (18 551 eur), sillä talousarvion laatimisvaiheessa ei ollut huomioitu kevään 2022 ostopalveluna toteutettua uinninvalvontaa. Uinninvalvojan palkkamäärärahat olivat talousarvion varattuna koko vuodelle, mutta uinninvalvojan opintovapaan ajaksi uinninvalvontapalvelu tuotettiin ostopalveluna. Palkoissa tämän vuoksi määräraha-alitus oli 28 017 euroa.

Liikuntapalveluiden toiminnassa koronaviruspandemian aiheuttamat sulkutoimet kahden edellisvuoden aikana helpottuivat alkuvuodesta. Liikuntatilat saatiin avattua ilman rajoituksia ja liikunnanohjaus sekä -neuvontatyö pystyttiin siirtämään etäohjauksista läsnäohjauksiin. Pandemian vaikutukset esimerkiksi ryhmien osallistumismäärissä näkyi kevätkaudella kuitenkin edelleen. Syyskaudella tilanne normalisoitui ja esimerkiksi liikuntaneuvontaan tuli asialkalta ennätysellisen paljon.

Liikuntapaikkarakentaminen jatkui. Edellisvuonna aloitettu Tönnö-Kaitian esteetön liikuntareitti ja kaksivuotinen uimahallin uudisrakennushanke valmistuivat. Uimahalli vastaanotettiin heinäkuussa 2022 ja se avattiin käyttäjille elokuussa 2022. Uimahallin yhteydessä käyttöön otettiin myös uusi kuntosali Areenan yhteyteen ja yläkerran juoksusuora piteni täyteen 60 m mittaan. Uimahallin käyttöönotto kokonaisuudessaan vei työajallisesti liikuntapalvelujen hallinnosta puolen vuoden työaikapanoksen ja etenkin AV-, kassa- ja kunnvalvontajärjestelmien käyttöönottoissa oli alussa haasteita. Haasteet näyttäytyivät asiakkaille pääosin järjestelmien hitautena ja uimahallin toiminnot pystyttiin pitämään yhtäjaksoisesti käynnissä haasteista huolimatta. Vuoden vaihteeseen mennessä suurin osa asiakkaille näyttäytyvistä haasteista saatiin ratkaistua.

Uimahallin kävijämäärä yli kaksinkertaistui vanhan uimahallin kävijämäärään nähden syksyn aikana. Uimahallissa kävijäkeskiarvo syksyn 2022 osalta oli 5 477 käyntiä / kk, kun vanhalla uimahallilla ennen koronapandemiaa keskiarvo oli 2 779.

Liikuntapalveluihin rekrytoitiin keväällä uutta henkilöstöä: määräaikainen senioriliikuntaan painottuva liikunnanohjaaja aloitti 1.3.2022 ja kaksi uutta uinninvalvojaa aloittivat 4.7.2022. Uuden uimahallin myötä uinninvalvojen kokonaismäärä on kolme aikaisemman yhden sijaan ja aukioloajat lähes kaksinkertaiset. Uinninvalvojen tehtäväkuvaa kuuluu myös liikuntaryhmien ohjausta. Liikuntaryhmien määrää pystyttiin kasvattamaan kevään 14 ryhmästä syksyn 22 ryhmään.

Osallisuuden edistäminen

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Osallisuuden edistäminen	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintakulut	-12 260	0	-12 260	-11 421	839	6,85 %
Henkilöstökulut	-3 760	0	-3 760	-5 214	-1 454	-38,68 %
Palvelujen ostot	-1 000	0	-1 000	-1 321	-321	-32,10 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 500	0	-7 500	-1 395	6 105	81,41 %
Muut toimintakulut	0	0	0	-3 491	-3 491	0,00 %
Toimintakate	-12 260	0	-12 260	-11 421	839	6,85 %

Osallisuuden edistämisen tulosalueelle on vuoden 2022 osalta kirjautunut aluekumppanuuspöytien toiminta. Aluekumppanuuspöytien toiminta käynnistyi syyskuussa 2022 ja loppuvuoden osalta oli varattu jäsenille kokouspalkkiot sekä toimintarahaa aluekumppanuuspöytien toiminnan järjestämiseen. Osallisuuden edistäminen nähdään merkittävänä tehtävänä kunnissa, jonka vuoksi vuodelle 2023 osallisuustoimintaan on varattu henkilöstömäärärahoja ja palkattavan resurssin myötä toimintaa kehitetään vuonna 2023.

Sivistystoimiala

1. Tehtäväalueen kuvaus

Sivistysvaliokunta:

Mirva Illi-Lampio, puheenjohtaja
 Sanna Heikkinen, varapuheenjohtaja
 Arja Simola, jäsen
 Tuija Pessinen, jäsen
 Tuomo Jussila, jäsen
 Marko Suuronen, jäsen
 Vesa Teräs, jäsen
 Tuomo Vehnilä, Myrskylän edustaja
 Roosa Eerola/Tiia Soikkeli, nuorisovaltuuston edustaja

Sivistystoimiala keskittyy omassa palvelutuotannossa pääasiassa lakisääteisten palvelujen järjestämiseen sekä toimii yksityisten ja kolmannen sektorin palvelutuottajien kumppanina.

Toimiala tuottaa kuntalaisille henkistä kasvua ja palveluja varhaiskasvatukseen, koulutukseen, kirjaston ja kulttuurin sekä nuorisotyön tulosalueilla. Palvelut tuotetaan lähialueilla tai keskitetysti. Omaa palvelutuotantoa täydennetään tarvittaessa yksityisillä ostopalveluilla.

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Sivistystoimen toimintatuottojen poikkeama suhteessa talousarvioon johtuu varhaiskasvatuspalvelujen n. 77 000 euron ja kirjasto- ja kulttuuritoimen n. 63 000 euron saamatta jääneistä valtion tulista. Sekä n. 90 000 euroa arvioitua alempina kertyneistä varhaiskasvatustulista.

Toimintatuotoissa merkittävää roolia näyttelevät toimialan osalta myös saadut valtionavut ja hankkeet, joita vuonna 2022 on saatu yhteensä noin 830 000 euroa. Sivistystoimialalla on ollut vuoden 2022 aikana käynnissä 24 hanketta seudulliset ja Erasmus-hankkeet mukaan lukien. Euromääräisesti merkittävimmät hankkeet ovat valtion erityisavustukset varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen yhteensä 476 000 euroa, avustus koronapandemian vaikutusten tasaamiseen 193 000 euroa, harrastamisen Suomen mallin avustus 60 000 euroa ja etsivän nuorisotyön sekä koulunuorisotyön avustukset 120 000 euroa.

Toimintakuluissa oli palvelujen ostoissa ylitystä n. 720 000 euroa, jonka pääasiassa selittää opetuspalvelujen tulosalueen kuljetuspalveluiden ostojen, opetus- ja kulttuuripalveluiden ostojen, matkustuspalvelujen ja asiakaspalvelujen ostojen ylittyminen (n. 677 000 euroa).

Toimintakate on sivistyspalvelujen toimialueella ylittynyt n. 361 000 euroa.

Tuloslaskelma (ulkoiset ja sisäiset)

Sivistystoimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	2 913 650	0	2 913 650	2 787 570	-126 080	-4,33 %
Myyntituotot	1 440 200	0	1 440 200	1 536 561	96 361	6,69 %
Maksutuotot	621 480	0	621 480	541 314	-80 166	-12,90 %
Tuet ja avustukset	834 470	0	834 470	693 853	-140 617	-16,85 %
Muut toimintatuotot	17 500	0	17 500	15 842	-1 658	-9,47 %
Toimintakulut	-33 853 730	29 786	-33 823 944	-34 058 576	-234 632	-0,69 %
Henkilöstökulut	-19 734 120	29 786	-19 704 334	-19 686 434	17 900	0,09 %
Palvelujen ostot	-7 441 150	0	-7 441 150	-8 160 850	-719 700	-9,67 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-776 940	0	-776 940	-696 731	80 209	10,32 %
Avustukset	-780 640	0	-780 640	-706 138	74 502	9,54 %
Muut toimintakulut	-5 120 880	0	-5 120 880	-4 808 422	312 458	6,10 %
Toimintakate	-30 940 080	29 786	-30 910 294	-31 271 006	-360 712	-1,17 %

Käyttötalouden toteutumisvertailu (ulkoiset)

Sivistystoimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	2 913 650	0	2 913 650	2 787 268	-126 382	-4,34 %
Myyntituotot	1 440 200	0	1 440 200	1 536 526	96 326	6,69 %
Maksutuotot	621 480	0	621 480	541 220	-80 260	-12,91 %
Tuet ja avustukset	834 470	0	834 470	693 853	-140 617	-16,85 %
Muut toimintatuotot	17 500	0	17 500	15 670	-1 830	-10,46 %
Toimintakulut	-27 445 870	0	-27 416 084	-27 567 125	-151 041	-0,55 %
Henkilöstökulut	-19 734 120	29 786	-19 704 334	-19 686 434	17 900	0,09 %
Palvelujen ostot	-4 668 520	0	-4 668 520	-5 382 078	-713 558	-15,28 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-776 940	0	-776 940	-693 143	83 797	10,79 %
Avustukset	-780 640	0	-780 640	-706 138	74 502	9,54 %
Muut toimintakulut	-1 485 650	0	-1 485 650	-1 099 331	386 319	26,00 %
Toimintakate	-24 532 220	0	-24 502 434	-24 779 856	-277 422	-1,13 %

Käyttötalouden toteutumisvertailu (sisäiset)

Sivistystoimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	0	0	0	301	301	0,00 %
Myyntituotot	0	0	0	35	35	0,00 %
Maksutuotot	0	0	0	94	94	0,00 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	172	172	0,00 %
Toimintakulut	-6 407 860	0	-6 407 860	-6 491 451	-83 591	-1,30 %
Palvelujen ostot	-2 772 630	0	-2 772 630	-2 778 773	-6 143	-0,22 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	-3 588	-3 588	0,00 %
Muut toimintakulut	-3 635 230	0	-3 635 230	-3 709 091	-73 861	-2,03 %
Toimintakate	-6 407 860	0	-6 407 860	-6 491 150	-83 290	-1,30 %

3. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Uuteen kaupunkistrategiaan perustuva toimialatasoinen kehittämisohjelma: "Opetus- kasvatus ja kulttuuri Orimattilassa 2030", joka toimii myös tulosalueen kehittämisen lähtökohtana.	Ohjelma on valmis toteutettavaksi ja sen laadinnassa on hyödynnetty riittävästi henkilöstön, kaupunkilaisten ja sidosryhmien osallistamista.	Opetuksen ja kasvatuksen toimialalla on käynnistetty uuteen kaupunkistrategiaan pohjautuva systeminen kehittämisohjelma/-suunnitelma. Ohjelma huomioi myös ikäluokkien pienentymisestä aiheutuvat muutokset palvelutarpeissa, taloudessa, henkilöstössä ja osaamistarpeissa.	Kaupunkistrategian laadinta ja hyväksyntä viivästyi alkuperäisestä aikataulusta ja tämän vuoksi toimialan kehittämissuunnitelman laadinta on viivästynyt. Kehittämistyötä tehtiin 2022 pääasiassa palveluverkkoselvitykseen liittyen. Kehittämissuunnitelman sisältöön ja aikatauluun vaikuttaa jatkossa keskeisten kaupunkitasoisten strategisten asiakokonaisuuksien (Kiinteistöstrategia, palveluverkkoselvitys sekä Hennan kehittämissuunnitelma) valmistelun ja päätöksenteon edistyminen.	Toteutuu osittain
Varhaiskasvatuspalvelut Digisuunnitelman laatiminen varhaiskasvatukseen.	Suunnitelma on valmis toteutettavaksi ja sen laadinnassa on hyödynnetty riittävästi henkilöstön, kaupunkilaisten ja sidosryhmien osallistamista	Digisuunnitelma on valmis ja jalkautus päiväkoteihin on alkanut syksyllä 2022.	Digivastaavien verkosto, joka vastaa digisuunnitelman mukaisesta pedagogiikasta hankkeen päättymisen jälkeen, on perustettu.	Toteutuu
Varhaiskasvatuspalvelut Lasten ja huoltajien osallisuuden vahvistamista lasten havainnoinnin ja pedagogisen dokumentoinnin avulla	Huoltajien kanssa käyty vasu ja leops keskustelut	Havainnoinnit käyty läpi huoltajien kanssa vasu ja leops keskusteluissa	Lasten yksilölliset oppimissuunnitelmat on laadittu, vasu- ja leops-keskustelut huoltajien kanssa on pidetty.	Toteutuu
Opetuspalvelut Tulosaluekohtainen kehittämissuunnitelma	Ohjelma on valmis toteutettavaksi ja sen laadinnassa on hyödynnetty riittävästi henkilöstön, kaupunkilaisten ja sidosryhmien osallistamista	Tulosaluekohtainen kehittämisohjelma on valmis toteutettavaksi suunnittelukaudella	Vuoden 2023 aikana toteutetaan opetuspalveluihin sekä niiden laatuun ja kehittämiseen tähtäävä osallistava ja fasilitoitu verkkoprosessi, joka kohdennetaan kaikille kaupungin huoltajille, oppilaille ja opetus-/kasvatushenkilöstölle. Sen tavoitteena on luoda opetuspalvelut Orimattilassa 2030 visio, joka toimii mm. tulevan kehittämissuunnitelman pohjana. Lopullisen kehittämissuunnitelman sisältöön ja aikatauluun vaikuttaa keskeisten kaupunkitasoisten strategisten asiakokonaisuuksien (Kiinteistöstrategia, palveluverkkoselvitys sekä Hennan kehittämissuunnitelma) valmistelun ja päätöksenteon edistyminen.	Ei toteudu

Toiminnallinen ta- voite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Opetuspalvelut Vuonna 2021 hyväksytyn oppimisen tuen suunnitelman toimeenpano		Koulupoikutasoiset järjestelyt toteutettu suunnitelman mukaisesti	Oppimisen tuen suunnitelma on toimenpidevaiheessa ja etenee asetettujen toimenpiteiden ja tavoitteiden mukaisesti. Luokkamuotoisen erityisopetuksen uudelleenjärjestelyt ovat toteutuneet ja vakinaistuneet. Koulupudokkuuden ehkäisemistyön kehittämisessä hyödynnettiin alueellista SKY-hanketta. Paikalliseen opetussuunnitelmaan valmistettavaa hyvinvointikonaisuutta on pilotoitu vuoden aikana kolmella koululla. Oppivelvollisuuden ohjaus- ja valvontatoiminta käynnistettiin lain vaatimalla tavalla. Henkilöstön täydennyskoulutusta painotettiin mielen-terveys- ja hyvinvointiosaamisen lisäämiseksi.	Toteutuu
Nuorisopalvelut Tulosaluekohtainen kehittämissuunnitelma	Ohjelma on valmis toteutettavaksi ja sen laadinnassa on hyödynnetty riittävästi henkilöstön, kaupunkilaisten ja sidosryhmien osallistamista	Tulosaluekohtainen kehittämisohjelma on valmis toteutettavaksi suunnittelu-kaudella	Kehittämissuunnitelma on aloitettu suunnitelman mukaisesti tekemään joulukuun puolella välissä. Henkilöstöä on valjastettu tähän työhön, yhteisellä hetkellä. Yhteisessä hetkessä tehtiin pienryhmätoiminnan kautta meille pohjaa kehittämissuunnitelmaan.	Toteutuu osittain
Nuorisopalvelut Nuorisokahvila keskustaan	Nuorisokahvilan toiminnan tavoitteet täsmennetty ja vaikuttavuutta arvioitu. Nuoria on osallistettu esim. Webropol-kyselyn avulla valmisteluun.	Nuorisokahvilaa koskeva suunnittelu- ja valmistelutyö on valmis vuoden 2022 aikana ja toiminta voidaan käynnistää 2023	Vuoden 2022 loppuun mennessä oli selvitetty Orimattilasta eri tiloja, jotka olisivat soveltuvia nuorisokahvila projektin. Joulukuun loppupuolella onkin löydetty tila, jonka työstämistä ja tilasuunnittelua jatketaan alkuvuodesta 2023.	Toteutuu osittain
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut Tulosaluekohtainen kehittämissuunnitelma / Kulttuuri- ja kulttuurihyvinvointiohjelma	Ohjelma on valmis toteutettavaksi ja sen laadinnassa on hyödynnetty riittävästi henkilöstön, kaupunkilaisten ja sidosryhmien osallistamista	Orimattilalla on oma kulttuuri- ja kulttuurihyvinvointiohjelma (sis. myös museopalveluiden kehittämisohjelman)	Kulttuuri- ja kulttuurihyvinvointiohjelma 2023–2028 sekä taidemuseon kehittämisohjelma 2022–2030 on hyväksytty sivistysvaliokunnassa 23.8.2022. Kirjaston, kotiseutumuseon ja kotiseutuarkiston kokoelmapolitiikat (kehittämisohjelmat) on hyväksytty aiemmin.	Toteutuu
Kirjastopalvelut Orimattilan omien +65-kirjastopalveluiden kehittäminen	Suunnitelma on valmis	Kirjastolla on oma suunnitelma yli 65-vuotiaiden kirjastopalveluiden kehittämisestä	65+ -kirjastopalveluiden loppuraportti on hyväksytty sivistysvaliokunnassa 23.8.2022. Raportin suosittelemia toimenpiteitä on tehty talousarvion ja henkilöstöresurssien puitteissa.	Toteutuu

Henkilötyövuodet

Henkilötyövuodet	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Hallinto	6	4	6	3,8
Opetuspalvelut	230,3	231	222	221
Kulttuuripalvelut	1,5	0,2	0,2	0,16
Museopalvelut		1,5	2	1,93
Kirjastopalvelut	8	7,8	7,8	7,56
Nuorisopalvelut	6	8	4,5	6,4
Varhaiskasvatuspalvelut	150,24	144	149,3	149,5
Toimiala yht.	402,04	396,5	391,8	390,4

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Lapsia kunnallisten varhaiskasvatuspalvelujen ja esiopetuksen piirissä lkm.	597	608	603	551
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	145	150	160	152
Perusopetuksen kustannukset € / oppilas	10 156	10 294	10 895	10 478
Perusopetuksen oppilasmäärä	1 803	1 798	1 774	1774
Lukiokoulutuksen kustannukset € / oppilas	9 164	10 557	9 375	10 880
Luklokoulutuksen opiskelijamäärän keskiarvo	173,5	195	196	195
Opetuskiinteistöt	10	10	10	10
Pääkirjaston ja kirjastoauton käyntikerrat	51 337	54 272	77 000	60 935
Kokonaislainaus	175 991	203 527	200 000	197 940
Kävijät nuorisopalvelujen tapahtumissa	2 460	5 200	4 000	7069
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	149	147	120	141
Taidemuseon kävijämäärä	1 981	3 134	3 000	4078
Kulttuuripalveluiden järjestämät tapahtumat (uusi)		135	10	110
Vellamo-opiston orimattilaiset opiskelijat	2 438	1 138	1 500	1 198
Avoin päiväkotikimppu kävijät	1 950	3 395	3 000	3478

Hallinto

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Hallinto	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintakulut	-467 630	29 786	-437 844	-448 763	-10 919	-2,49 %
Henkilöstökulut	-329 670	29 786	-299 884	-312 299	-12 415	-4,14 %
Palvelujen ostot	-65 600	0	-65 600	-69 115	-3 515	-5,36 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 030	0	-8 030	-5 998	2 032	25,30 %
Muut toimintakulut	-64 330	0	-64 330	-61 351	2 979	4,63 %
Toimintakate	-467 630	29 786	-437 844	-448 763	-10 919	-2,49 %

Sivistystoimen hallinnon talouden toteutumisessa ei ollut esille nostettavia poikkeamia.

Varhaiskasvatuspalvelut

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Varhaiskasvatuspalvelut	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	877 550	0	877 550	752 094	-125 456	-14,30 %
Myyntituotot	38 200	0	38 200	78 915	40 715	106,58 %
Maksutuotot	586 880	0	586 880	496 581	-90 299	-15,39 %
Tuet ja avustukset	252 470	0	252 470	175 167	-77 303	-30,62 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	1 431	1 431	0,00 %
Toimintakulut	-10 300 920	0	-10 300 920	-10 653 221	-352 301	-3,42 %
Henkilöstökulut	-6 153 710	0	-6 153 710	-6 406 806	-253 096	-4,11 %
Palvelujen ostot	-2 647 400	0	-2 647 400	-2 645 350	2 050	0,08 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-89 040	0	-89 040	-85 734	3 306	3,71 %
Avustukset	-745 540	0	-745 540	-670 538	75 002	10,06 %
Muut toimintakulut	-665 230	0	-665 230	-844 793	-179 563	-26,99 %
Toimintakate	-9 423 370	0	-9 423 370	-9 901 127	-477 757	-5,07 %

Varhaiskasvatuspalveluiden maksutuotot toteutuivat n. 90 000 euroa alemplina johtuen arvioitua pienemmistä varhaiskasvatusmaksukertymistä. Tuissa ja avustuksissa kertymä oli n. 77 000 euroa arvioitua alempi johtuen pienemmistä valtionavustuksista. Myyntituottoja kertyi noin 40 000 euroa arvioitua enemmän johtuen muiden kuntien maksamista kuntakorvauksista. Yhteensä varhaiskasvatuksen toimintatuottojen kertymä jäi n. 125 000 euroa eli 14,3 % talousarviosta.

Varhaiskasvatuksen toimintakulujen ylitys selittyy henkilöstökulujen n. 253 000 euron ylityksellä, joka johtuu sairauspoissaoloista. Lisäksi muissa toimintakuluissa on ylitystä n. 180 000 euroa, joka johtuu pääasiassa sisäisistä vuokrista.

Opetuspalvelut

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Opetuspalvelut	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	1 849 600	0	1 849 600	1 895 812	46 212	2,50 %
Myyntituotot	1 400 000	0	1 400 000	1 455 396	55 396	3,96 %
Maksutuotot	21 600	0	21 600	21 683	83	0,38 %
Tuet ja avustukset	427 000	0	427 000	417 345	-9 655	-2,26 %
Muut toimintatuotot	1 000	0	1 000	1 388	388	38,75 %
Toimintakulut	-21 399 250	0	-21 399 250	-21 205 146	194 104	0,91 %
Henkilöstökulut	-12 405 500	0	-12 405 500	-12 148 729	256 771	2,07 %
Palvelujen ostot	-4 478 630	0	-4 478 630	-5 155 226	-676 596	-15,11 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-528 380	0	-528 380	-446 123	82 257	15,57 %
Muut toimintakulut	-3 986 740	0	-3 986 740	-3 455 067	531 673	13,34 %
Toimintakate	-19 549 650	0	-19 549 650	-19 309 334	240 316	1,23 %

Opetuspalveluiden toimintatuotot ovat toteutuneet lähes talousarvion mukaisina, n. 46 000 euron ylityksen selittää osaltaan myyntituottoihin kirjatut multa kunnilta saadut kuntakorvaukset.

Toimintakulut yhteensä ovat alittaneet talousarvion n. 194 000 euroa. Henkilöstökuluissa on tullut säästöä n. 257 000 euroa ja muissa toimintakuluissa n. 532 000 euroa sisäisistä vuokrista. Ylitystä on palvelujen ostoissa n. 677 000 euroa. Ylityksen selittää pääasiassa kuljetuspalveluiden ostojen, opetus- ja kulttuuripalveluiden ostojen, matkustuspalvelujen ja asiakaspalvelujen ostojen ylittyminen.

Aikuiskoulutus

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Aikuiskoulutus	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintakulut	-202 680	0	-202 680	-184 415	18 265	9,01 %
Henkilöstökulut	-26 800	0	-26 800	-24 291	2 509	9,36 %
Palvelujen ostot	-71 820	0	-71 820	-64 761	7 059	9,83 %
Muut toimintakulut	-104 060	0	-104 060	-95 363	8 697	8,36 %
Toimintakate	-202 680	0	-202 680	-184 415	18 265	9,01 %

Aikuiskoulutus -tulosalue sisältää sopimuksen mukaisen palvelujen oston Wellamo-opistolta ja tilojen sisäiset vuokrat. Toimintakulujen toteutumassa on n. 18 000 euron alitus suhteessa talousarviossa arvioituihin menoihin.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	Aikup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	126 500	0	126 500	64 624	-61 876	-48,91 %
Myyntituotot	2 000	0	2 000	2 249	249	12,45 %
Maksutuotot	8 000	0	8 000	13 960	5 960	74,50 %
Tuet ja avustukset	100 000	0	100 000	36 613	-63 387	-63,39 %
Muut toimintatuotot	16 500	0	16 500	11 802	-4 698	-28,48 %
Toimintakulut	-1 077 310	0	-1 077 310	-1 108 882	-31 572	-2,93 %
Henkilöstökulut	-519 420	0	-519 420	-511 096	8 324	1,60 %
Palvelujen ostot	-138 500	0	-138 500	-169 858	-31 358	-22,64 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-141 400	0	-141 400	-144 041	-2 641	-1,87 %
Avustukset	-18 000	0	-18 000	-18 500	-500	-2,78 %
Muut toimintakulut	-259 990	0	-259 990	-265 387	-5 397	-2,08 %
Toimintakate	-950 810	0	-950 810	-1 044 259	-93 449	-9,83 %

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintatuottojen talousarvio poikkeaa suunnitellusta n. 61 900 euroa eli 48,9 %. Poikkeama johtuu saamatta jääneistä valtion projektituotoista. Toimintakuluissa on vähäistä poikkeamaa talousarvioon nähden eli n. 31 600 euroa ylitystä. Ylitys tulee palvelujen ostojen ylityksistä ict- ja atk-palveluissa ja muissa asiantuntipalveluissa.

Nuorisotoimi

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Nuorisotoimi	TA-muutokset		TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
	Alkup. TA	set				
Toimintatuotot	60 000	0	60 000	75 040	15 040	25,07 %
Maksutuotot	5 000	0	5 000	9 090	4 090	81,80 %
Tuet ja avustukset	55 000	0	55 000	64 727	9 727	17,69 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	1 223	1 223	0,00 %
Toimintakulut	-405 940	0	-405 940	-458 149	-52 209	-12,86 %
Henkilöstökulut	-299 020	0	-299 020	-283 214	15 806	5,29 %
Palvelujen ostot	-39 200	0	-39 200	-56 540	-17 340	-44,24 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 090	0	-10 090	-14 834	-4 744	-47,02 %
Avustukset	-17 100	0	-17 100	-17 100	0	0,00 %
Muut toimintakulut	-40 530	0	-40 530	-86 461	-45 931	-113,32 %
Toimintakate	-345 940	0	-345 940	-383 109	-37 169	-10,74 %

Nuorisotoimen toimintatuotot ylittivät talousarvion n. 15 000 euroa eli 25,1 %. Ylitys johtui enimmäkseen arvioitujen projektituottojen määrän ylittymisestä ja retki- ja tapahtumatuottojen määrän ylittymisestä.

Toimintakulut ylittivät talousarvion n. 52 200 euroa eli 12,7 %. Talousarvion ylittyminen johtui muiden toimintakulujen ylittymisestä n. 45 900 euroa sisäisten vuokrien kirjausvirheestä nuorisotilojen muuttoon liittyen sekä muuton myötä tehtyjen pakollisten materiaalihankintojen vuoksi n. 4 700 euroa. Palvelujen ostot ylittivät opetus- ja kulttuuripalvelujen ja matkustuspalvelujen ylittymisen vuoksi.

Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala

1. Tehtäväalueen kuvaus

Kaupunkikehitys- ja tekninen valiokunta:

Tero Rönkkö, puheenjohtaja
 Antti Tuomala, varapuheenjohtaja
 Arja Simola, jäsen
 Sari Eiranen, jäsen
 Ari Anttila, jäsen
 Jukka Mölsä, jäsen
 Sini Vilja, jäsen
 Tiia Soikkeli/Silja Majuri, nuorisovaltuuston edustaja

Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala jakautuu viiteen tulosalueeseen; kaupunkikehitys- ja maankäyttöpalvelut, yhdyskuntateknikka, tilapalvelu, lupa- ja valvontapalvelut sekä vesilaitos.

Kaupunkikehitys- ja maankäyttöpalveluihin kuuluvat teknisen hallinto, kaavoitus, mitta- ja karttapalvelut sekä maaomaisuuden hallinto. Yhdyskuntateknikkaan kuuluvat liikennealueet, yksityistiet, katuvalaistus, sillat, matonpesupaikat, tori, puistot ja leikkipaikat, soranottoalueet, maankaatopaikat, lumenkaatopaikka, maa- ja metsäalueet ja hulevesijärjestelmät. Tilapalveluun kuuluvat tilapalvelun hallinto, rakennuttaminen, kiinteistönhoito, kiinteistöjen kunnossapito, käyttäjäpalvelut, toimitilojen saneeraus ja sisäilma-asiat. Lupa- ja valvontapalvelut vastaavat rakennusvalvonnan ja ympäristösuojelun tehtävistä.

Vesilaitos vastaa vesihuollon järjestämisestä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella. Vesilaitos huolehtii veden hankinnasta ja jakelusta, syntyneiden jätevesien vastaanottamisesta ja puhdistuksesta sekä vesi- ja viemäriverkoston ylläpidosta. Vesilaitos toimii taseyksikkönä.

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Tuloslaskelma (ulkoiset ja sisäiset)

Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	11 309 205	-39 000	11 270 205	11 685 505	415 300	3,68 %
Myyntituotot	3 164 190	-39 000	3 125 190	3 139 679	14 489	0,46 %
Maksutuotot	16 000	0	16 000	18 920	2 920	18,25 %
Tuet ja avustukset	14 000	0	14 000	10 843	-3 157	-22,55 %
Muut toimintatuotot	8 115 015	0	8 115 015	8 516 064	401 048	4,94 %
Toimintakulut	-9 925 480	-1 173 500	-11 098 980	-10 132 155	966 825	8,71 %
Henkilöstökulut	-2 019 280	0	-2 019 280	-1 863 652	155 628	7,71 %
Palvelujen ostot	-4 012 200	-407 000	-4 419 200	-3 789 730	629 470	14,24 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 135 300	-766 500	-2 901 800	-2 754 119	147 681	5,09 %
Avustukset	-154 720	0	-154 720	-154 720	0	0,00 %
Muut toimintakulut	-1 603 980	0	-1 603 980	-1 569 934	34 046	2,12 %
Toimintakate	1 383 725	-1 212 500	171 225	1 553 349	1 382 124	807,20 %

Käyttötalouden toteutumisvertailu (ulkoiset)

Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	5 124 665	-39 000	5 085 665	5 358 859	273 194	5,37 %
Myyntituotot	2 963 600	-39 000	2 924 600	2 870 760	-53 840	-1,84 %
Maksutuotot	16 000	0	16 000	18 220	2 220	13,87 %
Tuet ja avustukset	14 000	0	14 000	10 843	-3 157	-22,55 %
Muut toimintatuotot	2 131 065	0	2 131 065	2 459 036	327 971	15,39 %
Toimintakulut	-9 409 000	-1 173 500	-10 582 500	-9 545 673	1 036 827	9,80 %
Henkilöstökulut	-2 019 280	0	-2 019 280	-1 863 652	155 628	7,71 %
Palvelujen ostot	-3 860 050	-407 000	-4 267 050	-3 595 450	671 600	15,74 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 092 450	-766 500	-2 858 950	-2 683 933	175 017	6,12 %
Avustukset	-154 720	0	-154 720	-154 720	0	0,00 %
Muut toimintakulut	-1 282 500	0	-1 282 500	-1 247 918	34 582	2,70 %
Toimintakate	-4 284 335	-1 212 500	-5 496 835	-4 186 814	1 310 021	23,83 %

Käyttötalouden toteutumisvertailu (sisäiset)

Kaupunkikehitys- ja tekninen toimiala	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	6 184 540	0	6 184 540	6 326 646	142 106	2,30 %
Myyntituotot	200 590	0	200 590	268 919	68 329	34,06 %
Maksutuotot	0	0	0	700	700	0,00 %
Muut toimintatuotot	5 983 950	0	5 983 950	6 057 027	73 077	1,22 %
Toimintakulut	-516 480	0	-516 480	-586 482	-70 002	-13,55 %
Palvelujen ostot	-152 150	0	-152 150	-194 280	-42 130	-27,69 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 850	0	-42 850	-70 186	-27 336	-63,80 %
Muut toimintakulut	-321 480	0	-321 480	-322 016	-536	-0,17 %
Toimintakate	5 668 060	0	5 668 060	5 740 164	72 104	1,27 %

Käyttötalouden ulkoiset toimintatuotot ylittivät n. 270 000 euroa, mikä johtuu suurelta osin tilapalvelun vanhan pelastusaseman myynnistä (310 000 eur). Vesilaitoksen ulkoiset toimintatuotot ylittivät n. 47 000 euroa ja tilapalvelun muut myyntituotot n. 43 000 euroa, mutta yhdyskuntatekniikan alittui n. 126 000 euroa, mikä johtui maankaatopaikan tulojen laskusta (talousarvio tehty huippuvuosien perusteella).

Ulkoiset toimintakulut alittuivat muutettuun talousarvioon nähden noin 1,0 miljoonaa euroa, mikä johtuu siitä, että kaikki loppuvuoden kustannukset eivät toteutuneet arvioidusti. Henkilöstökustannukset alittuivat n. 196 000 euroa, mikä johtui henkilöstömuutoksista ja osittaisesta vajauksesta. Palvelujen ostot alittuivat kokonaisuudessaan n. 670 000 euroa, mikä johtuu siitä, että vesilaitoksen vesijohtovuodon korjauksien kustannukset eivät toteutuneet arvioidusti (n. 220 000 eur), liikennealueiden, puistojen ja leikkipaikkojen ja maankaatopaikkojen ja tilapalvelun rakentamiskustannusten alittumisesta (n.520 000 eur), kaavoituksen ja tilapalvelun asiantuntijapalvelukustannusten alittumisesta (n. 120 000 eur), mutta joidenkin tilien ylittymisestä; kiinteistöjen ylläpito ja huolto (n. 117 000 eur) ja teiden, katuojen ja ulkoalueiden puhtaanapito (n. 50 000 eur). Aineet, tarvikkeet ja tavarat-ryhmä alittui n. 175 000 euroa, koska syksyllä arvioidut energiakustannusten nousut olivatkin pienemmät (n. 144 000 eur) ja muut toimintakulut n. 35 000 euroa.

Sisäiset toimintatuotot ylittivät n. 142 000 euroa, mikä selittyi vesilaitoksen myyntituoton kasvulla (n. 54 000 eur), tilapalvelun vuokratulon kasvulla (n. 73 000 eur) ja sisäisillä maankaatopaikan tuloilla, mikä oli budjetoitu ulkoiseksi tuloksi (n. 15 000 eur). Sisäisten toimintakulujen ylitys 70 000 euroa, johtuu veden ja jäteveden kuluksen lisääntymisestä (n. 54 000 eur) ja maankaatopaikan budjetoimattomista maksuista (n. 15 000 eur).

Yhteensä ulkoiset ja sisäiset toimintatuotot ylittivät n. 415 000 eurolla ja toimintakulut alittuivat n. 967 000 eurolla ja näin toimintakate muodostui n. 1,38 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmaksi. Toimintakate oli muutettua talousarviota parempi kaikilla talosalueilla.

Toiminnan toteutuminen

Toimialalla vuosi oli investointien osalta vilkas. Varsinkin talonrakennuksessa toteutettiin sekä peruskorjaus- että uudisrakennushankkeita. Tilapalvelun kohteista Yhteiskoulun 1. vaihe (Erkko-rakennus) eteni suunnitellusti ja valmistumisajankohdan ennakoidaan aikaistuvan alkuvuoteen 2023. Muutostyöt kohdentuivat pääosin rakennuksen yhteiskoulun käytössä oleviin tiloihin. Uuden yhteiskoulun rakentaminen sekä vanhan liikunta- ja uimahallin purku työ käynnistyi. Näiden lisäksi uusi pelastusasema sekä uimahalli valmistuivat. Yhdyskuntatekniikassa toteutettiin Luhtkylän kevyen liikenteen silta siten, että se saadaan tilapäiseen käyttöön alkuvuodesta 2023, viimeistelytyöt toteutetaan kevään aikana. Lisäksi toteutettiin Pasinan alueen katusaneeraus (I. vaihe) ja Virenojan omakotitaloalueen rakentaminen. Myös koirapulsto valmistui ja avajaisia vietettiin syyskuussa 2022. Vuoden aikana tehtiin myös päällysteiden ja katuralaistuksen sekä leikkipaikkojen uusimisia. Investointihankkeiden kokonaismäärärahassa ei ollut määrärahaylitystä. Vanha paloasema myytiin paikalliselle yrittäjälle ja uuden pelastusaseman myynti Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle valmisteltiin siten, että kauppa toteutuu alkuvuodesta 2023. Lisäksi kaupunkikehitys- ja tekniseä toimialalla valmistui kiinteistöstrategia ja rakennusten salutus sekä kiinteistötoimen organisaatiouudistus, myös maapolittisen ohjelman uudistus saatiin valmiiksi. Orimattilan kaupungille myönnettiin myös palkinto Päijät-Hämeen yritysystävällisimmistä teosta vuonna 2022, hanke koski kaavamuutosta Sampolan yritysalueella.

Kuivannon kylän länsipuolelle tehtiin konsulttityönä ABO Wind Oy:n maksama osayleiskaavaaluonnos. Asemakaavamuutoksia valmistui Orimattilan keskustaan ja Hennaan. Merkittävin oli Prismän kaavamuutos, mutta valtuuston päätöksestä tehdyt valitukset ovat yhä hallinto-oikeuden käsittelyssä.

Ympäristönsuojelussa toteutettiin esiselvitys Porvoonjoen vaellusesteiden poistamiseksi Orimattilassa. Orimattilan kaupunki allekirjoitti myös ensimmäiset ilmastokumppanuussopimukset paikallisten yritysten kanssa.

Vesilaitoksella verkostojen osalta pääpaino oli verkkotiedon nykytason selvittämisessä. Vesijohtoverkoston kehittämisen ja vuotojen seurannan avuksi laadittiin päävesijohto- ja mittausalue suunnitelma ja otettiin käyttöön vedenkulutuksen seurantajärjestelmä. Viemäripuolen vuotovesimittauksia ja etäluettavien mittareiden asennuksia ei saatu toteutettua suunnitellusti. Vedenjakelussa keskityttiin ylävesisäiliön hygienia ja työturvallisuusasioihin. Jätevedenpuhdistamolla optimoitiin prosessimittauksia ja ilmastusta.

3. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vakuustotason toiminnallisista tavoitteista toteutui 6 kpl ja osin toteutui 4 kpl. Valiokuntatason tavoitteista toteutui 5 kpl ja osin toteutui 1 kpl.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupunkikehitys- ja maankäyttö Omakotitonttivarannon ja yritystonttivarannon monipuolisuus ja riittävyys	<ul style="list-style-type: none"> - Yritystonttien pinta-ala hehtaareina/vuosi - Kyselyn toteuttaminen (kyllä/ei) Uusi työpaikkarakentamisalue k-m2/vuosi - Tonttivaranto tonttien lkm/vuosi 	<ul style="list-style-type: none"> - Uutta työpaikkarakentamista kaavoitetaan 21 000 k-m2 - Olemassa olevaa tonttivarantoa on 90 tonttia. - Olemassa olevaa yritystonttivarantoa on n. 10 hehtaaria - Kysely /selvitys tontin ostajien tyytyväisyydestä tonttimyyntiin 	<p>Olemassa olevaa tonttivarantoa on yli 90 tonttia</p> <p>Asemakaavoitettua yritystonttivarantoa on yli 17 ha</p> <p>Päijät-Hämeen yritysystävällisimmän työn palkinto yritysalueen kaavamuutoksesta.</p>	<p>Toteutuu</p>
Kaupunkikehitys- ja maankäyttö Maanhankinnan toteuttaminen ennakoitavasti huomioiden kaupunkikehitystarpeet	Tarvittavien maa-alueiden määrittäminen vuositason	Laaditaan vuositason suunnitelma maanhankinnan toteuttamiseksi tietyillä alueilla kaavoituksen ja aluekehittämisen edistämiseksi. Suunnitelmassa määritetään ne alueet, joista maanhankintaa on tehtävä ensisijaisesti.	Suunnitelma on valmis	<p>Toteutuu</p>
Ulkosen viestinnän vahvistaminen koko toimialalla	Valmistuminen	<p>Viestitään toimialan asioista suunnitelmallisesti, aktiivisesti ja osaavasti.</p> <p>- tulosaluekohtaiset viestintäohjeet otetaan käyttöön vuoden loppuun mennessä</p>	<p>Johtoryhmässä käsiteltyistä asioista tiedotetaan toimialan henkilöstölle kuukausittain.</p> <p>Koko toimialan henkilöstöä informoidaan ajankohtaisista asioista kaksi kertaa vuodessa.</p> <p>Valiokunnan jäseniä informoidaan ajankohtaisista asioista aina kokousten yhteydessä.</p> <p>Kuukausittain pidetään henkilöstölle kaava- ja investointihankkeiden esittely.</p> <p>Valtuuston jäseniä informoidaan positiivisista asioista kokousten yhteydessä.</p> <p>Paikallislehden kanssa tehdään yhteistyötä ajankohtaisten ja positiivisten asioiden esille nostamisesta.</p> <p>Tulosalueiden viestintäohjeistus tullaan liittämään osaksi kaupunkitasoista viestintäohjeistusta, valmistelu tapahtuu hallinnon viestintäyksikön toimesta.</p>	<p>Toteutuu</p>

Toiminnallinen tavoite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupunkikehitys- ja maankäyttö Kaupungin viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden lisääminen 1) Sampolan osayleiskaavan mahdollistaa pientaloalueen laajentamisen Aleksinpuiston takaosaan sekä uuden työpaikka-alueen suunnittelemisen Lahdentien varteen ja Sampolan työpaikka-alueen laajentamisen. 2) Keskustan kehittämisellä	Hyväksymisaikataulu	Sampolan osayleiskaava hyväksytään vuoden loppuun mennessä valtuustossa. Keskustan kehittäminen valmistuu vuoden loppuun mennessä.	Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitetty	Toteutuu osittain
Yhdyskuntatekniikka Metsästrategian hyväksyminen osana ilmastomuutoksen torjuntaa.	Valmistumisaikataulu	Strategian laadinta ja hyväksyntä vuoden 2022 aikana	Strategia on valmis ja päätöksenteko tapahtuu vuoden 2023 keväällä.	Toteutuu
Tilapalvelu Kaupungin toimitilalomituksen määrittäminen ja rakennusten korjausvelan hallinta	Valmistumisaikataulu	Kaupungin toimitilojen kiinteistöstrategian valmistuminen ja sen pohjalta toimintasuunnitelman laatiminen	Kiinteistöstrategia ja rakennusten salkutus hyväksytty valtuustossa kesäkuussa 2022. Rakennusten korjausvelka on määritelty.	Toteutuu

Henkilötyövuodet

Henkilötyövuodet	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kaupunkikehitys- ja maankäyttö	8,9	8,85	9,6	9,6
Yhdyskuntatekniikan palvelut	3,5	4,6	3,1	3
Tilapalvelu	13,5	13,4	13,8	9,9
Vesilaitos	10	10	10	10
Toimiala yht.	35,9	36,85	36,5	32,5

Yhdyskuntatekniikka

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Yhdyskuntatekniikka	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	396 500	-39 000	357 500	246 233	-111 267	-31,12 %
Myyntituotot	273 500	-39 000	234 500	116 219	-118 281	-50,44 %
Maksutuotot	2 000	0	2 000	4 896	2 896	144,81 %
Muut toimintatuotot	121 000	0	121 000	125 118	4 118	3,40 %
Toimintakulut	-1 649 380	-40 000	-1 689 380	-1 464 158	225 222	13,33 %
Henkilöstökulut	-162 210	0	-162 210	-195 339	-33 129	-20,42 %
Palvelujen ostot	-1 223 050	-20 000	-1 243 050	-976 153	266 897	21,47 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-98 100	-20 000	-118 100	-132 496	-14 396	-12,19 %
Avustukset	-154 720	0	-154 720	-154 720	0	0,00 %
Muut toimintakulut	-11 300	0	-11 300	-5 449	5 851	51,77 %
Toimintakate	-1 252 880	-79 000	-1 331 880	-1 217 925	113 955	8,56 %

Yhdyskuntatekniikan myyntituotot alittivat muunnetun talousarvion n. 111 000 euroa, mikä johtui maankaatopalkan kuormien vähentymisestä aikaisempiin vuosiin nähden. Toimintakulut alittuivat n. 225 000 euroa, mikä johtui liikennealueiden rakentamiskustannusten alittumisesta (83 620 eur), puistojen ja leikkipaikkojen rakentamiskustannusten alittumisesta (97 675 eur) ja maankaatopaikkojen rakentamiskustannusten alittumisesta (56 910 eur). Toimintakate oli n. 290 000 parempi kuin vuonna 2021.

Pennalassa Pasinanraitin alueella aloitettiin koivivuotinen katujen- ja vesihuollon saneeraus. Veteraanitien varrelle rakennettiin uutta jalankulku- ja pyöräilyväylää sekä valaistusta ja Orivillentie rakennettiin asemakaavan mukaiseksi kaduksi. Selkeä liikenneturvallisuuden parantamisen rakentamiskohde oli Peltolan päiväkodin kohdalle Viljamaantien ja Niittytien varteen tehty uusi jalankulku- ja pyöräilyväylä.

Virenojalle rakennettiin uusi Ritvanpellon asuinalue, josta valmistui myyntiin 22 omakotitonttia. Hennan Länsirinteen alueelle rakennettiin Timjamikuja, Neilikkuja sekä jalankulku- ja pyöräilyraitti Sahrarikadulta Henna bulevardille. Hennan omakotitonttitarjontaa on rakentamisen myötä mahdollista laajentaa 16 uudella tontilla.

Katuvalaistusta saneerattiin ja uutta rakennettiin mm. Heinämaalla, Marjametsänkaaren alueella ja leikkikentillä, lisäksi elohopeavalaisimia vaihdettiin led-valaisimiin. Katuvalokeskuksiin asennettiin C2SmartLight valaistuksenohjausjärjestelmä.

Luhtikyläntien kevyen liikenteen silta uusittiin betonisella sillalla. Siltan rakentamiseen saatiin Traficomilta valtionavustusta. Tieliikennelain mukaisia liikennemerkkimuutoksia tehtiin Latolantien ja Linnustontien alueella. Olemassa olevia katuja päällystettiin mm. seuraavasti Suksitie, Linnustontie, Pikkuketunkuja, Pajatie, Villinrannantie, Hiirihaukankuja ja Peltopyynnkuja.

Orimattilan keskustaan, Peltolan alueelle rakennettiin Orimattilan ensimmäinen koirapuisto, jossa avajaisia vietettiin syyskuun lopussa. Jokipuiston leikkikentälle hankittiin uusia leikkivälineitä ja uusittiin valaistusta. Vastauksena aiempien vuosien aloitteeseen Pennalan teollisuusalueelle, Lahdentien varteen perustettiin maisemapelto.

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kunnossapidettävät kaavatiet ja kevyen liikenteen väylät (km)	164	168	166	170 km
Metsät (ha)	497	500	500	504 ha
Maankaatopaikkojen kuormat yht. lkm. (n. 50 190 t)	3346	1911	7200 (108 000 t)	1528 kuormaa =26857 t
Katuvalaistus (energiakulutus) KWH	1 425 841 kWh	722 040 (muutos tilastointitavassa)	1 350 000 kWh	722040 kWh
Katuvalojen määrä	2 042	2077	2 082	2090 kpl
Uusien hankittujen leikkivälineiden määrä (lkm.)	15	22	14	10 kpl
Kunnostettujen viheralueiden määrä, kpl	3	5	3	4

Kaupunkikehitys- ja maankäyttö

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Kaupunkikehitys- ja maankäyttö	TA-muutokset		TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
	Aikup. TA	set				
Toimintatuotot	37 000	0	37 000	37 136	136	0,37 %
Myyntituotot	23 000	0	23 000	17 664	-5 336	-23,20 %
Maksutuotot	14 000	0	14 000	14 024	24	0,17 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	5 367	5 367	0,00 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	81	81	0,00 %
Toimintakulut	-914 000	0	-914 000	-806 181	107 819	11,80 %
Henkilöstökulut	-588 700	0	-588 700	-558 561	30 139	5,12 %
Palvelujen ostot	-239 600	0	-239 600	-171 425	68 175	28,45 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 200	0	-14 200	-7 028	7 172	50,51 %
Muut toimintakulut	-71 500	0	-71 500	-69 167	2 333	3,26 %
Toimintakate	-877 000	0	-877 000	-769 045	107 955	12,31 %

Kaupunkikehityksen- ja maankäytön toimintatuotot olivat pääosin talousarvion mukaiset.

Toimintakulut alittuivat n. 108 000 euroa, mikä johtui henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen alittumisesta talousarvioon nähden. Henkilöstökulun alitus johtuu alkuvuoden henkilöstövajauksesta teknisessä hallinnossa ja kaavoituksessa. Palvelujen ostot alittuivat lähinnä kaavoituksen käyttämissä asiantuntijapalveluissa (67 285 eur). Edellisvuoteen nähden sekä toimintatulot että -kulut vähän pienensivät ja toimintakate oli n. 59 000 euroa parempi.

Kaavoitus

Kaupungin kaavoitus koostuu kaavoituspäälliköstä ja -insinööristä. Vuonna 2022 saatiin vahvistukseksi kaava- ja paikkatietoasiantuntija, jonka työpanos jakaantuu kaavoituksen ja maankäyttöpalveluiden kesken. Sampolan osayleiskaavatyön vanha osallistumis- ja arviointisuunnitelma vuodelta 2013 päivitettiin. Kuivannon kylän länsipuolelle tehtiin konsulttityönä ABO Wind Oy:n maksama osayleiskaavaluonnos, joka oli nähtävillä loppuvuodesta. Asemakaavamuutoksia valmistui Orimattilan keskustaan ja Hennaan. Merkittävin oli Prismen kaavamuutos, mutta valtuuston päätöksestä tehty valitukset ovat yhä hallinto-oikeuden käsittelyssä. Kaavoituspäällikkö teki seitsemän suunnittelutarveratkaisua ja yhden poikkeamispäätöksen. Kaavoitusinsinööri vastaa katujen ja teiden nimistöasioista. Kaavoituspäällikkö on nimetty useaan seudulliseen työryhmään, joiden kautta on osallistuttu mm. kaupunkiseutusuunnitelman ja maakuntakaavan valmistelutyöhön. Kaavoitusinsinööri päivittää vuosittain kaikki kaavoitusohjelman suunnittelukohteet karttapalveluun, joka on nähtävissä kaupungin verkkosivujen kautta.

Orimattilan kaupunki sai Päijät-Hämeen yritysystävällisimmän teon palkinnon Sampolaan tehdystä kaavamuutoksesta.

Maankäyttöpalvelut

Maankäyttöpäällikkö ja kaavoitusinsinööri laativat Orimattilan kaupungille maanhankintasuunnitelman. Kaupunki hankki maata n. 16,4 ha ja myi n. 1,5 ha. Merkittävin hankittu maa-alue oli Virenojan lokkilammen alue, joka oli kooltaan noin 12 hehtaaria. Myynnit koostuivat pääasiallisesti tonttien tai tontin osien myynnistä. Merkittävin myynti oli vanhan paloaseman kauppapaikalliselle yrittäjälle.

Maapoliittinen ohjelma uudistettiin ja se astuu voimaan vuoden 2023 alusta. Loppuvuodesta aloitettiin kiinteistöveroprojekti, jossa aloitettiin käymään läpi kerrostalokiinteistöjen pinta-alatietoja.

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Myydyt omakotitalotontit	20	14	15	6
Vapaat omakotitontit	70	77	90	95
Kaavoitetut uudet asuintontit	20	38	1	1
Hyväksytyt kaavat	2	1	4	4
Katometri/rakennuspaikka (kaava-alue)		34	335	22
Hyväksytyt kaavat (k-m ²)	5 770	14 818	21 000	4 600
Kaavaehdotusten muistutukset	7	2	10	1
Kaavavalitukset	0	0	0	3
Vähämerkityksellisen asemakaavan kiertonopeus	9 kk	-	1 vuosi	8 kk
Asemakaavan kiertonopeus	14 kk	18 kk	2 vuosi	2 vuosi
Poikkeamisluvat/suunnittelu-tarveratkaisut	7	14	7	8

Tilapalvelu

I. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Tilapalvelu	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	8 103 155	0	8 103 155	8 528 969	425 814	5,25 %
Myyntituotot	95 140	0	95 140	138 105	42 965	45,16 %
Tuet ja avustukset	14 000	0	14 000	0	-14 000	-100,00 %
Muut toimintatuotot	7 994 015	0	7 994 015	8 390 865	396 850	4,96 %
Toimintakulut	-4 702 080	-645 000	-5 347 080	-4 940 027	407 053	7,61 %
Henkilöstökulut	-748 500	0	-748 500	-603 083	145 417	19,43 %
Palvelujen ostot	-2 005 850	0	-2 005 850	-1 937 241	68 609	3,42 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 607 950	-645 000	-2 252 950	-2 092 321	160 629	7,13 %
Muut toimintakulut	-339 780	0	-339 780	-307 382	32 398	9,54 %
Toimintakate	3 401 075	-645 000	2 756 075	3 588 942	832 867	30,22 %

Tilapalvelun toimintatuotot ylittivät talousarvion nähden lähes 426 000 euroa, mistä suurin osa tuli vanhan pelastusaseman myynnistä (310 533 eur), mutta myös muista myyntituotoista (42 965 eur) ja muiden rakennusten vuokrista (82 097 eur).

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion n. 407 000 euroa. Suurimmat alitukset tulivat henkilöstökuluihin (175 081 eur), muihin asiantuntijapalveluihin (52 870 eur), rakentamiskustannuksiin (301 408 eur) ja sähkökustannuksiin (69 910 eur). Ylitäysiä tuli ICT- ja atk-palveluihin (31 847 eur), kiinteistöjen pihojen hoitoon (51 740 eur), vesi- ja jätevesimaksuihin (45 569 eur) sekä kiinteistöjen ylläpitoon ja huoltoon (117 117 eur). Edellisvuoteen nähden toimintatuotot kasvoivat n. 614 000 euroa ja toimintakulut n. 755 000 euroa ja toimintakate pieneni 140 640 euroa. Energiakustannukset nousivat yhteensä n. 293 000 euroa.

Kiinteistöstrategia hyväksyttiin vuonna 2022, strategiaa päivitetään jatkossa vuosittain. Tilapalvelussa jatkettiin toimintojen kunnossapitosuunnitelman laatimista (PTS) sekä sähköisen huoltokirjan käyttöönottoa. Sisäilmaprosessiin ja sisäilmatoimintamalliin luotiin uudet käytännöt ja sähköiset ilmoituskanavat. Kiinteistöhoitopalveluiden sopimuskumppaniksi valittiin ARE Oy, osa kiinteistöhuollon toiminnosta jäi tehtäväksi myös omalla henkilöstöllä. Toimintojen ulkoistuksella saatiin luotua parempaa toiminnallisuutta, muutoksiin varautumista sekä resursseja energiakulujen optimointiin. Uimahalli valmistui ja otettiin käyttöön. Virenojan koululle ja Lintulan päiväkodille uusittiin uudet lasten leikki- ja liikuntavälineet.

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Rakennetut toimitalakäinteistöt lukumäärä (kpl)	40	43	40	39
Rakennusten bruttoala	73 460		67 060	78 663
Uudishankkeiden bruttoala			6 878	4 239
Käynnissä olevat uudishankkeet	-		2	1
Rakennusten ylläpito-/ kunnossapito kulut	3 267 217	3 102 537	3 237 107	3 604 623
Rakennusten korjauskustannukset	1 155 245	717 236	884 043	583 496
Sähkökulutuksen kustannukset	632 577	756 960	625 000	794 090
Lämmitysenergia kustannukset	663 114	860 996	729 000	1 116 837

Lupa- ja valvontapalvelut (Ympäristövaliokunta)

1. Tehtäväalueen kuvaus

Ympäristövaliokunta:

Tommi Hykkylä, puheenjohtaja
 Vesa Teräs, varapuheenjohtaja
 Johanna Ekman, jäsen
 Hanna Ylitalo, jäsen
 Anssi Huhtala, jäsen

Tulosalueeseen kuuluvat rakennustarkastus ja ympäristönsuojelu.

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Lupa- ja valvontapalvelut	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	203 000	0	203 000	222 796	19 796	9,75 %
Myyntituotot	2 500	0	2 500	2 029	-471	-18,83 %
Maksutuotot	200 500	0	200 500	199 766	-734	-0,37 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	21 000	21 000	0,00 %
Toimintakulut	-331 030	-56 400	-387 430	-386 275	1 155	0,30 %
Henkilöstökulut	-259 130	0	-259 130	-278 961	-19 831	-7,65 %
Palvelujen ostot	-63 500	-56 400	-119 900	-102 428	17 472	14,57 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 800	0	-3 800	-981	2 819	74,18 %
Muut toimintakulut	-4 600	0	-4 600	-3 905	695	15,11 %
Toimintakate	-128 030	-56 400	-184 430	-163 480	20 950	11,36 %

Ympäristövaliokunnan osalta toimintatuotot ylittyivät n. 20 000 euroa johtuen avustuksista. Toimintakulut olivat 99,7 % talousarviosta, mutta kuluryhmien sisällä henkilöstökulut ylittyivät 19 800 euroa, mikä johtui budjetoimattomista kokouspalkkioista ja palvelujen ostot alittuivat 17 500 euroa. Toimintakate oli noin 18 600 euroa muutettua talousarviota parempi. Vuoteen 2021 nähden sekä toimintatuotot että -kulut pienenevät ja toimintakate parani n. 39 000 euroa.

Kaupungin strategiassa vuonna 2022 korostettiin asukkaiden ja yhteisöjen osallisuuden ja hyvinvoinnin lisäämistä, elävää kaupunkikeskusta sekä viihtyisiä kylä, jotka houkuttelevat asukkaita, palveluita ja tapahtumia, tasapainoista kuntataloutta, yrittäjyyttä, verkostoitumista sekä Orimattilan kaupungin luotettavuutta kuntatyönantajana.

Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun osalta suuri osa tehtävistä on asiakkaiden ohjausta ja neuvontaa sekä lakisääteisiä tehtäviä. Ympäristönsuojelu ei saanut esittämäänsä henkilöstölisäystä vuodelle 2022. Näin ollen vireille tulevien asioiden käsittelyn priorisointia jouduttiin tekemään rankalla kädellä. Neuvonta- ja edistämistehtäviä sekä yhteistyötä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa jouduttiin karsimaan minimiin. Valvontasuunnitelman päivittämistä ei enää tehty. Toisen ympäristötarkastajan viran tarpeellisuus huomioitiin kuitenkin vuoden 2023 talousarviossa.

Ympäristönsuojelun sähköinen asiointi ei toteutunut sähköisen arkistoinnin puuttuessa. Rakennusvalvonnalla on käytössä sähköinen asiointi, mutta sähköinen arkistointi ei ole toteutunut vielä.

Ympäristönsuojelussa lähes kaikista uusista kehittämishankkeista jouduttiin luopumaan. Ainoastaan ostopalveluna tilattu esiselvitys Porvoonjoen vaellustesteiden poistamiseksi Orimattilassa oli mahdollista toteuttaa. Hankkeen toteutusaikatauluun vaikutti koronariski. Energian hinnannousu ja valtion tuet vihreälle siirtymälle lisäsivät eri energiamuotoihin liittyviä lupa- ja valvontatehtäviä. Öljystä luovuttiin siirryttiin puulämmitykseen, maalämpöön ja ilmalämpöpumppuihin. Suomessa herätin siihen, että sähköenergiaa oli pakko ruveta säästämään, jotta valtakunnallisesti tärkeät toiminnot oli mahdollista pitää toiminnassa. Kiertotalouden taloudellinen merkitys korostui. Energiansäästö ja kiertotalous edistivät ilmastotavoitteiden toteutumista. Orimattilan kaupunki allekirjoitti ensimmäiset ilmastokumppanuussopimukset paikallisten yritysten kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Lakisäateisten ympäristövelvoitteiden tiedostaminen ja parantaminen yrityksissä säännöllisen valvonnan avulla	- valvontakohteiden lkm - suunnitelman päivitys (kyllä/ei)	Sujuvoitetaan valvontaa ja päivitetään valvontasuunnitelma (edellyttää lisähenkilöstön palkkausta)	Valvontakohteiden lukumäärä on 4. Valvontasuunnitelman päivittämistä ei ole tehty. Syynä henkilöresurssien vajaus.	Toteutuu osittain
Siirtyminen sähköiseen asiointiin.	- kaikki uudet luvat siirretty sähköiseen muotoon - käyttöönottopäivä ympäristönsuojelussa	Asiakirjojen skannaus 100 %:sti sähköiseen muotoon uusien rakennuslupien osalta Ympäristönsuojelussa sähköisen asiointin käyttöönotto 1.6.2022	Asiakirjojen muuttamista sähköiseen muotoon on tehty loppuvuodesta harjoittelijan voimin. Sähköiseen asiointiin siirtyminen ympäristönsuojelussa ei ole mahdollista ennen kuin sähköinen arkistointi on saatu ratkaistua. Hallinto koordinoi hanketta.	Toteutuu osittain

Henkilötyövuodet

Henkilötyövuodet	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Rakennustarkastus	2,55	2,5	2,5	2
Ympäristönsuojelu	2,2	2	2	2

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Rakennusluvut	267	223	250	240
Uudet asunnot luvilla	34	53	40	51
Kerrosala	19 900	11 200	20 000	17 900
Ympäristölupapäätökset ja yhdistelmäluvat	3	11	5	2
Maa-ainesluvut	2	0	3	0
Ilmoitukset	25	40	50	33
Rekisteröidyt	2	5	2	0
Maksulliset valvontakäynnit	13	15	40	11
Maksuttomat valvontakäynnit	20	46	100	51

Vesilaitos, taseyksikkö

1. Tehtäväalueen kuvaus

Vesilaitos vastaa vesihuollon järjestämisestä kunnan hyväksymällä toiminta-alueella. Vesilaitos huolehtii verkostojen ja laitosten käytöstä, huollosta ja kunnossapidosta ja vastaa asiakasrajapinnasta.

2. Talouden ja toiminnan toteutuminen

Vesilaitos, taseyksikkö	Alkup. TA	TA-muutokset	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	Poik. %
Toimintatuotot	2 772 550	0	2 772 550	2 873 166	100 616	3,63 %
Myyntituotot	2 772 550	0	2 772 550	2 867 691	95 141	3,43 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	5 475	5 475	0,00 %
Toimintakulut	-2 660 020	-488 500	-3 148 520	-2 921 715	226 805	7,20 %
Henkilöstökulut	-519 870	0	-519 870	-506 669	13 201	2,54 %
Palvelujen ostot	-543 700	-387 000	-930 700	-704 836	225 864	24,27 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-415 050	-101 500	-516 550	-522 274	-5 724	-1,11 %
Muut toimintakulut	-1 181 400	0	-1 181 400	-1 187 936	-6 536	-0,55 %
Toimintakate	1 112 530	-488 500	-375 970	-48 548	327 422	87,09 %

Vesilaitoksen myyntituotot ylittivät talousarvion n. 95 000 euroa. Vuoteen 2021 nähden tulot lisääntyivät lietteen vastaanottomäärin kasvun ja lisääntyneen vedenkulutuksen vuoksi. Kulut alittivat muutetun talousarvion n. 227 000 euroa, mutta kasvoivat edellisvuodesta n. 380 000 euroa, mikä johtui pääosin kesällä runkovesijohdon vuodosta aiheutuneesta vesivahingosta ja energian hinnan noususta. Toimintakate ylittyi n. 327 000 euroa muutettuun talousarvioon nähden, mutta alitti vuoden 2021 tuloksen n. 255 000 euroa.

Verkostojen osalta pääpaino oli verkkotiedon nykytason selvittämisessä. Vesijohtoverkoston kehittämisen ja vuotojen seurannan avuksi laadittiin päävesijohto- ja mittausalue suunnitelma ja otettiin käyttöön vedenkulutuksen seuranta järjestelmä. Viemäripuolen vuotovesimittauksia ja etäluettavien mittareiden asennuksia ei saatu toteutettua suunnitellusti.

Vedenjakelussa keskityttiin ylävesisäiliön hygienian ja työturvallisuusasioihin. Ylävesisäiliön vesitila pestiin ja vesitilaan seinämiin tehtiin pieniä korjauksia, kävelysiltojen kalteet uusittiin, vesitilan ilmanvaihtoon asennettiin suodattimet ja lähtevään veteen asennettiin UV-desinfiointi.

Jätevedenpuhdistamolla optimoitiin prosessimittauksia ja ilmastusta. Kemikaalisuorituksen tehostamista ei saatu toteutettua syöttölaitteen toimitusvaikeuksien takia.

3. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vedenkulutuksen seuranta järjestelmä otettiin käyttöön suunnitellusti

Etäluettavista mittareista saatiin asennettua vain noin puolet tavoitellusta 700 kappaleesta.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari/Arviointitapa	Tavoitetaso	Toteuma 31.12.	Tila
Etäluettavien mittareiden asentaminen	Asennettujen mittareiden määrä	700 kpl	Etäluettavia mittareita asennettu noin 330 kpl	Toteutuu osittain
Vedenkulutuksen seurantajärjestelmän käyttöönotto	Valmistuminen	Järjestelmä käyttöönotettu	Järjestelmä on käytössä ja sitä kehitetään edelleen.	Toteutuu

Suoritteet ja tunnusluvut

Suorite, tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Pumpattu vesi, m ³	807 752	796 292		788 022
Laskutettu vesi, m ³	559 896	585 751		597 298
Vuotovesiprosentti, vesi	28,9	25,3		23,0
Käytetty energia, vesi, kWh/m ³	0,76	0,73		0,71
Liittyjien määrä, vesijohtoverkosto, kpl	3 592	3 617		3 642
Uudet liittyjät, vesijohtoverkosto, kpl	50	25		21
Liittymisprosentti, vesijohtoverkosto	73,4	73,7		73,8
Vesijohtoverkoston pituus, m	242 681	242 703		246 849
Käsitelty jätevesi, m ³	885 523	941 745		904 198
Laskutettu jätevesi, m ³	545 257	564 428		568 228
Vuotovesiprosentti, jätevesi	38,4	40,1		37,2
Käytetty energia, jätevesi, kWh/m ³	2,19	2,24		2,07
Liittyjien määrä, viemäriverkosto, kpl	3 405	3 432		3 453
Uudet liittyjät, viemäriverkosto, kpl	53	25		19
Liittymisprosentti, viemäriverkosto	72,0	72,3		72,4
Jätevesiverkoston pituus, m	229 344	229 344		230 428
Jätevesipumppaamot, kpl	67	67		67

Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista ja talouden toteutumista selvitetään tarkemmin toimialojen ja tulosalueiden sivuilla. Kaupunginvaltuustoon näiden sitovia määrärahoja olivat kunkin toimielimen ulkoiset bruttomenot ja bruttotulot. Seuraavassa taulukossa tarkastellaan näiden sitovuustasojen lopullista talouden toteutumista. Talouden kannalta poikkeuksellisen vuoden ennustamista tehtiin syksyn 2022 aikana ja kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.11.2022 määrärahamuutokset sekä käyttötalouteen että investointiansaan. Tässä yhteydessä hyvinvointikuntayhtymän lisälaskutuksen määrää eikä mahdollisen palkkaharmonisointivaruksen tilannetta huomioitu.

Koko kaupungin toimintakate ylittyi 0,6 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden. Alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ylitys oli 1,9 milj. euroa. Kaupunginhallituksen menot ylittyivät 1,8 milj. euroa eli 2,6 %. Sivistysvaliokunnan tulot alittuivat 126 382 euroa (4,3 %) ja menot ylittyivät 151 041 euroa (0,6 %). Nämä poikkeamat perusteltu toimialakohtaisissa osioissa.

Toimielimittäin 2022 (sitovuustaso vihreällä)

- ulkoiset menot ja tulot

	Talousarvio	Muutokset	Ta+muutokset	Toteutuma	Poikkeama Ylitys/alitus*	Poikkeama
10 Kaupunginvaltuusto						
Tulot	0	0	0	34 098	34 098	
Menot	158 990	0	158 990	136 375	-22 615	-14,2 %
Netto	-158 990	0	-158 990	-102 277	66 713	-36,7 %
13 Kaupunginhallitus						
Tulot	1 057 410	0	1 057 410	1 123 453	66 043	6,2 %
Menot	68 684 415	0	68 684 415	70 492 825	1 808 410	2,6 %
Netto	-67 627 005	0	-67 627 005	-69 369 372	-1 742 367	2,6 %
Konsernihallinto						
Tulot	1 057 410	0	1 057 410	1 157 552	100 142	9,5 %
Menot	68 843 405	0	68 843 405	70 629 200	1 785 795	2,6 %
Netto	-67 785 995	0	-67 785 995	-69 471 648	-1 685 653	2,5 %
20 Hyvinvointivaliokunta						
Tulot	311 500	-61 100	250 400	304 258	53 858	21,5 %
Menot	818 290	42 569	860 859	849 435	-11 414	-1,3 %
Netto	-506 790	-103 669	-610 459	-545 178	65 271	-10,7 %
40 Sivistysvaliokunta						
Tulot	2 913 650	0	2 913 650	2 787 268	-126 382	-4,3 %
Menot	27 446 870	-29 786	27 416 084	27 567 125	151 041	0,6 %
Netto	-24 532 220	29 786	-24 502 434	-24 779 856	-277 422	1,1 %
500 Vesilaitos						
Tulot	2 772 550	0	2 772 550	2 873 166	100 616	3,6 %
Menot	2 660 020	488 500	3 148 520	2 921 715	-226 805	-7,2 %
Netto	112 530	-488 500	-375 970	-48 548	327 422	-87,1 %
51 Kaupunkikehitys- ja tekninen valiokunta						
Tulot	5 124 665	-39 000	5 085 665	5 358 859	273 194	5,4 %
Menot	9 409 000	1 173 500	10 582 500	9 545 673	-1 036 827	-9,8 %
Netto	-4 284 335	-1 212 500	-5 496 835	-4 186 814	1 310 021	-23,8 %
52 Ympäristövaliokunta						
Tulot	203 000	0	203 000	220 189	17 189	8,5 %
Menot	331 030	56 400	387 430	386 050	-1 380	-0,4 %
Netto	-128 030	-56 400	-184 430	-165 860	20 950	-11,4 %
Käyttötalous Yhteensä						
Tulot	9 610 225	-100 100	9 510 125	9 828 125	318 000	3,3 %
Menot	106 847 695	1 242 673	108 090 368	108 977 483	887 215	0,8 %
Netto	-97 237 370	-1 342 773	-98 580 143	-99 149 358	-569 215	0,6 %

2.2 Tuloslaskelman toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma 1-12 / 2022	Poikkeama	Poikk-%
TOIMINTATUOTOT						
MYyntituotot	4 891 210	-39 000	4 852 210	4 764 679	112 469	2,4 %
MAKSUTUOTOT	1 042 990	-38 000	1 004 990	932 854	-72 126	-7,2 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 446 470	-23 100	1 423 370	1 479 742	56 372	4,0 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 429 565	0	2 429 565	2 650 851	221 286	9,1 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	9 610 225	-100 100	9 510 125	9 828 125	318 000	3,3 %
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-27 066 590	-12 773	-27 079 363	-26 922 224	157 139	0,6 %
PALKAT JA PALKKIOT	-21 096 780	-10 503	-21 107 283	-21 072 284	34 999	0,2 %
HENKILÖSIVUKULUT	-6 969 810	-2 270	-6 972 080	-6 849 841	122 139	2,0 %
ELÄKEKULUT	-6 195 400	-1 870	-6 187 270	-6 082 203	105 067	2,0 %
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-784 410	-400	-784 810	-767 737	17 073	2,2 %
PALVELUJEN OSTOT	-70 653 150	-463 400	-71 116 550	-72 666 857	-1 550 307	-2,2 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 795 560	-766 500	-4 562 060	-4 332 322	229 738	5,0 %
AVUSTUKSET	-2 356 400	0	-2 356 400	-2 497 944	-131 544	-5,6 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-2 975 895	0	-2 975 895	-2 566 137	409 758	13,7 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-106 947 695	-1 242 673	-108 090 368	-106 977 483	-887 215	-0,8 %
TOIMINTAKATE	-97 237 370	-1 342 773	-98 580 143	-99 149 358	-569 215	-0,6 %
VEROTULOT	62 209 000	2 581 000	64 790 000	64 693 684	-96 416	-0,1 %
5000 Kunnan tulovero	55 109 000	574 000	55 683 000	55 607 734	-75 266	-0,1 %
5100 Kiinteistövero	4 400 000	319 000	4 719 000	4 584 210	-134 790	-2,9 %
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	2 700 000	1 688 000	4 388 000	4 501 640	113 640	2,6 %
VALTIONOSUUKSET	38 353 420	614 300	38 967 720	39 182 314	214 694	0,6 %
5860 Kunnan peruspalvelujen valtion	21 840 690	0	21 840 690	21 854 475	13 785	0,1 %
5861 Verotul perust valtionos. tasau	9 926 260	0	9 926 260	9 926 006	-254	0,0 %
5863 Opet.-ja kult.toimen muut valit	-2 121 930	0	-2 121 930	-1 909 711	212 219	10,0 %
5890 Verotulomenetyksen korvaus	8 708 400	614 300	9 322 700	9 311 544	-11 156	-0,1 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
KORKOTUOTOT	100 000	0	100 000	157 755	57 755	57,8 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	2 056 000	-1 000 000	1 056 000	1 085 544	29 544	2,8 %
KORKOKULUT	-360 000	0	-360 000	-411 104	-51 104	-17,5 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-2 500	0	-2 500	-66 137	-63 637	-25,5 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	1 803 500	-1 000 000	803 500	776 058	-27 442	-3,4 %
VUOSIKATE	6 128 550	852 527	6 981 077	6 502 598	-478 479	-6,9 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-6 500 000	-663 550	-6 063 550	-6 143 541	-79 991	-1,3 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	-6 500 000	-663 550	-6 063 550	-6 143 541	-79 991	-1,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-371 450	288 977	-82 473	-640 842	-558 469	-67,8 %
POISTOERON MUUTOS	100 000	0	100 000	64 938	-35 062	-35,1 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-271 450	288 977	17 527	-576 904	-593 531	-33,9 %

2.3 Investointien toteutuminen

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2022									
TOIMIELIIMITÄIN JA HANKKEITTAIN	Kustannus- arvio ja sen vuosien muutokset	Ed. käyttö	Talousarvio	Muutokset	Ta+Muutokset	Toteutuma	Poikkeama Ylitys/alitus	Poikk. %	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
Kaupunginhallitus									
Aineeton käyttöomaisuus									
Tulot	0		0	0	0	338 333	338 333		
Menot	0		0	0	0	1 290	-1 290		
Netto	0		0	0	0	337 043	337 043		
Kilntää omaisuus									
Kilntelstjen osto ja myynti									
Tulot			110 000	0	110 000	566 127	456 127	414,7	
Menot			500 000	0	500 000	250 635	249 365	49,9	250 635
Netto			-390 000	0	-390 000	315 491	705 491	464,5	
Kilntät rakennukset ja laitteet									
Koneet ja kalusto									
Uimahallin/kilntelstönhuolto									
Tulot	0		0	0	0	0	0		
Menot	28 000		28 000	0	28 000	23 568	4 432	15,8	23 568
Netto	-28 000		-28 000	0	-28 000	-23 568	4 432	15,8	
Kaupunginhallitus									
Tulot			110 000	0	110 000	904 460	794 460	722,2	
Menot			528 000	0	528 000	275 493	252 507	47,8	
Netto			-418 000	0	-418 000	628 967	1 046 967	770,1	
Hyvinvointivallokunta									
Koneet ja kalusto									
Uimahallin uudisrakennus/irtaimisto									
Tulot	0		0	0	0	0	0		
Menot	141 000		141 000	0	141 000	141 159	-159	-0,1	141 159
Netto	-141 000		-141 000	0	-141 000	-141 159	-159	-0,1	
Liikuntatolmen koneet/kilntelstöraktori									
Tulot	0		0	0	0	0	0		
Menot	40 000		40 000	0	40 000	40 591	-591	-1,5	40 591
Netto	-40 000		-40 000	0	-40 000	-40 591	-591	1,5	
Kilntät rakenteet ja laitteet									
Luontopolun kunnostus/Palojoki-Tönnö									
Tulot	0		0	0	0	43 000	43 000		
Menot	45 000		30 000	75 000	117 889	117 889	-42 889	-57,2	117 889
Netto	-45 000		-30 000	-75 000	-74 889	-74 889	111	0,1	
Hyvinvointivallokunta									
Tulot	0		0	0	0	43 000	43 000		
Menot	226 000		30 000	258 000	299 639	299 639	-43 639	-17,0	
Netto	-226 000		-30 000	-258 000	-256 639	-256 639	-639	-0,2	
Sivistysvallokunta									
Koneet ja kalusto									
Vuorenmäen päiväkodin irtaimisto									
Tulot	0		0	0	0	0	0		
Menot	75 000		75 000	0	75 000	39 145	35 855	47,8	39 145
Netto	-75 000		-75 000	0	-75 000	-39 145	35 855	47,8	
Sivistysvallokunta									
Tulot	0		0	0	0	0	0		
Menot	75 000		75 000	0	75 000	39 145	35 855	47,8	
Netto	-75 000		-75 000	0	-75 000	-39 145	35 855	47,8	

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2022									
TOIMIELIMITTÄIN JA HANKKEITTAIN	Kustannus- arvio ja sen vuosien muutokset	Ed. käyttö	Talousarvio	Muutokset	Ta+Muutokset	Toteutuma	Polkkauma Yhtye-/allitus+	Polkk. %	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
Kaupunkikehitys- ja tekninen valtokunta									
Rakennukset									
Yhteiskoulun uudisrakentaminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	14 500 000	1 103 038	200 000	502 500	702 500	677 979	24 521	3,5	1 781 017
Netto			-200 000	-502 500	-702 500	-677 979	24 521	3,5	
Peltolan päiväkotit									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot		14 538	200 000	-170 000	30 000	14 311	15 689	52,3	28 849
Netto			-200 000	170 000	-30 000	-14 311	15 689	52,3	
Tilapalvelujen kiinteistöjen tekn. tasoa ylläpitävä rak.									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			930 000	0	930 000	749 876	180 124	19,4	749 876
Netto			-930 000	0	-930 000	-749 876	180 124	19,4	
Eriko-rakennus 0. ja 1. krs peruskorjaus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	4 100 000	572 424	3 357 000	123 000	3 480 000	3 481 370	-1 370	-0,04	4 053 794
Netto			-3 357 000	-123 000	-3 480 000	-3 481 370	-1 370	-0,04	
Palosuoja (pelastustaitto)									
Tulot			60 000	0	60 000	22 719	-37 281	-62,1	
Menot	8 300 000	7 217 133	1 400 000	-300 000	1 100 000	1 067 616	32 384	2,9	8 284 750
Netto			-1 340 000	300 000	-1 040 000	-1 044 897	-4 897	-0,5	
Uimahallin uudisrakennus									
Tulot			250 000	0	250 000	120 000	-130 000	-52,0	
Menot	12 000 000	8 147 312	3 860 000	-150 000	3 710 000	3 000 064	709 936	18,1	11 147 377
Netto			-3 610 000	150 000	-3 460 000	-2 880 064	579 936	16,8	
Urheilutalo Areena									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			0	0	0	-118 340	118 340		-118 340
Netto			0	0	0	118 340	118 340		
Kulttuuritalo									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	50 000	24 442	250 000	-250 000	0	11 416	-11 416		35 859
Netto			-250 000	250 000	0	-11 416	-11 416		
Salusjärven leirikeskus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			15 000	-15 000	0	0	0		0
Netto			-15 000	15 000	0	0	0		
Käkeläntie A-rakennus, Koivikko									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			200 000	-200 000	0	0	0		0
Netto			-200 000	200 000	0	0	0		
Käkeläntie palvelukeskus, D- ja E-rakennus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			40 000	-40 000	0	0	0		0
Netto			-40 000	40 000	0	0	0		
Kaupungintalon kehittäminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			60 000	-60 000	0	0	0		0
Netto			-60 000	60 000	0	0	0		

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2022									
TOIMIELIMITTÄIN JA HANKKEITTAIN	Kustannus- arvio ja sen vuosien muutokset	Ed. käyttö	Talousarvio	Muutokset	Ta+Muutokset	Toteutuma	Polkkaama Ylitys/alitus+	Polkt. %	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
Kilteät rakenteet ja laitteet									
Yhdyskuntatekniset väh.rakennushankkeet									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			250 000	-200 000	50 000	0	50 000	100,0	0
Netto			-250 000	200 000	-50 000	0	50 000	100,0	
Katuvalaistus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			250 000	0	250 000	146 883	104 117	41,6	146 883
Netto			-250 000	0	-250 000	-146 883	104 117	41,6	
Virenojan uuden asuinalueen kadut									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			781 000	0	781 000	780 662	338	0,04	780 662
Netto			-781 000	0	-781 000	-780 662	338	0,04	
Pennalan uuden asuinalueen kadut									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			50 000	20 000	70 000	63 112	6 888	9,8	63 112
Netto			-50 000	-20 000	-70 000	-63 112	6 888	9,8	
Katujen peruskorjaukset									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			500 000	-60 000	440 000	352 142	87 858	20,0	352 142
Netto			-500 000	60 000	-440 000	-352 142	87 858	20,0	
Hennan asuinalueen katurakentaminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot	2 878 876		465 000	-80 000	385 000	342 384	42 616	11,1	3 221 262
Netto			-465 000	80 000	-385 000	-342 384	42 616	11,1	
Jokimaentien jatkaminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			100 000	-70 000	30 000	0	30 000	100,0	0
Netto			-100 000	70 000	-30 000	0	30 000	100,0	
Isot liikenneturvallisuuskohteet									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			150 000	0	150 000	111 744	38 256	25,5	111 744
Netto			-150 000	0	-150 000	-111 744	38 256	25,5	
Olemassa olevien katujen päällyttäminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			350 000	0	350 000	230 242	119 758	34,2	230 242
Netto			-350 000	0	-350 000	-230 242	119 758	34,2	
Olemassa olevien katujen peruskorjaus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			280 000	30 000	310 000	233 088	76 912	24,8	233 088
Netto			-280 000	-30 000	-310 000	-233 088	76 912	24,8	
Hulevesijärjestelmien peruskorjaukset									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			175 000	-50 000	125 000	95 486	89 514	71,6	95 486
Netto			-175 000	50 000	-125 000	-95 486	89 514	71,6	
Siltöjen saneeraus									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			435 000	250 000	685 000	701 302	-16 302	-2,4	701 302
Netto			-435 000	-250 000	-685 000	-701 302	-16 302	-2,4	

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 2022									
TOIMIELIMITTÄIN JA HANKKEITTAIN	Kustannus- arvio ja sen vuoden muutokset	Ed. käyttö	Talousarvio	Muutokset	Ta+Muutokset	Toteutuma	Polkkaama Ylitys-/alitus+	Poikk. %	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
Maankaatopaikat									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			88 000	0	88 000	44 694	43 307	49,2	44 694
Netto			-88 000	0	-88 000	-44 694	43 307	49,2	
Keskustan kehittäminen									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			50 000	0	50 000	11 937	38 063	76,1	11 937
Netto			-50 000	0	-50 000	-11 937	38 063	76,1	
Kilteistojen pihojen leikkipaikat									
Tulot			56 000	0	56 000	24 800	-31 200	-55,7	
Menot			140 000	0	140 000	152 732	-12 732	-9,1	152 732
Netto			-84 000	0	-84 000	-127 932	-43 932	-64,8	
Yleiset leikkipaikat									
Tulot			24 000	0	24 000	25 111	1 111	4,6	
Menot			60 000	0	60 000	53 185	6 815	11,4	53 185
Netto			-36 000	0	-36 000	-28 074	7 926	22,0	
Koirapuu									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			100 000	40 000	140 000	128 684	11 316	8,1	128 684
Netto			-100 000	-40 000	-140 000	-128 684	11 316	8,1	
Koneet ja kalusto									
Uimahalli/käintelöhuolto									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			36 000	0	36 000	18 834	17 166	47,7	18 834
Netto			-36 000	0	-36 000	-18 834	17 166	47,7	
Muut									
Pohjakartta									
Tulot			0	0	0	0	0		
Menot			60 000	-50 000	0	0	0		0
Netto			-60 000	50 000	0	0	0		
Kaupunkikehitys- ja tekninen valtokunta									
Tulot			390 000	0	390 000	192 630	-197 370	-50,6	
Menot			14 822 000	-729 800	14 092 200	12 290 403	1 802 097	12,8	
Netto			-14 432 000	729 800	-13 702 200	-12 097 773	1 604 727	11,7	
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ									
Tulot			500 000	0	500 000	1 140 090	640 090	128,0	
Menot			15 651 000	-699 500	14 951 500	12 904 681	2 046 819	13,7	
Netto			-15 151 000	699 500	-14 451 500	-11 764 591	2 686 909	18,6	

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama	Poikke-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	5 128 560	852 527	5 981 077	5 502 598	-478 479	-8,0 %
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	0	0	0	-437 370	-197 370	
	5 128 560	852 527	5 981 077	5 065 228	-675 848	-11,8 %
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-15 651 000	729 500	-14 921 500	-12 898 080	2 023 420	-13,6 %
RAHOITUSOSUudet INVESTOINTIMENOIHIN	390 000	0	390 000	235 630	-154 370	-39,6 %
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN	110 000	0	110 000	897 859	647 859	498,1 %
	-15 151 000	729 500	-14 181 500	-11 764 591	2 416 909	-17,0 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-10 022 440	1 582 027	-8 440 423	-6 699 362	1 741 061	-20,6 %
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS				-3 201 077	-3 201 077	
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS				782 922	782 922	
	-8 027 400	0	-8 027 400	-2 418 155	5 609 245	-69,9 %
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAJKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	26 000 000	0	26 000 000	20 000 000	-6 000 000	-23,1 %
PITKÄAJKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-8 456 000	0	-8 456 000	-8 666 331	-210 331	2,5 %
LYHYTAJKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	0	0	-4 000 000	-4 000 000	
	17 544 000	0	17 544 000	7 333 669	-10 210 331	-58,2 %
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0	0	0	200 061	200 061	
MUUT MAKSUVALMUIDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	0	0	0	-56 002	-56 002	
VAIHTO-OAISUUDEN MUUTOS	0	0	0	-1 269	-1 269	
SAAMISTEN MUUTOS	0	0	0	1 958 580	1 958 580	
KOROTTOIMIEN VELKOJEN MUUTOS	0	0	0	1 148 034	1 148 034	
	0	0	0	3 049 342	3 049 342	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	9 516 600	0	9 516 600	8 164 917	-1 351 683	-14,2 %
RAHAVAROJEN MUUTOS	-505 840	0	-505 840	1 465 555	1 971 405	

2.5 Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen seuranta

Orimattilan Asunnot Oy

1. Toimiala

Yhtiön toimialana on rakennuttaa ja hallita kiinteistöjä ja osakehuoneistoja, ostaa, myydä, omistaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja asuntoja sekä antaa kiinteistöjä ja huoneistoja vuokralle Orimattilan kaupungin alueella huomioiden samalla myös Orimattilan kaupungin yhtiölle asettamat tavoitteet.

2. Toimitusjohtajan katsaus

Yhtiölle valmistui 12/2022 Pennalan Uotilanrinteen kaupunginosaan 20 asunnon rivitalokohde. Yhtiössä aloitti uusi toimitusjohtaja lokakuussa 2022. Kaupungin kotihoidolle valmistui vuoden loppuun remontoitunut toimitilat osoitteessa Orientie 2. Yhtiön kiinteistöt ovat saman ikäkauden rakennuksia ja korjausvelka on merkittävä. Taloutta rasittavat isompien kerrostaloasuntojen kysynnän alentuminen sekä noussut korkotaso ja inflaatio. Hyvinvointialueelle vuokratut sotekiinteistöt ovat yhtiölle merkittävä riski mikäli toiminnan jatkuvuus ei toteutuisi kaikissa yksiköissä.

3. Yhtiön talous

	01.01.2021 31.12.2021	01.01.2022 31.12.2022
Tuloslaskelma (EUR)		
Liikevaihto		
Vuokrat	4421002,49	4228155,20
Käyttökorvaukset	210433,27	186676,49
Liikevaihto yhteensä	4631435,76	4414831,69
Muut kiinteistön tuotot	179168,07	23096,40
Henkilöstökulut	-423888,92	-436315,98
Poistot ja arvonalentumiset	-788634,31	-754890,51
Muut kulut	-3521934,27	-3489254,28
Liiketappio	76146,33	-242532,68
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-163441,96	-131843,50
Voitto ennen tilinpäätössiirt. ja veroja	-87295,63	-374376,18
Tilinpäätössiirrot yhteensä	95337,63	374376,18
Tuloverot	669,49	0,00

4. Hallitus

Heli Heikkilä, puheenjohtaja
 Anssi Huhtala, varapuheenjohtaja
 Jorma Niklander, jäsen
 Laura Salo, jäsen

5. Henkilöstö

Tavoite	Toteuma 31.12.	Tila
Käyttöaste 98 % Yhtiön taloudellinen käyttöaste on seuraavan neljän vuoden sisällä vähintään 98 %.	Käyttöaste oli vuoden 2022 lopussa 87,50 %	Ei toteudu
Asunto-ohjelma Yhtiö on aktiivisesti mukana, kun Orimattilan kaupungille tehdään asunto-ohjelma.	Yhtiö laati asunto-ohjelman ja toimitti sen omistajan täydennettäväksi.	Toteutuu
Kiinteistöjen korjausvelka laskee Kiinteistöjen laskennallinen korjausvelka selvitetään vuosittain. Kiinteistöjen korjausvelan kehityksen tulee kääntyä laskuun seuraavan neljän vuoden aikana.	Yhtiön kiinteistöstrategia valmistuu salkutuksen osalta vuoden 2023 loppuun mennessä.	Toteutuu osittain
Kiinteistöt ovat energiatehokkaita Energiankulutusta verrataan vastaaviin kiinteistöihin.	Yhtiö teki energiansäästötoimia koko kiinteistökannassaan.	Toteutuu osittain
Asukastyytyväisyys NPS tulee olla vähintään 50.	Asukastyytyväisyyttä ei mitattu toimivuonna 2022.	Ei toteudu

Orimattilan Lämpö Oy

1. Toimiala

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita maa-alueita, lämpökeskus- ja muita rakennuksia sekä lämmönsiirtoverkostoja ja -laitteita sekä huolehtia lämmitysenergian tuotannosta, hankinnasta ja toimituksesta sekä kiinteistöjen lämmittämisestä. Yhtiö voi lämmöntuotannon yhteydessä tuottaa myös sähköä.

2. Toimitusjohtajan katsaus

Alkuvuodesta tilanne vaikutti kaikin puolin hyvältä. Venäjäpakotteet ja hakkeen tuonnin loppuminen Venäjältä muutti tilannetta kuitenkin dramaattisesti kevään aikana. Kotimaiset polttoainesopimukset eivät riittäneet kattamaan lämmityskauden tarpeita ja hakkeen lisäsaatavuudessa oli ongelmia kasvaneen kysynnän vuoksi. Lisäksi tuotteiden ja palveluiden hintataso näytti karkaavan käsistä. Syksyn lämmityskauteen lähdettiinkin varsin epävarmoissa tunnelmissa.

Maailmantilanteen muutokset toivat tullessaan myös uusia mahdollisuuksia. Moni kaasu- ja öljylämmityksellä toimiva kiinteistö vaihtoi lämmitysmuotoa hintojen nousun seurauksena. Kaukolämpöön liittyi kesän ja syksyn aikana 10 kiinteistöä. Uudet liittyvät lisäävät lämmön myyntiä noin 2,5–3 %:lla.

Talouden osalta ei päästy tavoitteeseen. Tulos painui noin 44 000 euroa tappiolliseksi etupäässä polttoaineiden kallistumisen vuoksi.

3. Yhtiön talous

Orimattilan Lämpö Oy
0544818-9

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
LIKEVAIHTO	2 618 191	2 526 680
Liiketoiminnan muut tuotot	58 980	25 082
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 481 256	-1 506 229
Varastojen muutos	-5 948	-6 042
Ulkopuoliset palvelut	-303 976	-95 329
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-83 404	-187 817
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-10 621	-33 226
Muut henkilösivukulut	-3 440	-1 672
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-521 480	-515 554
Liiketoiminnan muut kulut	-280 960	-246 263
LIKEVOITTO/-TAPPIO	-23 893	-40 368
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0	0
Muilta	2 640	2 222
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	-20 178	-14 444
Muilta	-5 153	-4 536
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIRTOJA JA VEROJA	-46 583	-57 127
Tilinpäätössirrot		
Poistoeron muutos	1 958	2 304
Tuloverot	1	93
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-44 625	-54 730

4. Hallitus

puheenjohtaja: Heikki Rautala
 varapuheenjohtaja: Aku Pyymäki
 jäsenet: Olli Laitinen, Johanna Kyrö, Joel Mäkelä

varajäsenet: Otto Heikkinen, Heikki Rantala, Rosamaria Usurel, Marko Taavita, Petteri Heikkilä

5. Henkilöstö

1,5

Tavoite	Toteuma 31.12.	Tila
Pitkän aikavälin strateginen suunnitelma yhtiön liiketoiminnasta	Pitkän aikavälin strategista suunnitelmaa ei tehty sekavan maailmantilanteen takia.	Ei toteudu
Osinko kaupungille vähintään 40 000 euroa	Yhtiön nykyinen taloustilanne ei puolla osinkojen maksamista.	Ei toteudu

Orimattilan Vesi Oy

1. Toimiala

Yhtiön toimiala on omistaa ja hallinnoida vesi- ja viemärikäytöstöimintään liittyviä verkostoja, laitteita ja muuta omaisuutta (vesi-huolto-omaisuus) sekä toteuttaa kaupungin tilauksesta toimintaan liittyviä investointeja.

2. Toimitusjohtajan katsaus

Toiminta jatkui lähes normaalisti poikkeuksellisesta maailmantilanteesta huolimatta. Ukrainan tilanne näkyi lähinnä tavaroiden toimitusajojen pidentymisenä. Yleisellä hintatason nousulla ei ollut juurikaan vaikutusta hankkeiden toteutuksiin, koska hankinnat ja urakat oli suurelta osin ehditty sopia jo alkuvuodesta ennen sodan syttymistä.

Verkostoinvestoinneissa pääpaino oli uudisrakentamisessa. Suurimpia uudisrakentamiskohteita olivat Viiskivenharjun raakavesijohto ja Virenojan ja Hennan kunnallistekniikan rakentaminen. Verkostoa saneerattiin vain noin 0,1–0,15 % verkostojen kokonaispituudesta, kun tavoite olisi saneerata vähintään 1 % vuosittain. Saneerausmäärät jäivät normaaliakin alhaisemmaksi, koska kaupungin kanssa tehtävien yhteiskohteiden määrää karsittiin eikä vesihuollolla ollut omia saneerauskohteita tilalle.

Vedenjakelussa keskityttiin hygieni- ja työturvallisuusasioihin ja jätevedenpuhdistamolla optimoitiin prosessimittauksia ja ilmastusta.

Vuotovesiprosentit olivat vesijohtoverkostossa 23 % ja jätevesiverkostossa 37 %. Vesijohtoverkoston vuotovesiprosentti laski edellisvuodesta noin 2 %, mutta tulos on yhä huono.

3. Yhtiön talous

Tuloslaskelma

	1.1.2022–31.12.2022		1.1.2021–31.12.2021	
LIKEVAIHTO	1 165 600		1 176 000	
Liketoiminnan muut tuotot	20 393		20 223	
Materiaalit ja palvelut				
Ulkopuoliset palvelut	-30 872		-33 134	
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-23 512		-25 583	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 173		-2 948	
Muut henkilösivukulut	-1 009		-503	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-971 069		-957 624	
Liketoiminnan muut kulut	-86 841		-79 199	
LIKEVOITTO	101 518		97 232	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Samaan konserniin kuuluville yrityksille	-28 707		-26 120	
Muille	0		0	
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	72 811		71 112	
Tilinpäätössirrot				
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) yhteensä	-45 266		-69 888	
Tuloverot	-5 445		-349	
TILIKAUDEN VOITTO	22 099		876	

4. Hallitus

Jukka Mölsä, puheenjohtaja

Torsti Hokkanen, varapuheenjohtaja

Jäsenet: Jari Hosiaiskuoma, Marja-Liisa Neuvonen-Rauhala ja Venla Avelin

Varajäsenet: Taisto Siira ja Tuija Kosonen

5. Henkilöstö

!

Tavoite	Toteuma 31.12.	Tila
Riittävä ja oikea-aikainen yhteistyö kaavoituksen ja yhdyskuntatekniikan kanssa	Toteutui suunnitellusti	Toteutuu
Viiskivenharjun vedenottohankkeen kannattavuustarkastelu	Toteutui suunnitellusti	Toteutuu

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

	01.01.-31.12.2022	01.01.-31.12.2021
Toimintatuotot	9 828 125,14	10 766 592,29
Myyntituotot	4 764 679,24	5 392 887,16
Maksutuotot	932 853,56	900 612,59
Tuet ja avustukset	1 479 741,57	1 567 059,33
Muut toimintatuotot	2 650 850,77	2 906 033,21
Toimintakulut	-108 977 482,86	-101 640 917,71
Henkilöstökulut	-26 922 224,16	-26 010 949,80
Palkat ja palkkiot	-21 072 283,61	-20 324 745,61
Henkilösivukulut	-5 849 940,55	-5 686 204,19
Eläkekulut	-5 082 203,07	-4 955 397,96
Muut henkilösivukulut	-767 737,48	-730 806,23
Palvelujen ostot	-72 666 856,53	-65 781 408,12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 332 321,54	-4 174 397,32
Avustukset	-2 487 943,80	-2 654 247,31
Muut toimintakulut	-2 568 136,83	-3 019 915,16
TOIMINTAKATE	-99 149 357,72	-90 874 325,42
Verotulot	64 693 583,86	61 852 349,00
Valtionosuudet	39 182 314,00	36 317 000,00
Rahoitustuotot ja -kulut	776 058,29	1 764 231,58
Korkotuotot	157 755,35	119 313,88
Muut rahoitustuotot	1 085 543,58	1 954 972,47
Korkokulut	-411 103,78	-308 499,74
Muut rahoituskulut	-56 136,86	-1 555,03
VUOSIKATE	5 502 598,43	9 059 255,16
Poistot ja arvonalentumiset	-6 143 540,56	-5 425 208,05
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 143 540,56	-5 425 208,05
Arvonalentumiset	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-640 942,13	3 634 047,11
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	64 937,66	23 088,64
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ(ALIJÄÄMÄ)	-576 004,47	3 657 135,75

3.2 Rahoituslaskelma

	01.01.-31.12.2022	01.01.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta	5 065 228,91	8 078 310,50
Vuosikate	5 502 598,43	9 059 255,16
Tulorahoituksen korjauserät	-437 369,52	-980 944,66
Investointien rahavirta	-11 764 591,35	-18 601 159,95
Investointimenot	-12 898 080,20	-20 781 361,95
Rahoitusosuudet investointimenoihin	235 630,00	601 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	897 858,85	1 579 202,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 699 362,44	-10 522 849,45
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3 201 077,18	-1 243 642,35
Antolainasaamisten vähennykset	782 922,43	2 841 063,45
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000 000,00	10 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 666 331,24	-7 913 681,72
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-4 000 000,00	4 000 000,00
Oman pääoman muutokset	200 061,00	97 927,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-56 002,22	-101 659,03
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 268,98	4 888,93
Saamisten muutos	1 958 579,57	-2 151 202,03
Korottomien velkojen muutos	1 148 034,05	-690 989,01
Rahoituksen rahavirta	8 164 917,43	4 842 705,24
Rahavarojen muutos	1 465 554,99	-5 680 144,21
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	6 828 805,45	5 363 250,46
Kassavarat 1.1.	-5 363 250,46	-11 043 394,67
	1 465 554,99	-5 680 144,21

3.3 Tase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	133 283 373,89	124 806 798,83
Aineelliset hyödykkeet	101 105 174,29	94 711 668,13
Maa ja vesialueet	10 163 893,71	9 954 227,68
Rakennukset	54 960 442,06	39 065 678,37
Kiinteät rakenteet ja laitteet	28 294 379,75	28 078 418,79
Koneet ja kalusto	468 641,96	343 790,07
Muut aineelliset hyödykkeet	102 181,06	102 181,06
Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	7 115 635,75	17 167 372,16
Sijoitukset	32 178 199,60	30 095 130,70
Osakkeet ja osuudet	13 347 017,37	13 682 103,22
Muut lainasaamiset	18 032 378,22	15 665 300,65
Muut saamiset	798 804,01	747 726,83
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	655 857,15	681 624,49
Valtion toimeksiantot	551 116,93	576 884,27
Lahjoitusrahastojen varat	104 740,22	104 740,22
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 983 401,74	9 475 157,34
Vaihto- omaisuus	76 257,24	74 988,26
Aineet ja tarvikkeet	65 538,24	64 269,26
Valmiit tuotteet	10 719,00	10 719,00
Saamiset	2 078 339,05	4 036 918,62
Lyhytaikaiset saamiset	2 078 339,05	4 036 918,62
Myyntisaamiset	758 181,42	1 085 445,06
Lainasaamiset	55 705,00	39 975,00
Muut saamiset	719 149,85	729 645,92
Siirtosaamiset	545 302,78	2 181 852,64
Rahoitusarvopaperit	3 102 030,07	1 752 379,39
Muut arvopaperit	3 102 030,07	1 752 379,39
Rahat ja pankkisaamiset	3 726 775,38	3 610 871,07
	142 922 632,78	134 963 580,66

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	52 248 167,20	52 624 110,67
Peruspääoma	41 342 257,46	41 342 257,46
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	11 481 914,21	7 624 717,46
Tilikauden yli-/alijäämä	-576 004,47	3 657 135,75
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET	5 984 927,90	6 049 865,56
Poistoero	2 984 927,90	49 865,56
Vapaaehtoiset varaukset	3 000 000,00	6 000 000,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 998 152,71	3 079 922,27
Valtion toimeksiannot	527 215,04	552 982,38
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 470 937,67	2 526 939,89
VIERAS PÄÄOMA	81 691 384,97	73 209 682,16
Pitkäaikainen	62 212 152,18	52 629 075,73
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	61 394 765,47	52 015 835,02
Siirtovelat	817 386,71	613 240,71
Lyhytaikainen	19 479 232,79	20 580 606,43
Joukkovelkakirjalainat	0,00	4 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 936 858,99	8 982 120,68
Saadut ennakot	888 483,00	38 806,76
Ostovelat	3 043 214,74	2 752 821,04
Liittymismaksut ja muut velat	597 672,78	491 442,25
Siirtovelat	4 013 003,28	4 315 415,70
	142 922 632,78	134 963 580,66

3.4 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma	01.01.-31.12.2022	01.01.-31.12.2021
Toimintatuotot	88 903 714,40	85 627 269,36
Toimintakulut	-188 695 419,41	-176 861 176,27
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-45 389,69	17 040,47
Toimintakate	-99 837 094,70	-91 216 866,44
Verotulot	64 693 583,86	61 644 454,03
Valtionosuudet	43 406 764,95	40 741 489,60
Rahoitustuotot ja -kulut	791 614,19	1 658 415,51
Korkotuotot	-28 657,71	109 728,58
Muut rahoitustuotot	1 382 078,06	2 120 487,86
Korkokulut	-491 147,56	-429 822,64
Muut rahoituskulut	-70 658,60	-141 978,29
Vuosikate	9 054 868,30	12 827 492,70
Poistot ja arvonalentumiset	-9 923 301,92	-9 240 506,74
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 922 484,58	-9 219 586,30
Arvonalentumiset	-817,34	-20 920,44
Satunnaiset erät	-24 080,80	-317 591,03
Tilikauden tulos	-892 514,42	3 269 394,93
Tilinpäätössiirrot	-919,30	0,00
Tilikauden verot	-5 444,36	-74,21
Laskennalliset verot	68 484,70	7 311,15
Vähemmistöosuudet	19 137,30	21 141,09
TIKKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-811 256,08	3 297 772,96

Konsemin rahoituslaskelma	01.01.-31.12.2022	01.01.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 054 868,81	12 827 492,70
Satunnaiset erät	-24 080,80	-317 591,03
Tilikauden verot	-5 444,36	-74,20
Tulorahoituksen korjauserät	1 255 614,34	-597 544,97
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-23 050 803,03	-26 827 167,83
Rahoitusosuudet investointimenoihin	10 840,19	469 188,41
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 636 471,13	5 990 454,83
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 122 533,72	-8 455 242,10
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-47 911,62
Antolainasaamisten vähennys	26 710,10	223 792,14
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	22 930 400,00	28 899 740,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 161 748,67	-23 198 518,59
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 076 327,07	2 299 905,15
Oman pääoman muutokset	141 164,75	-65 454,75
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 530 453,35	-4 017 612,15
Rahoituksen rahavirta	10 390 652,46	4 093 940,17
Rahavarojen muutos	-731 881,27	-4 361 301,92
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	16 598 830,18	17 330 711,46
Rahavarat 1.1.	17 330 711,46	21 692 013,36
	-731 881,27	-4 361 301,92

Konsernitase

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	168 095 377,66	156 101 970,31	OMA PÄÄOMA	67 959 897,97	88 619 386,77
Aineettomat hyödykkeet	148 297,90	67 771,66	Peruspääoma	41 342 257,46	41 342 257,46
Aineettomat oikeudet	84 354,28	44 135,15	Arvonkorotusrahasto	44 630,66	72 670,10
Muut pitkävaikutteiset menot	17 824,17	21 218,92	Muut omat rahastot	2 422 525,54	2 422 525,54
Ennakkomaksut ja keskenen hyödykkeet	47 119,45	2 417,49	Edellisten tilikauden yli-/alijäämä	24 961 740,89	21 484 160,71
			Tilikauden yli-/alijäämä	-811 256,58	3 297 772,96
Aineelliset hyödykkeet	160 108 637,60	148 517 869,77			
Maa- ja vesialueet	12 247 577,17	11 986 973,57			
Rakennukset	94 485 596,83	68 802 608,88	VÄHEMMISTÖSUUS	539 347,67	587 882,95
Kinteät rakenteet ja laitteet	39 357 562,65	39 810 732,12	PAKOLLISET VARAUKSET	2 791 810,88	976 554,63
Koneet ja kalusto	4 981 080,96	3 786 010,65	Muut pakolliset varaukset	2 791 810,88	976 554,63
Muut aineelliset hyödykkeet	256 264,49	260 639,96			
Ennakkomaksut ja keskenen, hankinnat	8 780 555,30	23 870 604,59	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 515 285,88	3 487 152,03
Sijoitukset	7 837 442,16	7 516 625,98	Valkon toimeksiannot	931 106,29	839 023,05
Osakkuusyhteisöosuudet	466 701,86	512 091,54	Lahjoitusrahastojen pääomat	2 470 937,67	2 526 939,89
Muut osakkeet ja osuudet	5 788 940,03	5 397 027,07	Muut toimeksiantojen pääomat	113 221,92	131 189,09
Muut lainasaamiset	1 234 071,27	1 260 424,52			
Muut saamiset	346 729,00	347 085,85	VIIRAS PÄÄOMA	122 033 071,07	111 461 211,50
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	920 376,32	872 754,53	Pitkäaikainen	87 234 118,80	76 175 517,09
Valkon toimeksiannot	806 330,77	764 341,91	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	76 261 969,65	67 767 605,89
Lahjoitusrahastojen varat	104 740,22	104 740,22	Lainat julkisyhteisöiltä	9 031,12	9 031,12
Muut toimeksiantojen varat	9 305,33	3 672,40	Muut velat/littymissuorit ja muut velat	7 411 956,27	7 073 080,08
			Sirtovelat	750 851,43	477 005,96
VAINTUVAT VASTAAVAT	27 823 639,60	28 157 463,03	Laskennalliset verovelat	780 310,34	846 794,04
Vaihto-omaisuus	857 993,50	982 783,86	Lyhytaikainen	34 798 952,27	35 275 694,41
Aineet ja tarvikkeet	779 591,32	905 871,57	Joukkovelkakirjalainat	0,00	4 000 000,00
Keskenkäiset tuotteet	63 562,11	57 997,24	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 685 923,98	10 503 563,47
Välimitt. tuotteet	14 840,07	18 914,85	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	4 400,00
Saamiset	10 366 815,81	9 843 967,92	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset	583 625,94	825 868,93	Saadut ennakot	932 540,63	83 108,17
Myyntisaamiset	359 313,65	607 056,64	Ostovelat	9 386 254,20	7 812 642,98
Muut saamiset	169 638,72	164 238,72	Muut velat/littymissuorit ja muut velat	2 153 985,16	2 561 229,03
Sirtosaamiset	54 573,57	54 573,57	Sirtovelat	9 640 248,28	10 310 750,76
Lyhytaikaiset saamiset	9 783 289,87	9 018 098,99			
Myyntisaamiset	4 867 261,85	3 119 799,32	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	196 839 393,48	185 132 187,88
Lainasaamiset	55 705,00	39 976,00			
Muut saamiset	1 604 297,02	2 526 869,21			
Sirtosaamiset	3 256 026,00	3 329 455,46			
Rahoitusomaisuusarvopaperit	4 535 499,83	8 203 182,78			
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 428 580,96	6 364 438,54			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	4 886,80	8 768,80			
Muut arvopaperit	3 102 030,07	1 829 975,44			
Rahat ja pankkisaamiset	12 063 330,36	9 127 526,67			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	196 839 393,48	185 132 187,88			

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostusperiaatteet - ja menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien alneettomat ja alneelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laadintaperiaatteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen fifo-periaatteen mukaisesti hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien alneellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus**

Valtionvarainministeriön ja Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet vuonna 2022 olivat:

- 1) Päätös 30.12.2021 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja verotulomenetysten korvauksesta 40 452 785 euroa ja päätös kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2022 netto 267 952 eur (ed. vuosi 38 284 092 eur ja 334 704 eur).
  - 2) Päätös 31.12.2021 opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta -1 927 931 eur (muutokset 16 206 eur ja 2 014 eur), jonka jälkeen - 1 909 711 eur (ed. vuosi - 1 967 092 eur)
  - 3) Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuuden ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausten muutoksista 639 240 eur.
- Valtionosuuksia tilittiin vuonna 2022 yhteensä 2 798 562 euroa enemmän kuin vuonna 2021.

Yhteisöveron kaupungin jako-osuus laski 44,34 %:sta 33,76 %:iin.

TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN	2022	2021
Keskushallinto	1 157 551,64	2 787 567,63
Sivistystoimi	3 091 526,25	3 023 203,96
Tekninen toimi	2 652 601,17	2 113 623,69
Vesihuoltolaitos	2 706 257,50	2 636 064,28
Ympäristötoimi	220 188,58	206 132,73
Toimintatuotot yhteensä	9 828 125,14	10 766 592,29

VEROTULOJEN ERITTELY	2022	2021
Kunnan tulovero	55 607 733,84	53 114 042,39
Kiinteistövero	4 584 209,70	4 523 512,65
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 501 640,32	4 214 793,96
Verotulot yhteensä	64 693 583,86	61 852 349,00

VALTIONOSUUKSIEN JA VEROTULOMENETYSTEN KORVAUSTEN ERITTELY	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	21 854 475,00	21 243 084,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	9 926 006,00	9 184 740,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 909 711,00	-1 967 092,00
Verotulomenetysten korvaus	9 311 544,00	7 856 268,00
Valtionosuudet yhteensä	39 182 314,00	36 317 000,00

PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	59 832 554,23	54 167 698,93
Muiden palvelujen ostot	12 834 302,30	11 613 709,19
Palvelujen ostot yhteensä	72 666 856,53	65 781 408,12

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

POISTOSUUNNITELMA 1.1.2013 LUKIEN

Kaupunginhallitus voi määrittää hyödykekohtaisen poistoajan ajaraajaa ylemmäksi suosituksen liukumaraajojen sisällä, mikäli perusteet pitemmälle poistoajalle ovat olemassa.

	Suositus	Poistomenetelmä	Poistoaika vuosina
Aineettomat hyödykkeet		Tasapoisto	
Aineettomat oikeudet	5 - 20	Tasapoisto	5
Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5	Tasapoisto	2 - 5
Perustamis- ja järjestelymenot	2 - 5	Tasapoisto	2
Tutkimus- ja kehittämismenot	2 - 5	Tasapoisto	2
Konsemilikearvo	2 - 5	Tasapoisto	2
Liikearvo	2 - 5	Tasapoisto	2
Atk-ohjelmistot	2 - 5	Tasapoisto	2
Muut	2 - 5	Tasapoisto	2
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50	Tasapoisto	20 - 50
Kivirakennus		Tasapoisto	30
Puurakennus		Tasapoisto	20
Kalliotilat		Tasapoisto	50
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30	Tasapoisto	20 - 30
Kivirakennus		Tasapoisto	30
Puurakennus		Tasapoisto	20
Talousrakennukset	10 - 20	Tasapoisto	10 - 20
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30	Tasapoisto	20 - 30
Kivirakennus		Tasapoisto	30
Puurakennus		Tasapoisto	20
Asuinrakennukset	30 - 50	Tasapoisto	30 - 50
Kivirakennus		Tasapoisto	40
Puurakennus		Tasapoisto	30

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20	Tasapoisto	10 - 35
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30	Tasapoisto	15
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30	Tasapoisto	10
Vedenjakeluverkosto	30 - 40	Tasapoisto	15
Viemäriverkosto	30 - 40	Tasapoisto	30
Kaukolämpöverkosto	20 - 30	Tasapoisto	30
Sähköj., muuntoasemat, ulkovalaistusi.	15 - 20	Tasapoisto	20
Puhelinverkko, keskusasema ja alakesk.	10 - 12	Tasapoisto	15
Maakaasuverkosto	20 - 25	Tasapoisto	10
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20	Tasapoisto	20
Sähkö-, vesi- yms. laitojen l. koneet jalait	10 - 20	Tasapoisto	15
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20	Tasapoisto	10
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15	Tasapoisto	15
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15	Tasapoisto	10

Koneet ja kalusto

Rautaiset alukset	15 - 20	Tasapoisto	
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	8 - 15	Tasapoisto	15
Muut kuljetusvälineet	4 - 7	Tasapoisto	8
Muut liikkuvat työkonet	5 - 10	Tasapoisto	4
Muut raskaat koneet	10 - 15	Tasapoisto	5
Muut ketyet koneet	5 - 10	Tasapoisto	10
Sairaala-, terv.huolto- yms. laitteet	5 - 15	Tasapoisto	5
Atk-laitteet	3 - 5	Tasapoisto	5
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5	Tasapoisto	3

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	Käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa

Keskeneräiset hankinnat

ei poistoa

Pysyvien vastaavien sijoitusten arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	ei poistoa
---------------------	------------

Pienten pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 20.000,00 euroa, kirjataan vuosikuluksi.

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT			
		2022	2021
Muut toimintatuotot			
Maa-alueiden luovutusvoitot		118 173,64	980 598,66
Rakennusten luovutusvoitot		310 533,43	346,00
Muut luovutusvoitot		15 263,15	0,00
Luovutusvoitot yhteensä		443 970,22	980 944,66
Muut toimintakulut			
Maa-alueiden luovutustappiot		6 600,70	0,00
Rakennusten luovutustappiot			0,00
Osakkeiden ja osuuksien luovutustappiot			0,00
Luovutustappiot yhteensä		6 600,70	0,00

OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY			
		2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä			
Orimattilan Lämpö Oy		40 000,95	80 000,25
Osinkotuotot muista yhteisöistä			
Kymenlaakson Sähkö Oy		530 896,60	1 543 200,00
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy			0,00
PHP Holding Oy		302 000,00	302 000,00
Kuntarahoitus Oyj		2 549,25	1 287,00
Kuntapro Oy			0,00
Provincia Oy			0,00
Salpakierto Oy, osinko 2020		7 480,00	11 200,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä			
Orimattilan seudun th-kiinteistö kuntayhtymä			0,00
Yhteensä		882 926,80	1 937 687,25

TASEEN VASTAAVA KOSKEVAT LIITETIEDOT
PYSYVIEN VASTAAVIEN MUUTOKSET
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenkäiset hankinnat	Yhteensä
Aineelliset hyödykkeet							
Poistamaton hankintameno 1.1.	9 954 227,68	39 065 678,37	28 078 418,78	343 790,07	102 181,06	17 167 372,16	94 711 668,13
Lisäykset tilikauden aikana	243 119,50	-118 339,55	0,00	0,00	0,00	12 535 465,05	12 660 245,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-33 453,47	-64 132,89	-25 611,92	0,00	0,00	0,00	-123 198,28
Siirrot erien välillä	0,00	19 401 786,71	2 922 137,78	263 286,97	0,00	-22 587 201,46	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-3 324 530,58	-2 680 564,90	-138 445,08	0,00	0,00	-6 143 540,56
ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	10 163 893,71	54 960 442,06	28 294 379,75	468 641,96	102 181,06	7 115 635,75	101 105 174,29
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 163 893,71	54 960 442,06	28 294 379,75	468 641,96	102 181,06	7 115 635,75	101 105 174,29
Otennaiset lisäpoistot:							
Yhteiskoulu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet				
Hankintameno 1.1.	1 882 772,55	8 328 816,42	3 490 514,25	13 682 103,22
Lisäykset	0,00	0,00	1 290,00	1 290,00
Vähennykset	-336 375,85	0,00	0,00	-336 375,85
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	1 526 396,70	8 328 816,42	3 491 804,25	13 347 017,37

	Saamiset konserni-yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
Hankintameno 1.1.	15 665 300,86	747 726,83	16 413 027,69
Lisäykset	3 150 000,00	51077,18	3 201 077,18
Vähennykset	-782 922,43	0,00	-782 922,43
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	18 032 378,22	798 804,01	18 831 182,23

TYTÄRYHTEISÖT, KUNTAYHTYMÄOSUUDET SEKÄ OSAKKUUSYHTEISÖT						
Nimi	Y-tunnus	Kaupungin omistus-osuus-%	Konsernin omistus-osuus-%	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa) omasta pääomasta	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa) vieraasta pääomasta	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa) tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Asuminen						
Orimattilan Asunnot Oy	0869292-9	100	100	1 560	19 977	1
Liiketoiminta						
Orimattilan Lämpö Oy	0544818-9	55	55	553	2 198	-25
Orimattilan Vesi Oy	0934505-6	100	100	3 712	10 190	22
			Yhteensä	5 825	32 366	-2
Kuntayhtymät						
Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä	Lahti	8,14	8,14	5 170	20 812	-41
Uudenmaan Päihdehuollon Ky	0125920-9	5,20	5,20	232	19	104
Eteva kuntayhtymä	Mäntsälä	4,40	4,40	706	2 096	-48
Koulutuskeskus Salpaus Ky	Lahti	7,01	7,01	6 667	768	201
Päijät-Hämeen Liitto	Lahti	7,76	7,76	212	337	-30
			Yhteensä	12 987	24 032	185
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Orimattilan Heinäkuja	2042962-1	0,00	55,00	0	0	0
			Yhteensä	0	0	0

SAAMISTEN ERITTELY	2022	2021
	Lyhyt- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	18 833,99	16 249,19
Siirtosaamiset	48 339,75	24 782,17
Yhteensä	67 173,74	41 031,36
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä		
Myyntisaamiset	74 211,57	162 389,51
Siirtosaamiset	200 781,00	1 855 078,00
Yhteensä	274 992,57	2 017 467,51
Saamiset yhteensä	342 166,31	2 058 498,87

SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT		
	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	48 339,75	24 782,17
Hankesaamiset		186 986,00
Kela työterveydenhuollon korvaus	102 000,00	0,00
Muut tulojäämät	394 963,03	1 970 084,47
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	545 302,78	2 181 852,64

TASEEN VASTATTAMA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	41 342 257,46	41 342 257,46
Peruspääoma 31.12.	41 342 257,46	41 342 257,46
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	11 281 853,21	7 624 717,46
Osuus kuntayhtymien alijäämästä		0,00
PHYKY ensihoidon oikaisu	200 061,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	11 481 914,21	7 624 717,46
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-576 004,47	3 657 135,75
Oma pääoma yhteensä	52 248 167,20	52 624 110,67

EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMÄ JA TULOSENKÄSITTELYERÄT	2022	2021
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	11 481 914,21	7 624 717,46
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-576 004,47	3 657 135,75
Kertynyt poistoero 31.12.	2 984 927,90	49 865,56
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	3 000 000,00	6 000 000,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	16 890 837,64	17 331 718,77

PITKÄAIKAISET VELAT, YLI 5 VUODEN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄT VELAT	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25 684 261,10	19 894 788,00
Siirtovelat	817 386,71	613 240,71
Pitkäaikaiset velat yhteensä	26 501 647,81	20 508 028,71

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY	2022	2021
Muut velat		
Muut velat	597 672,78	491 442,25
Muut velat yhteensä	597 672,78	491 442,25

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtovelat		
Potilasvahinkovastuu	817 386,71	613 240,71
<i>Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>817 386,71</i>	<i>613 240,71</i>
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösiwukulujen jaksotukset	2 587 495,15	2 509 330,86
Muut palkkojen ja henkilösiwukulujen jaksotukset	7 136,02	577 916,59
Valtionosuusennakot	0,00	498 552,25
Korkojaksotukset	109 592,69	51 968,91
Keva, eläkemenoperusteinen maksu		0,00
PHHYKY tilinpäätösarvio	1 157 612,00	0,00
Muut siirtovelat	151 167,42	648 463,81
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>4 013 003,28</i>	<i>4 286 232,42</i>
Siirtovelat yhteensä	4 830 389,99	4 899 473,13

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

VUOKRAVASTUUT	2022	2021
Toimitilojen vuokravastuut	1 171 318,79	2 120 180,69
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	268 872,44	246 077,14
Maa-alueiden vuokravastuut	1 845,00	3 600,00
Muut vuokravastuut	8 300,00	11 000,00
Vuokravastuut yhteensä	1 450 336,23	2 380 857,83
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	588 581,58	1 096 036,08
- siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	0,00	2 155,41

VASTUUSITOUMUKSET SAMAN KONSERNIIN KUULUVIEN YHTEISÖJEN PUOLESTA
Myönnettyt takaukset 31.12.2021

Valtuusto	Alkup.takaussumma			Lainan myöntäjä	Takausvastuu	Takausvastuu	Muutos
Pvm	§	mk	€		31.12.2022	31.12.2021	edell.tp:stä
Orimattilan Lämpö Oy							
14.12.2009	96		1 850 000,00	OKO/Pohjola	740 000,00	832 500,00	-92 500,00
				598001-80877543	740 000,00	832 500,00	-92 500,00
Kintelstö Oy Orimattilan Vuokratalot							
11.6.2001	50	1 500 000,00	252 281,89	OKO/Pohjola 80106745	40 365,01	50 456,29	-10 091,28
					40 365,01	50 456,29	-10 091,28
Myönnettyt takaukset yhteensä (ilman nostamattomia)					780 365,01	882 956,29	-102 591,28

MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET/PANTIT OMIEN LAINOJEN VAKUUTENA

Kulvannon Vesikunta							
19.12.2011	111		400 000,00	Op Orimattila	38 000,00	58 000,00	-20 000,00
15.11.2021	65			530807-81367006			
Vesiosuuskunta Villihisi							
A11.11.2009	70		500 000,00	Artjärven Osuuspankki	283 000,00	294 100,00	-11 100,00
				FI515010383452817			
Muut vastuusitoumukset yhteensä (ilman nostamattomia)					321 000,00	352 100,00	-31 100,00

VASTUUN KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA	2022	2021
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.		112 289 224,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.		73 556,00
Yhteensä 31.12.	0,00	112 362 780,00

MUUT VASTUUSITOUKSET <small>muut sitoukset, jotka eivät ole luokiteltuja sitoumuksia</small>	2022	2021
Toistaiseksi voimassa oleva sitoumus Artjärven Kaakonsuon kaatopaikan jätteenhuollon ja jälkihoitotoimenpiteiden vakuudeksi <small>toistaiseksi voimassa oleva sitoumus jätteenhuoltoon ja jälkihoitotoimenpiteisiin</small>		10 000,00
HAM-2005-Y-253-121, YSO/133/2006 <small>Hyönteis- ja eläinlääkintäkeskus, YSO/133/2006</small>	0,00	10 000,00

• MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

Arvonlisäveron palautusvastuut

Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa arvonnäisäveron palautusvastuuta.

Valtionosuuden palautusvastuu

Tilinpäätöshetkellä ei ole tiedossa valtionosuuden palautusvastuuta.

PHYKY:n palkkaharmonisaation kuluvaus

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY) on tilinpäätöksessään tehnyt 20 milj. euron pakollisen varauksen liittyen mahdolliseen takautuvaan palkkaharmonisaatoratkaisuun. PHHYKY:n on ilmoittanut Orimattilan kaupungin laskennalliseksi osuudeksi 1,6 milj. euroa.

Lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta mukaan PÄHKY:n henkilöstö on siirretty liikkeenluovutuksella hyvinvointialueelle 1.1.2023. Työsopimuslain ja lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta mukaan luovuttaja on luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta erääntyneestä työntekijän saatavasta, jolle muuta ole sovittu. Muuta ei ole sovittu kuntayhtymän ja kaupungin tai hyvinvointialueen välillä.

Palkkasaatavaa ei ole erääntynyt ennen 1.1.2023. Henkilöstöä edustava keskusjärjestö käy neuvotteleja mahdollisesta ratkaisusta työnantajaa edustavan järjestön kanssa. Mahdollisen ratkaisuesityksen hyväksymisestä päättää hyvinvointialue 1.1.2023 tapahtuneen liikkeenluovutuksen jälkeen.

Kaupungin tulinnan mukaan palkkasaatava tulee erääntymään vasta päätöksen ja maksusuunnitelman jälkeen. Näin ollen kaupungin tulinnan mukaan PHHYKY ei ole vastuussa takautuvasta palkkaharmonisatiosta edellä mainitun lainsäädännön perusteella. Tällöin ei ole myöskään muodostu katettavaa alijäämää, josta omistajakunnat olisivat vastuussa. Kaupunki ei tällä perusteella ole sisällyttänyt PHHYKY:n esittämää osuutta pakollisesta varauksesta tilinpäätöslaskelmiinsa.

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHUTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.	2022	2021
Orimattilan kaupunki	565	569
Vesilaitos	10	10
Yhteensä	575	579

Henkilöstön määrä tulosalueittain sisältyy toimintakertomukseen.

HENKILÖSTÖKULUT	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	26 922 224,16	26 010 949,80
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	248 479,57	136 003,66
Henkilöstökulut yhteensä	27 170 703,73	26 146 953,46

LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT	2022	2021
Kokoomus	4 742,68	5 298,71
Kristillisdemokraatit	545,25	593,90
Keskusta	6 305,78	7 330,79
Sos.dem	2 519,96	3 917,38
Vasemmistoliitto	21,38	18,62
Vihreät	1 239,93	1 994,51
Perussuomalaiset	5 993,04	4 005,96
Sitoutumaton Orimattila ry	257,00	450,82
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	21 625,02	23 610,69

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	2022	2021
Revisium Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	8 584,42	8 708,57
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 914,36	4 151,76
Muut palkkiot		648,08
Yhteensä	11 498,78	13 508,41
Palkkiot yhteensä	11 498,78	13 508,41

KUNNAN JA INTRESSITAHOJEN VÄLISET OLENNAISET LIIKETOIMET

Olennaisia liiketoimia kaupungin ja intressitahojen välillä ei ole. Kaupunginjohtajan kanssa on sovittu kuntalain mukainen johtajasopimus (kh 13.6.2022 § 258).

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kaupungin tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Kaupungin konsermirakenne on esitetty kaupungin tasetta koskevissa liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisöt:

	2022
Tytäryhteisöt	
Yhtiöt	
Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöt	1
Muut yhtiöt	2
Kuntayhtymät	5
Osakkuusyhteisöt	1
Yhteensä	9

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu Kilan kuntajaoston suosittelemalla ns. sovelletulla hankintamenomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Konsernin poisto-oikaisu on tehty niille yhtiöille, jotka eivät omassa tilinpäätöksessään laadi suunnitelman mukaisia poistoja.

Asunto-osakeyhtiön rakennusten poisto on oikaistu suunnitelman mukaiseksi. Jäännösarvon ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmilte tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Yhtiön tulos on oikaistu poisto-oikaisulla ennen tuloksen yhdistämistä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet

Osakkuusyhteisön As Oy Orimattilan Helinäkulman tilikausi on yhdistetty konsernitiilinpäätökseen 31.5.2022 laaditun tilinpäätöksen perusteella.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Orimattilan Yrityskilteistöt Oyn purkautumiseen liittyvät kulut huomioitiin tuloslaskelmassa ja tase alaskirjattiin Orimattilan konsernissa joulukuussa 2022.

Yksikköhintarahoituksen oikaisu valtionosuuksiin

Koulutuskuntayhtymälle maksettu yksikköhintarahitus 60 263 Meur on konsernitiilinpäätöksessä siirretty toimintatuloista esitettäväksi valtionosuuksiin.

Kiinteistöverojen käsittely

Konsernitiilinpäätökseen yhdistettyjen yhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot ovat eliminoitu siltä osin kuin yhtiöt ovat kiinteistöveroja ilmoittaneet. Eliminoitu kiinteistövero on 175 teur.

Tilikaudelle 2022 tehdyt oikaisut

Edellisten tilikausien yli/alijäämään vuonna 2022 on kirjattu seuraavat oikaisut:

Orimattilan kaupungilla Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä vuoden 2017 ja 2019 ensihoidon maksuosuutta 212 202,00 eur. Orimattilan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätöstä oikaistiin lapsiperhepalvelujen jäsenkuntalaskutusta -12 141,00 eur.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymältä vuoden 2019-2021 alv-saamisia 43 070,98 eur.

Etevä kuntayhtymällä ylijäämien palautus jäsenkunnille peruspääoman suhteessa -93 846,80 eur.

Etevä kuntayhtymällä vuoden 2014-2021 kiinteistöverojen palautukset 30 522,04 eur.

Vertailukelpoisuus edellisen tilikauden tilinpäätökseen

Edellisen tilikauden asukasmäärän tunnuslukua on korjattu. Asukasmäärä vaikuttaa tuloslaskelman tunnuslukuun, vuosikate €/asukasmäärä sekä taseen tunnuslukuun, lainat €/asukas ja kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas.

Konsernituloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2022	2021
Yleishallinto	3 927 979,92	2 492 148,51
Sosiaali- ja terveystoimet	71 208 792,08	66 824 957,92
Opetus- ja kulttuuritoimet	3 490 909,83	3 196 263,07
Yhdyskuntapalvelut	8 571 648,89	11 058 172,49
Ympäristö- ja muut palvelut	1 727 384,24	2 055 727,37
Toimintatuotot yhteensä	88 926 714,96	85 627 269,37

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	2022	2021
Satunnaiset tuotot		
Liiketoimintakaupan tuloutus	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00

Pakollisten varausten muutokset	2022	2021
Potilasvahinkovakuutusmaksu Hyky 1.1.	815 636,79	694 141,84
Omistusosuuden muutos		0,00
Lisäys tilikauden aikana	281 092,27	183 108,24
Vähennys tilikauden aikana	-59 815,98	-61 613,29
Potilasvahinkovakuutusmaksu Hyky 31.12.	1 036 913,08	815 636,79
Koulutuskeskus Salpaus ky		
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 1.1.	2 154,56	1 910,39
Lisäys tilikauden aikana	0,00	1 237,66
Vähennys tilikauden aikana	-1 237,66	-993,49
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuu 31.12.	916,90	2 154,56
Koulutuskeskus Salpaus ky		
Korkoswapin ei-suojaavan osan varaus 1.1.	32 782,39	32 782,39
Lisäys tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennys tilikauden aikana	-32 782,39	0,00
Korkoswapin ei-suojaavan osan varaus 31.12.	0,00	32 782,39
Päijät-Hämeen Liitto		
Oikeudenkäynti varaus 1.1.	125 980,90	0,00
Lisäys tilikauden aikana	0,00	125 980,90
Vähennys tilikauden aikana	0,00	0,00
Oikeudenkäynti varaus 31.12.	125 980,90	125 980,90
Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymä		
Palkkaharmonisaatio varaus 1.1.	0,00	0,00
Lisäys tilikauden aikana	1 628 000,00	0,00
Vähennys tilikauden aikana	0,00	0,00
Palkkaharmonisaatio varaus 31.12.	1 628 000,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	2 791 810,88	976 554,64

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	2022	2021
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	238 693,67	980 598,66
Rakennusten myyntivoitot	338 990,10	346,00
Muut myyntivoitot	57 070,36	164 870,88
Myyntivoitot yhteensä	634 754,13	1 145 815,54
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	6 600,70	0,00
Muut myyntitappiot	122,29	0,00
Myyntitappiot yhteensä	6 722,99	0,00

Konsernitasetta koskevat liitetiedot

Konsernitaseen vastaavia koskeva liitetieto

Arvonkorotukset	2022	2021
Maa-alueet		
Arvo 1.1.	11 740,78	13 264,22
Arvonkorotusten purku	0,00	-1 523,44
Arvo 31.12.	11 740,78	11 740,78
Rakennukset		
Arvo 1.1.	59 585,27	101 626,89
Arvonkorotusten purku	-28 039,44	-42 041,63
Arvo 31.12.	31 545,83	59 585,25
Osakkeet ja osuudet		
Arvo 1.1.	1 344,06	1 344,06
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00
Arvo 31.12.	1 344,06	1 344,06
Arvonkorotukset yhteensä	44 630,67	72 670,09

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Verosaamiset	27 684,84	33 498,78
Jaksotetut henkilöstökulut	2 440,43	2 545,25
TVR koulutuskorvaus	21 298,33	11 854,26
Kela korvaus työterveyshuolto	218 259,77	132 378,64
Eu-tuet ja muut avustukset	615 484,03	425 317,29
Muut siirtosaamiset	2 425 432,17	1 075 352,23
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 310 599,58	1 680 946,46

Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	41 342 257,46	41 342 257,46
Peruspääoma 31.12.	41 342 257,46	41 342 257,46
Arvonkorotusrahasto 1.1.	72 670,10	116 235,17
Muutokset	-28 039,44	-43 565,07
Arvonkorotusrahasto 31.12.	44 630,66	72 670,10
Muut omat rahastot 1.1.	2 422 525,54	2 422 525,54
Muut omat rahastot 31.12.	2 422 525,54	2 422 525,54
Ed.tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	24 781 933,67	21 386 233,71
PHHYKY ensihoidon oik. ed.vuosille	179 807,22	97 927,00
Ed.tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	24 961 740,89	21 484 160,71
Tilikauden yli-/alijäämä	-811 256,58	3 297 772,96
Oma pääoma yhteensä	67 959 897,97	68 619 386,77

Pakolliset varaukset	2022	2021
Muut pakolliset varaukset		
Potilasvahinkovakuutus/Hyky	1 036 913,08	694 141,84
Korkoswapin ei-suojaavan osan varaus/KK Salpaus	0,00	30 486,91
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuut/KK Salpaus	916,90	4 205,87
oikeudenkäynti varaus /P-H Liitto	125 980,90	125 980,90
Palkkaharmolisaatio/P-H hyvinvointikuntayhtymä	1 628 000,00	0,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	2 791 810,88	854 815,52

Muiden velkojen erittely	2022	2021
Liittymismaksut	7 411 762,44	7 072 218,78
Muut velat	2 431 864,72	2 562 090,33
Muut velat yhteensä	9 843 627,16	9 634 309,11

Konsermitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtovelat		
Potilasvahinkovakuutus	750 851,43	469 622,96
Muut siirtovelat	0,00	7 383,00
Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä	750 851,43	477 005,96
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Jaksotetut henkilöstökulut	7 008 308,11	7 520 495,30
Valtionosuus- ja EU-tukiennakot	384 029,56	568 586,41
Korkojaksotukset	109 592,69	57 197,44
Muut siirtovelat	2 128 291,38	2 164 471,61
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	9 630 221,74	10 310 750,76

Konsernin vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskeva liitetieto

	2022	2021
VELAT, JOIDEN VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ KIINTEISTÖIHIN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 512 635,28	1 537 557,07
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	6 351 193,64	7 294 634,49
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	7 863 828,92	8 832 191,56
Vuokravastuut		
Vuokravastuut yhteensä	29 197 650,43	27 335 952,38
Leasing-vastuut yhteensä	1 284 291,76	1 327 199,37
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 589 737,20	4 429 674,73
Yhteensä	30 481 942,19	28 683 151,75
Vastuusitoumukset		
Takaukset muiden puolesta	-44 047,02	352 100,00
Muut taloudelliset vastuut		
Muut taloudelliset vastuut	8 646,84	29 482 277,62
Johdannaissopimukset nimellisarvo	560 800,00	10 394 734,00
Johdannaissopimukset käypä arvo	5 987,42	-75 467,85
Alv-palautusvastuu	717 532,59	796 017,17
Ara-avustusten palautusvastuu	963 486,60	963 486,60
	2 256 453,45	41 561 047,54

Arvonlisäveron palautusvastuu

Orimattilan kaupungille saattaa muodostua palautusvastuu 1.1.2009 alkaen uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenojen arvonlisäveroista, mikäli kiinteistöjä myydään tai niiden käyttötarkoitus muuttuu vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan käyttöön (AVL 11 luku 120§). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu

Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta tai -avustusta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan kokonaan tai osaksi määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Jos omaisuus luovutetaan toiselle, joka käyttää omaisuutta valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan, tästä luovutuksesta johtuva palautus voidaan jättää määräämättä, jos luovuttaja omaisuuden luovutuksen yhteydessä sitoutuu vastaamaan palautusehdoista myös luovutuksen jälkeen tai jos luovutuksen saaja sitoutuu vastaaviin omaisuuden luovuttajaa koskeviin palautusehtoihin. Palautusta ei määrätä suoritettavaksi, jos valtionosuuden myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta. Vastuu perustuu lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 29.12.2009/1705, 7:53§ sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3.8.1992/733, 4:30§.

Intressitahotapahtumat

Konserniyhteisöissä on tehty kuntalein mukaisia johtajasopimuksia.

Kunnalla ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia konsernin lähimpiin/intressipiiriin kanssa.

5 Taseyksiköiden erillistilinpäätökset

Vesilaitos

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
Liikevaihto	2 849 567,96	2 730 080,16
Liiketoiminnan muut tuotot	5 475,34	1 267,70
Materiaalit ja palvelut	-1 215 322,13	-833 418,82
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-510 646,28	-367 460,65
Palvelujen ostot	-704 675,85	-465 958,17
Henkilöstökulut	-506 669,09	-505 026,98
Palkat ja palkkiot	-406 674,36	-407 026,22
Henkilösivukulut	-99 994,73	-98 000,76
Eläkekulut	-85 421,48	-83 243,62
Muut henkilösivukulut	-14 573,25	-14 757,14
Liiketoiminnan muut kulut	-1 181 600,36	-1 186 322,78
Liikelyljäämä	-48 548,28	206 579,28
 Rahoitustuotot ja -kulut	 3 099,90	 2 757,73
Korkotuotot	767,75	0,00
Muut rahoitustuotot	2 338,69	2 673,08
Muut rahoituskulut	-6,54	84,65
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaiseriä	-45 448,38	209 337,01
 Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	 -45 448,38	 209 337,01
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-45 448,38	209 337,01
 Sijoitetun pääoman tuotto, %	 -3,6	 19,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-3,6	19,1
Voitto, %	-1,6	7,7

RAHOITUSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2022	1.1. - 31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-48 548,28	206 579,28
Rahoitustuotot ja -kulut	3 099,90	2 757,73
Toiminnan ja investointien rahavirta	-45 448,38	209 337,01
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0,00	-4 908,29
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Valhto-omaisuuden muutos	-1 156,84	4 681,93
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä	-401 838,49	401 838,49
Saamisten muutos muilta	-191 417,68	57 406,39
Korottomien velkojen muutos kunnalta/ky:ltä	159 351,53	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	77 296,64	-39 851,12
Rahoituksen rahavirta	-357 764,84	419 167,40
Rahavarojen muutos	-403 213,22	628 504,41
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 301 083,90	1 704 297,12
Rahavarat 1.1.	1 704 297,12	1 075 792,71
	-403 213,22	628 504,41
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1 000 €	334	414
Kassan riittävyys, pv	164	246
Quick ratio	3,2	5,4
Current ratio	3,3	5,7

TASE

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	61 099,86	59 943,02
Vaihto-omaisuus	61 099,86	59 943,02
 Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	240 279,10	172 240,44
Saamiset kunnalta	29 902,10	-400 672,90
Muut saamiset	10 722,32	-81 082,00
Siirtosaamiset	3 000,00	161,81
Lyhytaikaiset saamiset	283 903,52	-309 352,65
Saamiset	283 903,52	-309 352,65
 Rahoitusarvopaperit	549 953,29	549 953,29
Rahat ja pankkisaamiset	751 130,61	1 154 343,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 646 087,28	1 454 887,49
VASTAAVAA	1 646 087,28	1 454 887,49

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	174 850,10	174 850,10
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 023 264,39	813 927,38
Tilikauden yli-/alijäämä	-45 448,38	209 337,01
OMA PÄÄOMA	1 152 666,11	1 198 114,49

VIERAS PÄÄOMA

Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta	159 351,53	0,00
Saadut ennakot	809,88	
Ostovelat	89 780,36	110 119,05
Muut velat	148 711,63	28 833,07
Siirtovelat	94 767,77	117 820,88
Lyhytaikainen	493 421,17	256 773,00
VIERAS PÄÄOMA	493 421,17	256 773,00
VASTATTAVAA	1 646 087,28	1 454 887,49

Omavaraisuusaste, %	70,1	82,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	17,3	9,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	977,8	1 023,3
Lainat ja vuokravastuut 31.12.2022, 1000 €	160	0

6 Konserniyhtiöt

Orimattilan Asunnot Oy

Y-tunnus: 0869292-9

Tuloslaskelma (EUR)

	01.01.2021 31.12.2021	01.01.2022 31.12.2022
Liikevaihto		
Vuokrat	4421002,49	4228155,20
Käyttökorvaukset	210433,27	186676,49
Liikevaihto yhteensä	4631435,76	4414831,69
Muut kiinteistön tuotot	179168,07	23096,40
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-315112,45	-335107,52
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-53985,47	-58325,42
Muut henkilösivukulut	-54791,00	-42883,04
Henkilösivukulut	-108776,47	-101208,46
Henkilöstökulut	-423888,92	-436315,98
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-788634,31	-754890,51
Poistot ja arvonalentumiset	-788634,31	-754890,51
Muut kulut		
Kiinteistön muut hoitokulut		
Hallinto	-245526,05	-232419,40
Käyttö ja huolto	-316108,48	-254664,64
Ulkotilojen hoito	-274205,00	-263536,92
Siivous	-167988,95	-166953,10
Lämmitys	-474798,19	-485350,72
Vesi ja jätevesi	-245351,61	-220054,87
Sähkö ja kaasu	-198936,50	-200479,21
Jätehuolto	-131728,36	-150848,37
Vahinkovakuutukset	-48546,05	-53976,30
Vuokrat	-179596,25	-173182,11
Kiinteistövero	-174472,28	-174727,29
Korjaukset	-1042932,64	-1052664,70
Hoitokulujen vähennettävä alv	-22244,48	-15385,20
Kiinteistön muut hoitokulut	-3522434,84	-3444242,83
Luottotappiot	500,57	-45011,45
Muut kulut	-3521934,27	-3489254,28
Liiketappio	76146,33	-242532,68

	01.01.2021	01.01.2022
	31.12.2021	31.12.2022
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	9945,91	13140,96
Muut korko- ja rahoitustuotot	9945,91	13140,96
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-173387,87	-144984,46
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-173387,87	-144984,46
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-163441,96	-131843,50
Voitto ennen tilinpäätössiirt. ja veroja	-87295,63	-374376,18
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-10290,48	-1075,45
Verotusperusteisten varausten muutos	105628,11	375451,63
Tilinpäätössiirrot yhteensä	95337,63	374376,18
Tuloverot		
Tilikauden verot	669,49	
Tuloverot	669,49	
Tilikauden voitto	8711,49	

Orimattilan Asunnot Oy

Y-tunnus: 0869292-9

31.01.2022 31.01.2023

Tase vastaavaa (EUR)

Pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet 6696,58 6395,04

Aineettomat hyödykkeet yhteensä 6696,58 6395,04

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet, omistettut 1067374,68 1061370,68

Liittymismaksut 655047,60 703519,60

Rakennukset ja rakennelmat, om. 17072427,68 19974482,28

Koneet ja kalusto 71282,92 83743,22

Muut aineelliset hyödykkeet 116983,84 111068,49

Ennakkomaksut ja keskenr. hank. 729672,84 16632,74

Aineelliset hyödykkeet yhteensä 19712789,56 21950817,01

Sijoitukset

Muut osakkeet ja osuudet 1786206,25 1770383,25

Sijoitukset yhteensä 1786206,25 1770383,25

Pysyvät vastaavat yhteensä 21505692,39 23727595,30

Vaihtuvat vastaavat

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset 76118,94 64719,12

Muut saamiset 72470,95 41083,21

Siirtosaamiset 1394,65 3932,19

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä 149984,54 109734,52

Rahat ja pankkisaamiset 3031772,04 1306704,58

Vaihtuvat vastaavat yhteensä 3181756,58 1416439,10

Tase vastaavaa 24687448,97 25144034,40

Tase vastattavaa (EUR)		
Orimattilan Asunnot Oy	31.01.2022	31.01.2023
Oma pääoma		
Osakepääoma		
Osakepääoma	453390,52	453390,52
Osakepääoma yhteensä	453390,52	453390,52
Muut rahastot		
Vararahasto	443930,99	443930,99
Muut rahastot	50301,65	50301,65
Muut rahastot yhteensä	494232,64	494232,64
Edellisten tilikausien voitto	611900,22	611900,22
Tilikauden tappio	20575,06	-47797,13
Oma pääoma yhteensä	1580098,44	1511726,25
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	12364,00	12364,00
Verotusperusteiset varaukset	4125828,05	3751451,87
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	4138192,05	3763815,87
Vieras pääoma		
Pitkäaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	6330737,25	5411375,97
Velat saman konsernin yrityksille	10116108,28	12223363,34
Pitkäaikaiset velat yhteensä	16446845,53	17634739,31
Lyhytaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	945701,12	918784,08
Saadut ennakot	43668,52	46005,51
Ostovelat	894109,04	417147,40
Velat saman konsernin yrityksille	239518,78	409898,73
Muut velat	305499,36	330277,82
Siirtovelat	93816,13	111639,43
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2522312,95	2233752,97
Vieras pääoma yhteensä	18969158,48	19868492,28
Tase vastattavaa	24687448,97	25144034,40

Orimattilan Lämpö Oy
 0544818-9

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2022		1.1.-31.12.2021	
LIKEVAIHTO	2 618 190,75		2 526 680,46	
Liiketoiminnan muut tuotot	58 979,85		25 082,34	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 481 255,99		-1 506 228,68	
Varastojen muutos	-5 948,30		-6 041,70	
Ulkopuoliset palvelut	-303 975,76	-1 791 180,05	-95 329,24	-1 607 599,62
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-83 404,00		-187 817,22	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-10 620,79		-33 225,76	
Muut henkilösivukulut	-3 439,53	-97 464,32	-1 671,72	-222 714,70
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-521 460,10		-515 553,65	
Liiketoiminnan muut kulut	-290 959,56		-246 263,00	
LIKEVOITTO/-TAPPIO	-23 893,43		-40 368,17	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00		0,00	
Muilta	2 640,44		2 221,85	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	-20 177,51		-14 444,37	
Muilta	-5 152,92	-22 689,99	-4 536,41	-16 758,93
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-46 583,42		-57 127,10	
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	1 958,29		2 303,87	
Tuloverot	0,59		93,16	
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-44 624,54		-54 730,07	

Orimattilan Lämpö Oy
 0544818-9

Tase

	31.12.2022	31.12.2021
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	1 421,99
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	150 574,74	150 574,74
Rakennukset ja rakennelmat	1 293 156,00	1 366 151,41
Kaukolämpöverkosto	1 439 125,86	1 363 786,08
Koneet ja kalusto	1 200 476,33	1 439 900,08
Polttoainesäiliöt	209,25	261,55
Keskeneräiset omat työt	3 551,74	4 087 093,91
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	4 087 093,91	4 323 546,85
VAHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset muut saamiset	63 532,96	63 532,96
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	40 446,11	46 394,41
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myntisaamiset	352 510,77	343 490,87
Myntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	159 738,46	180 377,01
Siirtosaamiset	33 776,27	3 281,35
Rahat ja pankkisaamiset	267 097,67	338 500,55
VAHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	917 102,24	975 577,15
Vastaavaa yhteensä	5 004 196,15	5 299 124,00

Orimattilan Lämpö Oy
 0544818-9

Tase

	31.12.2022	31.12.2021
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	50 456,38	50 456,38
Edellisten tilikausien voitto/tappio	999 698,30	1 127 157,37
Tilikauden voitto/tappio	-44 624,54	-54 730,07
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 005 530,14	1 122 883,68
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	1 815,96	3 774,25
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	647 500,00	740 000,00
Lainat konsernilta	1 397 356,80	1 526 271,40
Liittymismaksut	1 335 133,88	1 254 383,88
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	92 500,00	92 500,00
Lainat konsernilta	128 914,60	149 914,60
Ostovelat	315 968,55	383 637,83
Ostovelat saman konsernin yrityksille	2 332,39	2 332,03
Muut velat	49 696,91	12 047,95
Siirtovelat	27 446,92	11 378,38
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 996 850,05	4 172 466,07
Vastattavaa yhteensä	5 004 196,15	5 299 124,00

Orimattilan Vesi Oy
 0934505-8

Tuloslaskelma

	1.1.2022–31.12.2022	1.1.2021–31.12.2021
LIKEVAIHTO	1 165 599,96	1 176 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot	20 393,38	20 222,85
Materiaalit ja palvelut		
Ulkopuoliset palvelut	-30 871,51	-33 134,15
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-23 511,81	-25 582,83
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-1 173,16	-2 948,41
Muut henkilösivukulut	-1 009,44	-502,50
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-971 068,53	-957 624,31
Liiketoiminnan muut kulut	-56 841,19	-79 199,09
LIKEVOITTO	101 817,70	97 231,56
Rahoitusuotot ja -kulut		
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Samaan konserniin kuuluville yrityksille	-28 706,75	-26 119,67
Muille	0,00	0,00
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	72 810,95	71 111,89
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+) yhteensä	-45 266,05	-69 887,54
Tuloverot	-5 445,47	-348,70
TILIKAUDEN VOITTO	22 099,43	876,66

Orimattilan Vesi Oy
 0934505-6

Tase

	31.12.2022		31.12.2021	
Vastaavaa				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut aineettomat hyödykkeet		1 402,25		16 409,21
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	156 935,09		142 527,09	
Rakennukset ja rakennelmat	11 748 061,44		12 083 142,57	
Koneet ja kalusto	380 145,32		386 277,79	
Muut aineelliset hyödykkeet	5 094,97		7 067,22	
Keskeneneräiset omat työt	1 103 085,69	13 393 322,51	329 254,09	12 948 268,76
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		13 394 724,76		12 964 677,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Pitkäaikaiset saamiset				
Muut saamiset		169 638,72		164 238,72
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	0,00		10 469,01	
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	48 661,60		22 297,40	
Siirtosaamiset	25 350,90	74 012,50	16 233,21	48 999,62
Rahat ja pankkisaamiset		379 157,14		176 355,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		622 808,36		389 594,11
Vastaavaa yhteensä		14 017 533,12		13 354 272,08

Orimattilan Vesi Oy
 0934505-6

Tase

	31.12.2022		31.12.2021	
Vastattavaa				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma	100 912,76		100 912,76	
Vararahasto	2 040 991,99	2 141 904,75	2 040 991,99	2 141 904,75
Muut rahastot				
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		815 997,27		815 997,27
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		732 117,26		731 241,61
Tilikauden voitto(tappio)		22 099,43		875,65
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 712 118,71		3 690 019,28
TILINPÄÄTÖSSIRTOJEN KERTYMÄ				
Poistoero		115 153,59		69 887,54
TILINPÄÄTÖSSIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		115 153,59		69 887,54
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Velat saman konsernin yrityksille	2 414 292,83		2 160 210,29	
Liittymismaksut	7 139 622,09	9 553 914,92	6 937 445,51	9 097 655,80
Lyhytaikainen				
Ostovelat	271 090,84		93 484,95	
Velat saman konsernin yrityksille	360 046,19		373 357,37	
Muut velat	1 559,56		21 677,09	
Siirtovelat	3 649,31	636 345,90	8 190,05	496 709,46
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		10 190 280,82		9 594 365,26
Vastattavaa yhteensä		14 017 533,12		13 354 272,08

7 Käytetyt kirjanpitokirjat ja tositelajit

Kirjanpidon osa	Tositelaji	Numero-sarja alk.	Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään	
Tilinpäätös			Tasekirja Tase-erittelyjen saldoselvitykset Liitetietositteet Tilikartta	Kunnan tasekirjassa on esitetty kirjanpitolain edellyttämä tilinpäätös, toimintakertomus sekä luettelo kirjanpidoista ja aiheistosta	Kunnassa paperilla
Pääkirjanpito			Pää- ja Päiväkirjat	Pääkirjanpitoon koetaan yhteenvelo esijärjestelmien tapahtumista	Tapahtumat säilytetään sähköisessä arkistossa
Käyttöomaisuus	KOMTOS KOMMUI	34001 39001	Käyttöomaisuusositteet Käyttöomaisuusositteet	KOM osa Raintancejärjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	Kuntamalli Raintance kirjanpitojärjestelmässä ja paperitulosteina
Pääkirjanliitokset	MUISRD MUSSRD VYÖR	15001 25001 31001	Muistiotositteet Raintance Muistiotositteet Raintance sis Vyörytys	Muistoiden kierrätys Sisäisten muistoiden kierrätys samoin vyörytysositteet	Kuntamalli Raintance kirjanpitojärjestelmässä ja paperitulosteina
Littyvät	PALKAT	100001	Populus palkkalittyvä, palkkatositteet, matkakulut	Tapahtumat siirretään litymän kautta pääkirjanpitoon yhdistelmänä	Palkkakirjanpito ja siihen liittyvät erittelyt ja laskelmat säilytetään sähköisenä Populus palkanlaskentajärjestelmässä
Myyntireskontra					
	YMR10 YMR11 YMR12 YMR13 YMR14 YMR15 YMR16 YMR17 YMR18 YMR19 YMR20 YMR21 YMR22 YMR40 YMR44 YMR54 YMR99 YMRHYV YMRMAN YMRV1	10000001 10000001 12000001 13000001 14000001 15000001 16000001 17000001 18000001 19000001 20000001 21000001 22000001 40000001 44000001 54000001 99000001 5310001 5110001 5210001	Taloustoimiston laskutus Rakennusvalvonta Urheilutoimen laskutus Tilapalvelun laskutus Nuorisotoimen laskutus Suunnittelutoimen laskutus Ympäristötoimen laskutus Yhdyskuntatekninen laskutus Kiinteän omaisuuden myynti Kirjaston yleislaskutus Sivistystoimen laskutus Kulttuuritoimen laskutus Meänvuokrat Vesihuollon muu laskutus Vesi- ja jätevesilaskutus Päivähoitolaskutus Vanhat laskut MR hyvitys laskutus MR Manuaalisuoritukset MR Viitesuoritukset	Tositteet siirtyvät ProE-laskutuksesta myyntireskontraan Myyntireskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raintance järjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	Tapahtumat säilytetään sähköisenä ProE-laskutuksessa
	MRP10 MRP11 MRP12 MRP13 MRP14 MRP15 MRP16 MRP17 MRP18 MRP19 MRP20 MRP22 MRP40 MRP44 MRP54 MRP54A MRPK MRPMAN MRPV1	10000281 11000250 12000108 13000586 14000068 15000055 16000043 17000058 18000020 19000112 20000164 22000109 40000121 44012960 54002482 54003271 5410001 5110406 5210292	Taloustoimiston laskut Rakennusvalvonta Urheilutoimen laskut Tilapalvelun laskutus Nuorisotoimen laskut Suunnittelutoimen las Ympäristötoimen lask Yhdyskuntatekn. lasku Kiinteän om. myynti Kirjaston yleislasku Sivistyspalvelun las Meänvuokra Vesihuollon muu lask MRP Vesilaskutus MRP Päivähoito MRP Päivähoitolaskut Luottotappio MRP Manuaalisuorituk MRP Viitesuoritukset	Myyntireskontra ja -laskutus siirtyivät uuteen Raintance Myyntireskontraportaalien 7.12.2020.	Kuntamalli Raintance -kirjanpitojärjestelmässä
Ostoreskontra	OSTORD OMAKSU	8000001 8990001	Ostolaskut Ostoreskontra maksut	Raintance kierrätys Ostoreskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raintance järjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	Tapahtumat säilytetään
Tiliotteet	PANKKI	101001	Pankkien tiliotteet	Basware maksuliikenneohjelmasta litymien kautta Kuntamalli Raintance kirjanpitojärjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Baswaren InvoiceReady-arkistossa

Kirjanpidon osa	Toimitella	Numero-sarja alk.		Kirjanpitojärjestelmän keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Avaavase	ALKUSA	1001	Alkusektit	Siirretään ALKUSA -raportille	Kuntamalli Ralndance kirjanpitojärjestelmässä
Talousarvio	BUD	2001	Talousarvio	Ralndance Budjetointi on osa Kuntamalli Ralndance järjestelmää	Kuntamalli Ralndance kirjanpitojärjestelmässä
Lisätalousarvio	BUDL	3001	Lisätalousarvio	Viedään manuaalisesti	Kuntamalli Ralndance kirjanpitojärjestelmässä
Konserni		10000	Erillistilinpäätös (Tuloslaskelma ja tase)	Ei yhteyttä	Säilytetään sähköisessä FPM-järjestelmässä
		110000	Erillistilinpäätöksen oikaisu		
		120000	Sisäiset erät, ETP-oikaisu		
		123000	Konsolidointiviennit, etp-oikaisu, sisäiset erät		
		130000	Konsolidointiviennit, erillistilinpäätöksen oikaisu		
		140000	Alekkonserrin vähennistöosuus		
		20000	Sisäiset erät		
		230000	Konsolidointiviennit, sisäiset erät		
		30000	Konsolidointiviennit, erillistilinpäätös		
		32000	Vapaaehtoisien varauksen purku, erillistilinpäätös		
		410000	KK-oikaisu		
		420000	Sisäiset erät, KK-oikaisu		
		423000	Konsolidointiviennit, KK-oikaisu, sisäiset erät		
		430000	Konsolidointiviennit, KK-oikaisu		
		50000	Käyttöomaisuuden sisäisen katteen eliminointi		
		50000	Sisäisen onnistuksen eliminointi		
		60000	Pääomaosuusmenetelmä konsolidointi		
		Rahotuslaskelmaluokitteet:			
		600100	Erillistilinpäätös (Tuloslaskelma ja tase)		
		600200	Sisäiset erät		
		600230	Konsolidointiviennit, sisäiset erät		
		600300	Konsolidointiviennit, erillistilinpäätös		
		600320	Vapaaehtoisien varauksen purku, erillistilinpäätös		
		600400	Vahio-omaisuuden sisäisen katteen eliminointi		
		600500	Käyttöomaisuuden sisäisen katteen eliminointi		
		600600	Sisäisen onnistuksen eliminointi		
		600600	Pääomaosuusmenetelmä konsolidointi		
		601100	Erillistilinpäätöksen oikaisu		
		601200	Sisäiset erät, ETP-oikaisu		
		601230	Konsolidointiviennit, etp-oikaisu, sis.erät		
		601300	Konsolidointiviennit, erillistilinpäätöksen oikaisu		
		604100	KK-oikaisu		
		604200	Sisäiset erät, KK-oikaisu		
		604230	Konsolidointiviennit, KK-oikaisu, sis.erät		
		604300	Konsolidointiviennit, KK-oikaisu		
		610000	Muut viennit		
		610300	Muut viennit, Konsolidointiviennit		
		615000	Muut viennit, KK-oikaisu		
		615300	Muut viennit, Konsolidointiviennit, KK-oikaisu		
		630000	Tase, hankinta		
		640000	Tase, myynti		
		645000	Tase, myynti, eliminointi/konsensimiläsen viennit		
		650000	Muut järjestelyt		
		670000	CF oikaisu		

Orimattilan kaupunki

Tilinpäätös 2022

Allekirjoitukset

Orimattilassa 27. päivänä maaliskuuta 2023

Orimattilan kaupunginhallitus

Ville ErolaM. PöytäPertti LuukkainenJ. PöytäAntti KivimäkiJ. PöytäSari EijJ. PöytäAntti JärvenpääJ. Pöytä

Tilintarkastajan merkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Orimattilassa 22 päivänä touko kuuta 2023

Tilintarkastusyhteisö Revisium Oy

Ville Valkonen

Ville Valkonen, JHT, HT